

FASTEN SEATBELTS

jaargang 28/1 - januari/februari 2025

IN DIT NUMMER

- 3** 100ste Lockheed F-35C
- 4** Egyptair
- 6** Ecopulse
- 7** TAI Hürkü II
- 8** 10 oudtse commerciële luchthavens
- 10** Uit oude doos : People Express
- 13** Luchthaven Vagar
- 14** Duxford Imperial War Museum deel II
- 18** Wat gebeurde met B747 cn 21300/104
- 19** Facts & Figures
- 39** Productielijsten

Uitgave van

Royal Aviation Society of Antwerp vzw
Luchthaven Antwerpen
Bus 38
B-2100 Antwerpen-Deurne
tel 32-3-230.27.31
e-mail info@asa-be.com
ondernemingsnr. 0412.585.144
RPR Antwerpen

Verantwoordelijk uitgever

Dirk Buytaert	d.buytaert@asa-be.com
Redactie	
Wim Venken	w.venken@asa-be.com
Eric Nuyens	e.nuyens@asa-be.com
Eddie Van Looy	e.vanlooy@asa-be.com
Yves Deliens	y.deliens@asa-be.com
Erik van der Eyken	e.vandereyken@asa-be.com
Rudi Rasker	r.rasker@asa-be.com

ASA website : www.asa-be.com

COPYRIGHT

*Alle informatie in deze uitgave is voor persoonlijk gebruik. Gegevens mogen overgenomen worden mits schriftelijke toestemming van de redactie.
De redactie is niet verantwoordelijk voor door derden aangebrachte informatie.*

foto boven : Blue Bird // B737-8BK // 9H-ISM // Barcelona 10 jan 2025 // Eric Van der Eyken
foto vooraan : Franse Luchtmacht // Mirage 2000 // 641/30-JW // Toulouse 7 jan 2025 // Eric Van der Eyken
foto onder : British Airways // A319-131 // G-EUPY // Barcelona 10 jan 2025 // Eric Van der Eyken

Lockheed Martin leverde de 100ste F-35C af

WIM VENKEN

Op 17 december 2024 kondigde het Lockheed Martin's F-35 Lightning II Office aan dat ze de 100e F-35C hadden afgeleverd. Het markeert een nieuwe mijlpaal voor het programma na de levering van de 1000e F-35 eerder vorig jaar.

Het vliegtuig met constructienummer CF-100, met het serial 170543, werd op 16 november waargenomen tijdens een testvlucht in Forth Worth, Texas, dus de levering ervan zou binnen de afgelopen maand kunnen hebben plaatsgevonden. Hoewel dit officieel de 100e F-35C is die is gebouwd, worden ze niet altijd in dezelfde volgorde van fabricage geleverd, dus de 100e die wordt afgeleverd kan een ander vliegtuig zijn. Ook had het eerste productievliegtuig dat aan de marine werd geleverd constructienummer CF-6.

In 2024 haalde de F-35C ook nog veel meer mijlpalen. Nog maar twee maanden geleden ontving het derde F-35C-squadron van de Amerikaanse marine, de Sidewinders van Strike Fighter Squadron 86 (VFA-86), hun SFFOC (Safe For Flight Operations-certificering). Meer recentelijk keerden F-35C's met de Black Knights van VMFA-314 terug van hun inzet in het Midden-Oosten met bommarkeringen nadat ze aanvallen hadden uitgevoerd in Jemen. Dit markeerde het gevechtsdebuut van de F-35C.

De F-35C is de eerste en enige langeafstands stealth-aanvalsjager ter wereld die expliciet is ontworpen en gebouwd voor operaties van marineschepen. De configuratie, ingebouwde sensoren, interne brandstof- en wapen capaciteit, uitgelijnde randen en ultramoderne productieprocessen dragen allemaal bij aan de unieke Very Low

Observable stealth-prestaties van de F-35. Hierdoor kunnen piloten vijandelijke detectie ontwijken en opereren in anti-toegangs- en betwiste omgevingen, waardoor de dodelijkheid en overlevingskansen worden verbeterd.

De F-35C heeft bijna 20.000 pond interne brandstof aan boord en heeft een bereik van meer dan 1.200 nm. Hierdoor kunnen F-35C-piloten verder vliegen en langer in een gewenste gevechtsruimte blijven voordat bijtanken nodig is.

De Amerikaanse marine is de grootste en enige F-35C-operator en heeft plannen om 273 F-35C's aan te schaffen.

Naval Air Station Lemoore is de thuisbasis van de Joint Strike Fighter

Wing van de marine. Het Amerikaanse Korps Mariniers koopt samen met hun F-35B's ook F-35C-vliegtuigen.

De F-35C is een vliegdekschipvariant ontworpen voor CATOBAR-operaties (CATOBAR = catapult-assisted take-off but arrested recovery of catapult-assisted take-off barrier arrested recovery[2]) is een systeem dat wordt gebruikt voor het lanceren en bergen van vliegtuigen vanaf het dek van een vliegdekschip. Bij deze techniek worden vliegtuigen gelanceerd met behulp van een katapult ondersteunde start en landen ze op het schip met behulp van remkabels gespannen over het vliegtuigdek) vanaf vliegdekschepen van de Amerikaanse marine. Hij vloog voor het eerst in 2010 en behaalde IOC (Initial Operational Capability) in 2019. Vergeleken met de CTOL F-35A en STOVL F-35B heeft de marine-F-35C grotere vleugels met opvouwbare vleugeltipsecties, grotere stuur oppervlakken voor verbeterde lage snelheden controle, sterker landingsgestel voor de spanningen van landingen door vliegdekschepen, een neus wiel met twee wielen en een aanzienlijk sterkere staartthaak voor gebruik met remkabels van vliegdekschepen.

Het grotere vleugeloppervlak zorgt voor een lagere landings-snelheid terwijl zowel het bereik als de lading toenemen, wat cruciaal is bij vliegdekschepen waarbij de landings-snelheid aanzienlijk langzamer moet zijn dan systemen op het land vanwege de korte landingsbaan. Vanwege het extra gewicht dat deze functies met zich meebrengen, heeft de

Algemene kenmerken van de F-35C

Kostprijs	:	\$94.4 miljoen voor productiebatch LRIP14
Motor	:	F135-PW-100
Lengte	:	15.7 m
Hoogte	:	4.48 m
Spanwijdte	:	13.1 m
Gewicht	:	70,000 lb
Max snelheid	:	Mach 1.6
Vliegbereik	:	2,200 km
Nuttige lading	:	8,160 kg

F-35C ook een lagere G-tolerantie van 7,5G, vergeleken met de 9G van het A-model.

De F-35C is standaard uitgerust met een Active Electronically Scanned Arrays (AESA) radar, een Distributed Aperture System (DAS), Electro Optical Targeting System (EOTS) en een Helmet Mounted Display System. Deze zorgen ervoor dat de piloot alles in de gevechtsruimte kan zien met een ongekend situationeel bewustzijn.

De F-35C kan fungeren als inlichtingen-, bewakings- en verkenning-middel, en gevechtsmanager, waarbij informatie wordt gedeeld met alle op het netwerk aangesloten grond-, zee- en luchtmiddelen in de gevechtsruimte. Dit zorgt ervoor dat de gebruikers hun missie kunnen uitvoeren en veilig thuis kunnen komen.

Bronnen : Lockheed Martin, wikipedia, the aviaonist

Foto's : Lockheed Martin, archief auteur

Egyptair

ERIC VAN DER EYKEN

Egyptair is de staats luchtvaartmaatschappij van Egypte. Het hoofdkantoor is gevestigd op Cairo International Airport. Men voert zowel passagiers als vrachtluchten uit naar 81 bestemmingen in Afrika, Europa, Azië, en Noord- en Zuid-Amerika.

Alan Muntz, voorzitter van Airwork Ltd., een bedrijf dat actief was in de private, commerciële en militaire luchtvaart, bezocht Egypte in 1931. Op dat moment sprak hij zijn voornemen uit om een nieuwe luchtvaartmaatschappij in het land op te starten.

De nieuwe onderneming kreeg de naam Misr Airwork, waarbij Misr Arabisch is voor Egypte. Op 31 december 1931 verleende de regering de nieuwe maatschappij de exclusiviteit van het luchtvervoer in Egypte.

De initiële investering bedroeg 20.000£, waarbij de eigendom werd verdeeld tussen Misr Bank (85%), Airwork (15%) en Egyptische particuliere investeerders (5%).

De operaties begonnen in juli 1933 en verbonden aanvankelijk Cairo met Alexandrië en Mersa Matruh met behulp van de Havilland DH.84 Dragon. In augustus van dat jaar was de frequentie op de lijndienst naar Alexandrië verhoogd tot twee keer per dag.

Eind 1933 werd een tweewekelijkse vlucht van Cairo-Aswan die Asyut en Luxor aandeed ingehuldigd. Via Port Said werd in 1934 een vlucht vanuit Cairo gelanceerd die Lydda, Haifa en Gaza bediende.

Op 3 augustus 1935 begon een testdienst via Lydda naar Nicosia. In 1935 vervoerde men 6990 passagiers en 21.830 kg vracht.

De route Alexandria-Assiut, die Port Said, Cairo en Minia aandeed, en de route Cairo – Cyprus – Haifa – Bagdad waren de twee operationele diensten die in 1936 gevolgen werd.

De vluchten naar Hadj begonnen in 1937. De operaties naar Cyprus werden in 1938 hervat met een lijndienst Cairo – Haifa – Larnaka.

In 1939 bestond de vloot uit een D.H. Dragon, een D.H. Dragonfly, vijf D.H. Rapides, twee D.H. 86 en een D.H. 86B.

De Egyptische regering nam in september 1939 alles routes over. In 1940 werd begonnen met een route naar Beiroet en Palestina. In 1944 werden drie Avro's 19 in de vloot opgenomen.

Drie ongelukken die eind 1945 plaatsvonden, leidden tot stakingen voor een vlootvernieuwing. Daardoor werden er geen vluchten uitgevoerd tussen februari 1946 en eind 1946.

De luchtvaartmaatschappij profiteerde van het overaanbod van militaire transportvliegtuigen die zich in Egypte bevonden en vele Douglas C-47 vliegtuigen en andere transportvliegtuigen werden dan ook aangekocht van de Royal Air Force.

In 1949 werd al het kapitaal en het vliegtuigpark verworven door de regering. Nadat de Egyptische staat de enige aandeelhouder werd, veranderde het bedrijf zijn naam in Misrair SAE.

Misrair bleef dezelfde routes vliegen als zijn voorganger. In 1951 werden drie Languedocs verworven bedoeld voor inzet op langere routes naar Geneve, Khartoem en Teheran.

Op 1 december 1952 nam men de binnenlandse concurrent Services Aériens Internationaux d'Egypt (SAIDE). Alleen de succesvolle route Cairo -Tunis werd opgenomen in hun eigen netwerk. In 1954 werden 64.539 passagiers vervoerd.

De levering van de eerste twee Viscounts vond plaats in december 1955. Op 1 november 1956 werd Viscount (SU-AIC) afgeschreven terwijl hij geparkeerd stond op Almaza Airport als gevolg van een luchtaanval door de RAF tijdens de Suez-crisis.

In 1957 werd Misrair omgedoopt tot United Arab Airlines (UAA). Syrian Airways ging op 23 december op in UAA waarbij men zowel de routes als de uitrusting van de Syrische luchtvaartmaatschappij overnam. In maart 1960 had men 579 werknemers in dienst.

Op dat moment bestond de vloot uit een Beech Model 18, vier DC-3's, zes Vikings en zes Viscounts.

Met registratie SU-ALC werd de eerste van de drie Comet 4C vliegtuigen op 9 juni afgeleverd. Deze werden ingezet op routes naar Belgrado, Praag, Rome en London. In november 1960 werden nog eens twee toestellen besteld.

Op oktober 1961 werd de associatie van Syrië met UAA beëindigd toen Syrian Arab Airways werd opgericht door de Syrische regering in Damascus. In april 1961 werden drie Douglas DC-6 van SAS aangekocht.

De route Cairo – Lagos werd op 12 juni verlengd naar Accra en de vluchten naar Moskou begonnen op 21 juni. Een contract voor de aankoop van Boeing B707-320B vliegtuigen met leveringsdata tussen november 1961 en april 1964 werd ondertekend.

De deal ging echter niet door toen men geen financiering kon vinden. Op 1 november werd een nieuwe vlucht naar Karachi en Bombay gelanceerd. De Bombay route liep via Bangkok en Hong Kong en werd in 1962 verlengd naar Tokio.

Op 12 mei 1963 stortte een DC-3 neer in de buurt van Alexandria,

waarbij 27 passagiers en vier bemanningsleden omkwamen. In juli 1963 stortte een Comet neer in de Oceaan bij Bombay waarbij 62 doden vielen.

Bij gebrek aan vliegtuigen om Tokio te bedienen, werd de route beëindigd. Ook gericht op het uitvoeren van binnenlandse vluchten, werden zeven Antonov An-24's besteld.

In maart 1965 vlogen zeven Comet C4's en vier Vickers Viscounts op routes door Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika.

Op 15 juni 1966 werd met Boeing een contract getekend voor drie Boeing 707-320C's meteen optie voor vier vliegtuigen.

In maart 1970 had UAA 810 werknemers in dienst en de vloot bestond uit zeven An-24B's, drie Boeing 707-366C's, zes Comet C4's en, drie Il-18's.

De naam van de luchtvaartmaatschappij werd op 10 oktober 1971 veranderd in Egyptair, nadat het land zijn naam had veranderd in Arabische Republiek Egypte.

Het uitbreken van de Jom kippoeroorlog in 1973 had de maatschappij gedwongen de dienst naar Tokio op te schorten, deze werd hervat op 15 maart 1974 via Bombay, Bangkok en Manilla.

In 1974 werd de vlucht naar Khartoem verlengd tot Kinshasa. Een van de gloednieuwe TU-154 vliegtuigen (SX-AXB) stortte neer op 10 juli 1974 na het opstijgen vanaf Cairo tijdens een trainingsvlucht.

In januari 1976 begon een verbinding tussen Cairo en Milaan. In april startte een nieuwe verbinding naar Wenen. Op 22 april werd een Boeing 737 die van Cairo naar Luxor vloog gekaapt door drie Palestijnen.

Een Egyptisch commandoteam herwon de controle over het vliegtuig

zonder schade aan de structuur. De vier Comets werden op 9 oktober verkocht aan Dan-Air. In de loop van dat jaar kwamen er zeven Boeing 737 Advanced in de vloot.

In maart 1980 bedroeg het aantal werknemers 9610 en bestond de vloot uit twee Airbus A300b4's, zeven 707-320C's, zeven Boeing 737-200's en twee Beech Barons.

Drie Boeing 767-200ER's werden in 1984 geleidelijk ingevoerd. Twee extra toestellen werden aan de vloot toegevoegd in 1989.

Op 31 oktober 1999 stortte "Tuthmosos III" (SU-GAP) met bestemming Los Angeles neer in de Atlantische oceaan waarbij alle 217 mensen aan boord omkwamen.

De luchtvaartmaatschappij onderging in 2002 een grote herstructurering toen de structuur werd gewijzigd van een overheidsorganisatie in een houdstermaatschappij met dochterondernemingen.

De maatschappij kreeg het recht om te opereren zonder enige inmenging van de overheid en de plicht om dit te doen zonder enige financiële steun.

In mei 2006 lanceerde men een regionale dochteronderneming genaamd Egyptair Express met een vloot van nieuwe Embraer E-170 jets met vluchten vanuit Cairo naar Sharm El Sheikh, Hurgada, Marsa Alam, Abu Simbel en Alexandrië.

In juni 2009 ontving men de laatste van de twaalf Embraer E-170 vliegtuigen. Op 4 November 2019 werd het samengevoegd met zijn moedermaatschappij als onderdeel van een herstructureringsplan.

Sinds 11 Juli 2008 is Egyptair lid van de Star Alliance alliantie.

Bronnen:
De huidige vloot van Egyptair (jan 2025)
Wikipedia
Airfleets.net

Airbus A320-200neo	7
Airbus A321-200neo	7
Airbus A330-200	7
Airbus A330-300	4
Boeing B737-800	30
Boeing B777-300	6
Boeing 787-9	8

Ecopulse maakt de weg vrij voor een duurzamere luchtvaart

ERIC NUYENS

EcoPulse – het demonstratietoestel voor ‘Distributed Hybrid-Electric Propulsion’ dat gezamenlijk is ontwikkeld door Daher, Safran en Airbus – heeft zijn testcampagne afgerond en cruciale inzichten opgeleverd om de decarbonisatiedoelstellingen voor het luchtvervoer tegen 2050 te halen.

Daher EcoPulse F-WECO demonstrator

Baanbrekende vliegtests:

EcoPulse voerde op 29 november 2023 zijn eerste hybride-elektrische testvlucht uit vanaf de luchthaven van Tarbes-Lourdes-Pyrénées. Sinds zijn eerste vlucht heeft EcoPulse 100 vliegturen gemaakt en zo’n 50 testvluchten uitgevoerd met het hybride voortstuwingssysteem, waarvan de laatste plaatsvond in juli 2024. Deze tests maakten het mogelijk om ongekende elektrische vermogensniveaus aan boord te demonstreren voor gedistribueerde elektrische voortstuwing, met een netwerkspanning van ongeveer 800 volt DC en een vermogen van 350 kilowatt.

De vliegtests leverden belangrijke bevindingen op waaronder een objectieve evaluatie van de volwassenheid van hybridisatietechnologieën, een prestatiebeoordeling bij integratie in het vliegtuig en een identificatie van operationele beperkingen.

Zo toonde de tests aan dat de synchro-fasering van de ePropellers (elektromotoren) het binnengeluid kan verminderen. Deze synchro-fasering is een bijkomend voordeel van de innovatieve vluchtbesturingscomputer, die in de eerste plaats is ontworpen om het vliegtuig te manoeuvreren – ter vervanging van traditionele stuurvlakken – door de verdeling van het elektrische vermogen over de ePropellers aan te passen.

Technologische uitdagingen voor de toekomst:

Meer in het algemeen identificeerde EcoPulse de belangrijkste uitdagingen bij het koolstofvrij maken van de luchtvaart:

- Elektrische en hybride-elektrische architecturen
- Ontwikkeling van de belangrijkste componenten; batterijen (prestaties en actieradius) en hoogspanningsbeheersystemen (+400 V).
- Pilootassistentie met gespecialiseerde interfaces
- Demonstratielogica voor luchtwaardigheid
- Optimalisatie van gewicht en geluid, en
- Vaardigheden die verband houden met het beheer van complexiteit

De testcampagne legde de basis voor naleveringsdocumenten om te voldoen aan de wettelijke vereisten voor hybride-elektrische voortstuwingsvluchten, waarmee de basis werd gelegd voor het certificeren van innovatieve vliegtuigconfiguraties.

Het EcoPulse-project toont de kracht van samenwerking op hoog niveau tussen Daher, Safran en Airbus Door hun expertise en testmiddelen te bundelen, toonden de partners aanzienlijke synergieën aan tussen de algemene luchtvaart en de commerciële luchtvaart.

“We zijn bijzonder blij met het succes van het EcoPulse-programma en de resultaten ervan. Dit was de eerste keer dat we een compleet hybride-elektrisch voortstuwingssysteem tijdens de vlucht testten, en deze tests vormden een belangrijke mijlpaal in onze technologische roadmap”, aldus Eric Dalbiès, Senior Vice President - Strategy & Chief Technology Officer bij Safran. “De geleerde lessen stellen ons in staat om door te gaan met het valideren van decarbonisatietechnologieën.”

“EcoPulse heeft Daher in staat gesteld een cruciale stap voorwaarts te zetten in de ontwikkeling van een koolstofarm vliegtuig. Dit project heeft ons niet alleen geholpen bij het ontwerpen van een operationeel systeem voor een demonstratieprototype, maar ook bij het aanpakken van kritieke technologische hindernissen. Dankzij deze rijke en ongekende samenwerking hebben we aanzienlijke vooruitgang geboekt in de richting van hybridisatie”, benadrukt Pascal Laguerre, Chief Technology Officer van Daher.

“Deze EcoPulse-campagne stelt ons in staat om bepaalde hybride-elektrische technologieën, zoals hoogspanningsbatterijen, te bevorderen en te integreren in toekomstige vliegtuigen, helikopters en luchtmobiliteitsoplossingen”, zegt Jean-Baptiste Manchette, hoofd voortstuwing van morgen bij Airbus. “Met gedistribueerde elektrische voortstuwing hebben we ons doel bereikt om vluchtfysica en energiebeheer op vliegtuigniveau te modelleren, sleutelementen voor het vormgeven van de volgende generatie vliegtuigen”, voegde hij eraan toe.

TBM960 EcoPulse F-WECO Daher Le Bourget 18-06-2023 Foto Nuyens Eric

EcoPulse is een samenwerkingsproject dat wordt ondersteund door CORAC (de Franse Raad voor Burgerluchtvaartonderzoek) en medegefinancierd door de DGAC (Franse Burgerluchtvaartautoriteit) via France Relance en NextGeneration EU.

EcoPulse, onthuld op de Paris Air Show 2019, is gebaseerd op een Daher TBM-vliegtuigplatform en uitgerust met zes ePropellers (geleverd door Safran) verspreid over de vleugels. Het voortstuwingssysteem integreert twee energiebronnen: een turbogenerator (een elektrische generator die wordt aangedreven door een gasturbine die door Safran wordt geleverd) en een hoogspanningsbatterijpakket (geleverd door Airbus). Het hart van deze architectuur wordt gevormd door een Power Distribution and Rectification Unit (PDRU), die het hoogspanningsnetwerk beschermt en het beschikbare elektrische vermogen verdeelt, samen met hoogspanningskabelbomen (beide geleverd door Safran). De batterij, ontworpen door Airbus, is geschikt voor 800 volt gelijkstroom en kan tot 350 kilowatt vermogen leveren.

De demonstrator profiteert ook van de aerodynamische en akoestische integratie-expertise van de Europese vliegtuigfabrikant, met Airbus’ ontwikkeling van de vluchtbesturingscomputer die vliegtuigmanoeuvres via de ePropellers mogelijk maakt, en synchrofasering ter ondersteuning van toekomstige akoestische aanbevelingen voor vliegtuigen.

Met de afronding van het EcoPulse-programma bevestigen Daher, Safran en Airbus opnieuw hun inzet voor duurzame luchtvaart. Dit baanbrekende project legt de basis voor de technologische en regelgevende vooruitgang die nodig is om de milieu-uitdagingen van het toekomstige luchtvervoer aan te pakken

Info : Daher/foto tenzij anders vermeld

Turkije lanceert zijn nieuwste trainingstoestel : de Hürkuş II

WIM VENKEN

De nieuwe geavanceerde versie van Hürkuş, het belangrijkste trainer-vliegtuig van Turkije, genaamd Hürkuş-II, maakte zijn eerste vlucht op 30 december 2024 en markeerde daarmee zijn intrede op de competitieve markt voor die klasse trainers die gedomineerd wordt door Zwitserse, Amerikaanse en Braziliaanse vliegtuigen. De trainer is ontwikkeld door Turkish Aerospace Industries (TAI of TUSAŞ) voor de Turkse luchtmacht.

De HÜRKUŞ wordt erkend als een van de meest geavanceerde vliegtuigen in zijn categorie, met structurele optimalisaties, gewichtsverminderingen en aerodynamische kenmerken die zijn afgestemd op effectieve pilotentraining.

De werkzaamheden aan de nieuwe Hürkuş-II begonnen op 3 mei 2021. Het toestel werd ontworpen om te voldoen aan de trainingsbehoeften van piloten van de Turkse luchtmacht, maar ook om de capaciteiten van de Turkse defensie-lucht- en ruimtevaartindustrie verder te bevorderen.

De Hürkuş-II zal de huidige Hürkuş-B-trainers van de Turkse Luchtmacht vervangen, waarbij de eerste 15 vliegtuigen naar verwachting dit jaar zullen worden afgeleverd en de overige 40 in 2027 zullen worden overgedragen.

In een persverklaring zei TAI (Turkish Aircraft Industries), dat het vliegtuig een hoogte van 6.500 voet bereikte en een snelheid van 140 knopen bereikte op zijn eerste testvlucht. De vlucht duurde 20 minuten. Volgens Turkse bronnen heeft TAI een contract getekend voor 55 vliegtuigen.

De eerste 15 Hürkuş-II's zullen in 2025 worden geleverd aan het 122nd Basic Flight Training Squadron op de 3rd Main Jet Base in Konya. De overige 40 vliegtuigen zullen tegen 2027 worden geleverd ter vervanging van de Hürkuş-B-trainers van de Turkse luchtmacht.

De Hürkuş-II heeft een composietstructuur die lichter is dan die van de huidige Hürkuş-A en Hürkuş-B. Hij wordt aangedreven door een 1.600 pk sterke PT6A-68T Pratt & Whitney Canada-turbopropmotor met de mogelijkheid voor een omgekeerde vlucht van 30 seconden, en heeft Martin-Baker MK T16N O/O schietstoelen.

Hürkuş-II beschikt over een grote groothoek-HUD (Heads-Up Display) en een nieuwe canopy. Bovendien heeft het een in eigen land ontwikkeld koelsysteem, een hydraulische pomp en een geavanceerde communicatiesuite. "Op deze manier zal de Turkse luchtmacht beschikken over moderne en in eigen land geproduceerde trainingsvliegtuigen", aldus TAI.

Dit nieuwste Turkse trainingstoestel wordt beschreven als "een laag-vleugelig, eenmotorig turboprop-trainervliegtuig met tandemzit, dat superieure prestaties levert als een geavanceerd trainer- en licht aanvalsvliegtuig van de volgende generatie..

Het vliegtuig is ook geschikt voor grenspatrouilles en beveiliging, anti-narcoticaoperaties, luchtsteun, gewapende verkenning, luchtverbod, surveillance en verkenning, voorwaartse luchtcontrole en escorte.

Het vliegtuig kan gevlogen worden bij zowel VFR- (Visual Flight Rules) als IFR- (Instrument Flight Rules)-operaties. Als veiligheidsvoorzieningen is het voorzien van een OBOGS (On-Board Oxygen Generation System) en heeft het een versterkte canopy voor vogelaanvaringen; en een landingsgestel met hoge schokabsorptie.

TAI verwacht dat de gewapende missieprofielen aantrekkelijk zouden kunnen zijn voor veel Afrikaanse, Centraal-Aziatische en Zuidoost-Aziatische klanten die zich bezighouden met counter-insurgency en regionale grensgeschillen. Sommigen gebruiken al TAI's en Baykar's UCAV en UAV's zoals de Akinci, TB-2 en Aksungur (Anka-2)..

Trainervliegtuigen vormen een essentieel onderdeel van de moderne luchtvaart en zijn speciaal ontworpen om piloten voor te bereiden op de complexiteit van het vliegen met operationele vliegtuigen. Deze vliegtuigen

bevatten geavanceerde technologieën en gebruiksvriendelijke functies om een ideale leeromgeving te creëren voor aspirant-vliegers. Ze dienen als brug tussen instructie op de grond en vliegen in de echte wereld, waardoor piloten soepel kunnen overstappen op geavanceerdere vliegtuigen.

Een ander belangrijk aspect van hedendaagse trainer-toestellen is hun nadruk op kostenefficiëntie. Met de stijgende brandstofprijzen en onderhoudskosten zijn deze vliegtuigen ontworpen om zuinig en gemakkelijk te onderhouden te zijn, waardoor ze economisch levensvatbaar zijn voor opleidingsinstellingen. Hun modulaire ontwerp maakt ook aanpassing aan verschillende trainingsmissies mogelijk, van basisvliegtraining tot geavanceerde gevechtsvoorbereiding.

Veiligheid staat voorop in trainingsomgevingen en moderne trainer-vliegtuigen zijn gebouwd met functies die de risico's minimaliseren. Tandem-cockpitopstellingen, redundante bedieningselementen en vergevingsgezinde vliegeigenschappen zorgen ervoor dat zowel instructeur als student uitdagende situaties effectief kunnen beheersen. Geavanceerde uitwerpsystemen en robuuste structurele integriteit zorgen voor extra beveiligingslagen.

Hürkuş II is 3,70 meter hoog, 11,17 meter lang en een spanwijdte van 10,91 meter. Het vliegtuig heeft een startafstand van 489 meter, een daalafstand van 593 meter, een maximale klamsnelheid van 22 meter per seconde en een topsnelheid van 574 km/u. . Volgens uitgevoerde tests bedraagt de langst mogelijke vliegtijd van Hürkuş 4 uur en 15 minuten.

Bronnen : Turkish Aviation Industrie, Defense News, Google news

Foto's : Turkish Aviation Industrie, Turkse luchtmacht

De 10 oudste civiele luchthavens ter wereld die nog steeds operationeel zijn

De voorbije jaren heeft de civiele luchtvaart een grote vlucht genomen waarbij ook het aantal luchthaven exponentieel gegroeid zijn. Een aantal luchthavens bestaat reed sedert de beginjaren van commerciële luchtvaart. Dit zouden de 10 oudste onder hen zijn :

10.

Internationale luchthaven Albany (ALB) Geopend in 1928 Albany International Airport (ALB), geopend in 1928, is de tiende oudste luchthaven ter wereld die nog steeds in bedrijf is.

De luchthaven onderging een uitgebreide renovatie en uitbreiding in 1962, 1979, 1998 en 2000, waarbij de meest recente constructie een speciale terminal was voor de goedkope luchtvaartmaatschappij Southwest Airlines.

Tegenwoordig verwerkt Albany International Airport ongeveer 2,7 miljoen passagiers per jaar

9.

Internationale luchthaven Minneapolis/Saint Paul (MSP) Geopend in 1920

Minneapolis/Saint Paul International Airport (MSP) werd in 1920 opgericht als Speedway Field. De faciliteit werd vervolgens in 1923 omgedoopt tot Wold-Chamberlain Field en later naar Minneapolis-St. Paul internationale luchthaven in 1948.

Tegenwoordig beschikt Minneapolis/Saint Paul International Airport over twee terminals en vier start- en landingsbanen en is het een belangrijk knooppunt voor Delta Air Lines. Het SkyTeam-lid verbindt Minneapolis met bestemmingen in heel Amerika, evenals met een aantal langeafstandsbestemmingen zoals Londen Heathrow (LHR), Amsterdam (AMS) en Seoul Incheon (ICN).

8.

Luchthaven Sydney (SYD) Geopend in 1920

Sydney Airport (SYD) is 's werelds achtste oudste luchthaven die nog steeds in gebruik is, en de oudste op het zuidelijk halfrond. In 1933 werden de eerste onverharde start- en landingsbanen gebouwd en in 1936 werd de faciliteit omgedoopt tot Sydney Kingsford Smith Airport, ter ere van de baanbrekende Australische vlieger Sir Charles Kingsford Smith. In 1949 beschikte de luchthaven over drie start- en landingsbanen en werd de eerste internationale terminal gebouwd.

Het jettijdperk begon op Sydney Airport in 1969 met de komst van de Boeing 707's van Qantas, en de luchthaven was al snel verbonden met bestemmingen over de hele wereld. Tegenwoordig ontvangt Sydney Airport ongeveer 40 miljoen passagiers per jaar, waardoor het de drukste luchthaven van Australië is. De luchthaven dient als hub voor Qantas, Jetstar en Virgin Australia

7.

Luchthaven Parijs-Le Bourget (LBG) Geopend in 1919

Paris-Le Bourget Airport (LBG) werd geopend in 1919 en diende als de enige luchthaven van de stad tot de opening van Paris Orly Airport (ORY) in 1932. Paris-Le Bourget Airport was de landingsplaats voor de historische solo-transatlantische oversteek van Charles Lindbergh in 1927, en de commerciële diensten op de luchthaven begonnen al snel te groeien.

In 1952 raakte de luchthaven Paris-Le Bourget echter overvol, en vanwege capaciteitsbeperkingen verplaatste Air France zijn volledige activiteiten naar de luchthaven Orly. Tegenwoordig is de luchthaven elke twee jaar gastheer van de Paris Air Show, waar luchtvaartmaatschappijen en fabrikanten van over de hele wereld samenkomen, waarbij vaak aanzienlijke vliegtuigbestellingen worden gedaan.

6.

Luchthaven Amsterdam Schiphol (AMS) Geopend in 1916

Amsterdam Schiphol Airport (AMS) werd opgericht in september 1916 en is daarmee de zesde oudste luchthaven die nog steeds in gebruik is. Oorspronkelijk geopend als militaire vliegbasis, werden op het vliegveld aan het einde van de Eerste Wereldoorlog de eerste commerciële diensten gelanceerd. Hoewel het vliegveld tijdens de Tweede

Wereldoorlog gedeeltelijk werd verwoest, werd het snel herbouwd en is het sindsdien exponentieel uitgebreid.

Tegenwoordig beschikt Amsterdam Schiphol Airport over één aaneengesloten terminalgebouw, verdeeld in drie secties en maar liefst zes start- en landingsbanen. Met iets minder dan 62 miljoen internationale passagiers in 2023 wordt de luchthaven momenteel beschouwd als de derde drukste ter wereld wat betreft internationaal passagiersverkeer.

5.

Luchthaven Rome Ciampino (CIA) Geopend in 1916

Rome Ciampino Airport (CIA) werd geopend in 1916 en is daarmee de vijfde oudste luchthaven ter wereld die nog steeds in gebruik is. Het diende als de belangrijkste luchthaven van Rome tot 1960, toen alle commerciële diensten werden verplaatst naar de nieuwe luchthaven Leonardo da Vinci-Fiumicino (FCO).

De faciliteit beschikt over slechts één terminalgebouw en 16 vertrek-gates. Meer dan 40 jaar lang voerde Rome Ciampino Airport alleen charter- en VIP-vluchten uit, tot 2007, toen goedkope luchtvaartmaatschappijen activiteiten op de luchthaven begonnen op te bouwen en

luchthaven Rome

deze met bestemmingen in heel Europa verbonden.

4.

Luchthaven Bremen (BRE) Geopend in 1913

Bremen Airport (BRE) in Duitsland werd geopend in 1913 en was een van de eerste luchthavens in het land die zich richtte op vliegtuigoperaties in plaats van op luchtschepen. Tijdens de Eerste Wereldoorlog stond de luchthaven onder militaire controle, maar in 1920 werd de commerciële dienstverlening opnieuw hervat toen KLM diensten lanceerde vanaf Amsterdam Schiphol Airport (AMS).

De luchthaven van Bremen werd in de jaren dertig aanzienlijk uitgebreid, maar tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de civiele operaties opnieuw onderbroken. De Duitse nationale luchtvaartmaatschappij Lufthansa begon de luchthaven in de jaren vijftig te bedienen en sindsdien zijn er commerciële diensten uit heel Europa bijgekomen. Tegenwoordig bedient Bremen Airport jaarlijks ruim 1,8 miljoen passagiers, die hen naar zakencentra en populaire vakantiebestemmingen in heel Europa vliegen.

3.

Boekarest Băneasa Aurel Vlaicu International Airport (BBU)

Geopend in 1912

George Valentin Bibescu richtte in 1912 een van de eerste vliegsscholen op in Roemenië. De faciliteit werd later bekend als Boekarest Băneasa

luchthaven Boekarest

Aurel Vlaicu International Airport (BBU), 's werelds derde oudste luchthaven die nog steeds in gebruik is.

Het huidige terminalgebouw werd in 1952 geopend en werd met zijn centrale koepel en vleugelontwerp die de propeller van een vliegtuig voorstelden, destijds beschouwd als een van de mooiste architectonische stukken in Boekarest. De luchthaven diende als het binnenlandse knooppunt van de Roemeense nationale luchtvaartmaatschappij TAROM, terwijl de internationale activiteiten waren gebaseerd op de Henri Coandă International Airport (OTP) van de stad, ook wel bekend als Otopeni Airport.

In het begin van de jaren 2000 consolideerde TAROM zijn activiteiten op de luchthaven Otopeni, maar de internationale luchthaven Boekarest Băneasa Aurel Vlaicu was nog steeds de op één na drukste luchthaven van Roemenië en was vooral populair bij prijsvechters. In 2012 werden de faciliteiten echter ontoereikend geacht voor de groeiende luchtvaartmarkt van het land, en werd de luchthaven omgebouwd tot een luchthaven die uitsluitend voor zaken bestemd was.

luchthaven College Park

2.

Luchthaven Hamburg (HAM) Geopend in 1911

De op een na oudste continu geëxploiteerde luchthaven ter wereld is Hamburg Airport (HAM) in Duitsland, geopend in 1911. Tussen 2001 en 2009 onderging Hamburg Airport een uitgebreid renovatieproject ter waarde van \$ 370 miljoen, waarbij twee nieuwe terminalgebouwen werden toegevoegd die grote vliegtuigen konden verwerken, zoals de Airbus A380, en het verbinden van de luchthaven met het metrosysteem van de stad.

Tegenwoordig is Hamburg Airport verbonden met meer dan 125 bestemmingen in heel Europa, evenals met Dubai (DXB) en Doha (DOH). Nadat verschillende Amerikaanse luchtvaartmaatschappijen zich de afgelopen tien jaar hadden teruggetrokken, exploiteren Emirates en Qatar Airways de enige langeafstandsdiensten van de luchthaven. Vorig jaar verwerkte de faciliteit meer dan 13 miljoen passagiers, wat nog steeds ver achterbleef bij de piek van vóór de pandemie van 17 miljoen.

1.

Luchthaven College Park (CGS) Geopend in 1909

's Werelds oudste continu geëxploiteerde luchthaven is College Park Airport (CGS) in Maryland, dat in augustus 1909 werd geopend als de gekozen locatie voor Wilbur Wright om militaire officieren in het Amerikaanse leger op te leiden. De commerciële luchtdiensten begonnen in december 1911.

Vanwege het belang ervan in de luchtvaartgeschiedenis wordt College Park Airport ook wel de 'bakermat van de luchtvaart' genoemd. De luchthaven is ook de thuisbasis van het College Park Aviation Museum, dat in 1981 werd geopend. Naast de hoofdhangar met verschillende vliegtuigen, beschikt het museum ook over een auditorium met 90 zitplaatsen en een cadeauwinkel.

Bron : Simply Flying

Uit de oude doos : PEOPLE EXPRESS

WIM VENKEN

Het ontstaan en oprichting

People Express werd opgericht in het tijdperk nadat de overheid zijn regels met betrekking tot prijs en uitvoering aan de kant zette (post-deregulation) in de hoop een revolutie te bekomen in de Amerikaanse luchtvaartsector. People Express kende een kort bestaan maar de strategie van de maatschappij en zijn ideeën waren bepalend voor nog vele andere maatschappijen die later zouden opduiken.

De man die de strategie van People Express bepaalde was Donn Burr. Oorspronkelijk zou hij samen met Frank Lorenzo en Robert Carney Texas International Airlines overnemen. Maar al snel werd duidelijk dat ze verschillende ideeën hadden over hoe ze een luchtvaartmaatschappij moesten doen werken. Donn Burr was van oordeel dat de manier waarop een luchtvaartmaatschappij moest opereren totaal verschilde van wat werd gedacht voor 1978. Met de deregulering in gedachte geloofde Burr dat de aankoop van een vliegticket dezelfde ervaring moest geven als de aankoop van eender welk ander product. De maatschappij die de goedkoopste tickets zou aanbieden zou de markt domineren. Om zijn gedachtegoed te kunnen verwezenlijken nam hij op 7 januari 1980 ontslag als bestuurslid van Texas International Airlines (TXI). Samen met hem namen nog twee gelijkgezinden uit TXI, Melrose Dawsey en Gerald Gitner ontslag om samen een nieuwe maatschappij op te richten.

De maatschappij People Express werd opgericht in de herfst van 1980. De eerste opdracht van de nieuwe luchtvaartmaatschappij was het zoeken naar een geschikte uitvalsbasis. Deze werd gevonden in New York/Newark North Terminal, een oud gebouw dat reeds jaren leeg

stond. Deze luchthaven werd op dat tijdstip bijna niet gebruikt alhoewel het zich bevond in de meest bevolkte omgeving van de Verenigde Staten. De 'North-terminal' was oorspronkelijk een onderhoudshangaar en werd omgebouwd tot een passagiersterminal door een muur te bouwen met enkele ramen waar oorspronkelijk de grote deuren stonden. Om kosten te besparen namen ook D. Burr, zijn directie en alle personeel plaats in de omgebouwde hangaar.

Om dit alles te bekostigen bood Burr aandelen aan die hem \$25 miljoen opbrachten. Met dit geld kon People Express de 'North terminal' renoveren en de eerste toestellen aankopen. De eerste successen van People Express (PE) overtuigden nog andere managers van Texas International Airlines om over te stappen naar PE. Eén ervan was advocaat Harold Pareti die een overeenkomst met het Duitse Lufthansa bereikte voor de overname van 17 B737-100's voor \$4,1 miljoen elk. Deze prijs omvatte ook het omschilderen van de toestellen als de ombouw van de cabine met een hogere passagiersdensiteit.

De maatschappij ontving zijn vergunning voor binnenlandse vluchten

op 24 oktober 1980 en de eerste B737-100 (N407PE) werd afgeleverd op 24 maart 1981. Op 25 april volgden nog twee B737-100's. Een eerste commerciële vlucht werd uitgevoerd op 30 april 1981 tussen Newark en Buffalo. Al snel volgden ook verbindingen met Columbus, Ohio en Norfolk.

Op al deze vluchten werd één enkel tarief aangeboden van \$35 per traject. PE gaf geen geld uit aan marketing maar zijn lage tarieven gingen snel van mond tot mond wat resulteerde in veel passagiers.

Een onuitgegeven luchtvaartmaatschappij

De filosofie die D. Burr toepaste voor People Express was voor zijn tijd zowel simpel als revolutionair. Hij werd hierbij gedreven door de ideeën achter Southwest Airlines en Sir Freddy Laker. Hij kwam tot het besluit dat de voornaamste dienst die een luchtvaartmaatschappij aan zijn klanten moest aanbieden het vervoer was van punt A naar punt B. Alle andere zaken zoals snacks en bagage moesten beschouwd worden als extra service waarvoor betaald moest worden. Zo rekende People Express \$3 aan voor elk bagage stuk (uitgezonderd carry-on bagage) en \$0,50 voor een frisdrank of koffie. Door het niet aanbieden

-200-serie, met een capaciteit van 130 zitplaatsen. De luchtvaartmaatschappij verwierf ook meer dan 50 gebruikte maar relatief goed onderhouden ex Braniff B727 toestellen nadat deze bescherming had gezocht onder “chapter11” (bescherming tegen schuldeisers)

Deze vliegtuigen werden geüpdatet met geluidskits en betere motoren, die een beter bereik en uithoudingsvermogen boden, zodat passagiers toegang konden krijgen tot de markt aan het oostkust. Al snel openden ze een hub op de luchthaven Hobby in Houston. Dit was een maatstaf voor Burr, omdat hij hierdoor rechtstreeks kon concurreren met Frank. Ze stuurden aanvankelijk drie 727's per dag en verhoogden de frequentie tot acht vluchten per dag met zeer royale bezettingsgraden

In 1983, slechts twee jaar na de lancering, vloog People Express naar 17 steden en boekte dat jaar 2 miljoen passagiers. In een razend tempo voegden ze nieuwe vliegtuigen en bestemmingen toe. Maar de infrastructuur van de luchtvaartmaatschappij hield het niet bij.

Oorspronkelijk handelde People Express alle reserveringen intern af. Maar de systemen raakten al snel overbelast toen het aantal boekingen explosief steeg. Gefrustreerde klanten moesten verschrikkelijk lange wachttijden doorstaan, om dan te ontdekken dat de vluchten uitverkocht waren. People Express gaf uiteindelijk toe en begon via externe reisbureaus te boeken om de druk te verlichten.

Groeipijnen bij de luchtvaartmaatschappij zorgden voor vertragingen en annuleringen omdat de vloot snel diverser en complexer werd. De onderhoudswerkzaamheden werden onbeheersbaar omdat vliegtuigen aan de grond stonden in afwachting van reparatie. De planning van de bemanning werd overweldigd door het jongleren met piloten en stewardessen over een steeds groter wordende routekaart. Ondanks het toevoegen van personeel had People Express moeite om de operationele integriteit te behouden.

De snelle groei zette ook de unieke cultuur van People Express onder druk. De eerste medewerkers waren trots op de informele aanpak van de luchtvaartmaatschappij. Maar omdat het personeelsbestand in slechts een paar jaar tijd tot boven de 5.000 groeide, was het onmogelijk om nauwe banden te onderhouden. Nieuwe medewerkers hadden niet dezelfde emotionele binding. People Express verloor zijn kleine bedrijfsethos.

Nadat Freddy Laker van het no-nonsense Laker Airways in februari 1982 de trans-Atlantische dienst introduceerde, dacht Burr dat People

Express hetzelfde kon laten gebeuren. Hij huurde een 747 die voorheen door Braniff werd gebruikt en startte een non-stop dienst tussen Newark en Londen, waarbij hij \$ 149 voor een enkele reis in rekening bracht. De vluchten voor de daaropvolgende maanden waren binnen 24 uur na aanbieding uitverkocht. Hij huurde al snel nog twee 747's en introduceerde een transcontinentale dienst naar Oakland en Los Angeles vanuit Newark. Dit was de eerste keer dat PEOPLE Express de concurrentiestrijd aanging met de gevestigde luchtvaartmaatschappijen in de VS. Ze 'vielen' het terrein van United binnen in San Francisco en dat van American en United in Chicago O'Hare. Ironisch genoeg markeerde dit het begin van de ondergang van PEOPLE.

De luchtvaartmaatschappij was begonnen begin de jaren '80 met een strategie van korte vluchten, goedkope tarieven, zonder franjes en indirecte concurrentie (opererend op minder gebruikte luchthavens in de buurt van grote hubs van de andere luchtvaartmaatschappijen). Nu boden ze lange vluchten, eerste klas service (op de 747 vluchten) en concurreerden ze rechtstreeks met de luchtvaartmaatschappijen op hun eigen hubs. PEOPLE lanceerde bijvoorbeeld een dienst naar Minneapolis/St. Paul in 1983; ze boden een tarief van \$ 99 aan. Northwest, dat destijds het laagste tarief had van \$ 263, verlaagde niet alleen het tarief tot dat van PEOPLE Express, maar onderbood het met \$ 4 voor een tarief van \$ 195. Vervolgens verhoogde het de frequentie en plaatste het zijn vluchten rond de vluchten van PEOPLE Express, waarbij het extra verkeer dat door de lage tarieven werd gegenereerd, werd 'afgeroomd'. People Express zag zich al snel genoodzaakt om zich terug te trekken uit Minneapolis/St. Paul.

Er begonnen scheuren in het systeem van PEOPLE Express zichtbaar te worden. Het werd te groot voor zijn eigen bestwil. Het cross-utilisatieprogramma werkte heel goed voor een kleinere luchtvaartmaatschappij, maar toen PEOPLE EXPRESS zich ontwikkelde tot een grote nationale luchtvaartmaatschappij (de omzet in 1984 bedroeg meer dan \$ 2 miljard) moest er iets veranderen. De maatschappij had geen computerreserveringssysteem en koos ervoor om niet te betalen zoals op United's Apollo of American's SABRE reserveringssystemen, dus reisagenten waren vrijwel nutteloos voor PEOPLE Express..

De luchtvaartmaatschappij werd ook te groot voor haar hub in Newark, omdat het ontwerp van de start- en landingsbanen (twee banen die een derde kruisen), de luchtruimbeperingen en de beschikbaarheid rond New York een belemmering werden. Omdat reserveringen gratis waren, veroorzaakten no-shows bovendien grote schade aan hun systeem. Dit leidde tot een overboekingsbeleid van bijna 200%. Deze praktijk bezorgde de luchtvaartmaatschappij al snel de bijnaam 'People's distress'.

De faciliteiten van PEOPLE in Newark stonden ook de groei-inspanningen in de weg. De goedkope en vervallen Newark North Terminal verwerkte in 1985 meer dan 9 miljoen passagiers. Het tientallen jaren oude gebouw werd tot ver buiten de ontworpen capaciteit gebruikt. In januari 1985 werd een overeenkomst bereikt met de havenautoriteiten van New York en New Jersey over de bouw van een nieuwe terminal. Het zou de luchtvaartmaatschappij naar schatting \$ 175 miljoen kosten. Het was de bedoeling dat het 41 gates, jetways (voorzieningen

van warme maaltijden werden kosten bespaard en kon de ruimte die voorheen werd ingenomen door de keukens vervangen worden door extra rijen stoelen. In een 737-100 van People Express konden 118 passagiers **plaatsnemen**, in dezelfde B737-100 van Lufthansa maar 96 passagiers. Om administratieve kosten te drukken werden de tickets aan boord van de toestellen verkocht. Dit alles was de basis om te kunnen vliegen als een lage-kostenmaatschappij.

De tariefstructuur van de maatschappij werd aangepast tot twee mogelijkheden: vliegen tijdens de piekuren of daarbuiten. Verder waren er geen beperkingen wat betreft het minimum aantal dagen tussen heen- en terugvlucht of retourtickets. Deze ticketprijzen deden veel Amerikanen overstappen. Een groot aantal van de PE passagiers hadden nog nooit gevlogen.

De maatschappij was onderverdeeld in zeven “operationele groepen” met in elk van hen ongeveer 300 werknemers. Deze eenheden handelden onafhankelijk van de top van de maatschappij en elk van hen was zelf verantwoordelijk voor zijn operaties, dienstregeling en uitvoeren van de check-in en gate handelingen. Ze zorgden ook zelf voor hun personeelsbezetting, training en aanwerving.

Een van de interessantere facetten van Burr's filosofie was dat hij relaties aanmoedigde tussen PEOPLE-werknemers.

Groeipijnen

Eind 1981 hadden ruim 950.000 passagiers met een People Express-vlucht gevlogen. De meeste People-passagiers hadden nog nooit eerder gevlogen. PEOPLE voegde al snel meer 737's toe, dit keer de

die de noordelijke terminal ontbeerde) en een complete douane- en immigratiefaciliteit zou omvatten. Ironisch genoeg werd het een jaar na de ondergang van PEOPLE in 1988 geopend.

In vijf jaar tijd groeide People Express van een groep hardwerkende en vooruitdenkende vrienden tot een volwaardige nationale luchtvaartmaatschappij. Het werd al snel duidelijk dat de familiale sfeer en de huidige structuur van het management van het eerste succes niet langer levensvatbaar waren.

De weg naar het bankroet

Om uit de capaciteitsproblemen en de steeds heviger wordende concurrentiestrijd met de 'grote en sterkere'-luchtvaartmaatschappijen te geraken liet Donn Burr in 1985 zijn oog vallen op Frontier Airlines (een maatschappij opgericht in 1950 en met thuisbasis in Denver en niet te vereenzelvigen met het huidige Frontier Airlines).

In eerste instantie leek de deal een perfecte combinatie: twee jonge, budgetluchtvaartmaatschappijen die hun krachten bundelden. Maar botsingen in de bedrijfscultuur en de bedrijfsstrategie maakte de fusie vanaf het begin gedoemd te mislukken. Uiteindelijk zou Frontier de deal stopzetten, activa van People Express ontnemen en het als een holle schil achterlaten die al snel instortte.

Ondanks dat ze allebei budgetmaatschappijen waren, hadden Frontier en People Express uiteenlopende filosofieën. Frontier richtte zich op het laag houden van de kosten door middel van eenvoud: het aanbieden van goedkope point-to-point-vluchten met minimale voorzieningen. People Express was ook een pionier op het gebied

van goedkope tarieven, maar met een ambitieuzere visie op het democratiseren van vliegreizen door middel van innovatie en empowerment van werknemers.

Waar Frontier budgetvliegen als een doel op zichzelf zag, zag People Express het als een middel om een zijn doel te bereiken. De minimalistische aanpak van Frontier maximaliseerde de winst door de voordelen waar passagiers van konden genieten weg te nemen (betalend te maken). People Express heeft alle franjes achterwege gelaten om vliegreizen betaalbaar te maken, maar heeft binnen die beperkingen nog steeds veel aandacht besteed aan de klantervaring.

Deze botsende strategieën werden een constante bron van spanning. Het personeel van People Express reageerde boos toen Frontier de kleine attenties waar ze zo trots op waren, weghaalde. Frontier zag de aanpak van People Express als een inefficiëntie. Ze raakten in conflict over de vraag waar ze op de kosten moesten besparen en waar ze een stukje menselijkheid moesten behouden.

Cultureel gezien waren de luchtvaartmaatschappijen ook tegenpolen. Frontier volgde een traditionele command-and-control-managementsstructuur. People Express promootte op beroemde wijze open communicatie en werknemerseigenaarschap. Het personeel was eraan gewend een stem te hebben bij beslissingen en was boos als leidinggevendenden van Frontier gezag uitoefenden.

In een rampzalige zet begon Frontier de meest waardevolle bezittingen van People Express voor zichzelf te strippen. Gates en landingsslots op grote luchthavens werden opgenomen in het routenetwerk van Frontier. Een tiental nieuwste jets van People Express werden opnieuw geleverd in de Frontier-kleurstelling. Zelfs het hoofdkwartier in Newark

De toestellen van People Express

Boeing 727-200	50
Boeing 737-100	17
Boeing 737-200	5
Boeing 747-100	3
Boeing 747-200B	6

werd door Frontier opgeëist.

De restanten van People Express werden vervolgens voor een schamele \$ 14 miljoen aan Continental Airlines verkocht. Continental heeft de resterende activa snel van de hand gedaan en de activiteiten van People Express voorgoed stopgezet. Op het moment van de verkoop had People Express alleen al in het voorgaande kwartaal bijna \$ 100 miljoen verloren.

De mislukte fusie was de doodsteek. In hun wanhoop om te overleven gokte People Express op een deal met Frontier, die een wolf in schaapskleren bleek te zijn. Botsende bedrijfsstrategieën en cultuur creëerden een onwerkbaar omgeving. Frontier kannibaliseerde de meest waardevolle bezittingen van People Express voordat hij de resterende activa opzij gooide.

Ironisch genoeg werd PEOPLEExpress opgekocht door dezelfde man die Don Burr in 1980 had verlaten. Op 24 oktober 1986 nam Continental Airlines, een eenheid van Texas Air Corp., People Express Airlines over, dat het jaar daarvoor Frontier Airlines had overgenomen. Beiden fuseerden op 1 februari 1987 tot Continental, samen met New York Air en verschillende dochterondernemingen, waaronder Britt Airways en Provincetown-Boston Airlines (PBA). Het falen van Frontier was de ondergang van People Express, New York Air en verschillende forensenluchtvaartmaatschappijen. Het zou jaren duren om de pensioengeschillen en rechtszaken op te lossen. In 2013 werden nog steeds pogingen ondernomen om ESOP-rekeningen te vereffenen. Continental bleef de Frontier-jetvloot exploiteren, waarbij het vliegtuig opnieuw werd geleverd in de kleurstelling van Continental. Op 3 maart 2012 fuseerde Continental met United Airlines.

Bronnen: wikipedia, the frontier airlines history page, Mighty Traveln worldpress, rise and fall of People Express

Foto's : archeif auteur

Op 13 februari 2012 kondigde Newport News/Williamsburg International Airport de wederopstanding aan van het merk People Express voor een startende luchtvaartmaatschappij. Het hoofdkantoor van de luchtvaartmaatschappij was gevestigd in Newport News. Aanvankelijk werd verwacht dat de service eind 2013 vanuit Pittsburgh zou beginnen. Dit werd echter uitgesteld tot 2014 vanwege het langdurige certificeringsproces. Op 5 oktober werd Jeffrey Erickson, voormalig president en CEO van Atlas Air, aangekondigd als CEO van People Express.

Nadat People Express uiteindelijk op 30 juni 2014 met de dienst was begonnen, stopte het op 26 september 2014 abrupt met de dienst, omdat de twee vliegtuigen aan de grond stonden voor onderhoud en reparaties. De dienst is nooit hervat.

Op 12 november 2014 werd deze nieuwe versie van People Express van de internationale luchthaven Newport News / Williamsburg verwijderd vanwege het niet betalen van passagiersfaciliteitenkosten van \$ 100.000.

Vagar Airport (FAE/EKVG)

ERIC VAN DER EYKEN

De luchthaven van Vagar is de enige luchthaven die op de Faeroer eilanden ligt op 1.9 kilometer ten oosten van het dorp Sorvagur op het eiland Vagar en op 46 kilometer van de hoofdstad Torshavn.

Vanwege de status van de Faeroer als zelfbesturen gebied is de luchthaven niet onderworpen aan de regels van de Europese Unie.

Het is de belangrijkste uitvalsbasis van de nationale luchtvaartmaatschappij Atlantic Airways en was in 2006 gedurende een korte periode de basis voor lage kosten maatschappij FaroeJet.

De luchthaven werd tijdens de tweede wereldoorlog gebouwd door de Royal Engineers van het Britse leger, de site stond bekend als RAF Vagar/Vaagar.

De locatie werd vooral gekozen omdat het moeilijk te zien was vanuit de omringende wateren en een mogelijk Duits oorlogsschip. Het eerste vliegtuig landde hier in de herfst van 1942 na de bezetting van de eilandengroep door de Britse strijdkrachten.

Britse ingenieurs hadden op dezelfde manier voor het eerst Reykjavik Airport in IJsland gebouwd, toen bekend als RAF Reykjavik na de Britse bezetting van IJsland.

Na de oorlog werd het vliegveld verlaten ongebruikt gelaten tot 1963, toen het op initiatief van de inwoners van Sorvagur, Hugo Fjorooy en Lars Larsen, werd heropend als burgerluchthaven.

De twee werkten samen met de IJslandse luchtvaartmaatschappij Icelandair.

Men begon vluchten naar Bergen, Kopenhagen en Glasgow met een Douglas DC-3 vliegtuig. In 1964 voerde een aparte luchtvaartmaatschappij, Faroe Airways, vluchten uit.

Eerst met gecharterde vliegtuigen, maar in 1965 kochten ze een DC-3 van de Zweedse luchtvaartmaatschappij Linjeflyg. Het bedrijf stopte op 28 september 1967 met al hun activiteiten.

In de jaren 1970 vloog Icelandair met Fokker F27 Frienship vliegtuigen naar de luchthaven met wekelijkse non-stop vluchten naar Glasgow-Bergen en Reykjavik. Deze vluchten gingen door tot de jaren 1990.

In 1988 vloog Atlantic Airways non-stop met British Aerospace BAe 146-200 jet service naar Kopenhagen. Atlantic Airways ging in 1995 een partnerschap aan met Icelandair en begon met het vliegen naar Reykjavik en naar Narsarsuag airport in Groenland. Icelandair stopte in 2004 met het uitvoeren van hun eigen vluchten naar Vagas, hoewel ze hun partnerschap behielden.

Tot 2004 voerde Maersk Air ook vluchten uit naar de luchthaven met een Boeing B737-500 vanuit Kopenhagen. In 2005 was Atlantic Airways de enige die op regelmatige basis op Vagar airport vliegt.

Tot 2002 was er een autoveerboot nodig om van de luchthaven naar de meeste locaties op de Faeroer, waaronder de hoofdstad te reizen. In 2002 werd de Vagatunnlin toltunnel geopend. Daardoor is het reizen veel gemakkelijker gemaakt.

De start en landingsbaan werd in 2011 verlengd van 1250 meter naar 1799 meter. Daardoor kan een grotere verscheidenheid van vliegtuigtypes worden gebruikt en kon men verder weg gelegen bestemmingen worden gevlogen.

In juni 2014 werd een nieuw luchthaven terminal geopend met een grotere passagiers capaciteit.

In maart 2016 begon SAS Scandinavian Airlines van Kopenhagen naar Vagar te vliegen. Mist is een veelvoorkomend gegeven op deze eilandengroep, en SAS had daardoor problemen, wat annuleringen veroorzaakte.

In februari 2019 is SAS begonnen met het gebruik van nieuwe navigatiesystemen, die landingen in meer mist mogelijk maakt, maar speciale apparatuur aan boord, training van piloten en goedkeuring van de luchtvaart instanties was vereist.

Atlantic Airways begon het system in 2012 te gebruiken als eerste luchtvaartmaatschappij in Europa.

In augustus 2023 opende Atlantic Airways een seizoengebonden dienst naar Stewart airport gelegen op 70 kilometer van New York City. De dienst werd later geannuleerd.

In de zomer van 2024 hervatte Icelandair met een seizoengebonden dienst met de De Havilland Canada Dash-8 vliegtuigen vanaf Reykjavik-Keflavik International Airport.

Bronnen:
Wikipedia

Imperial War Museum - Duxford (Deel 2)

Hall 3 – Air and Sea

-	B43 'Ole Bill' bus served in France, Belgium during WWI		
G-CDLI / E-8894	Airco (De Havilland) DH9)	RAF	
1133	BAC 167 Strikemaster M.80A	Saudi AF	cn EEP-JP-4099
XV865	Blackburn Buccaneer S.2B (ex Royal Navy)	RAF	cn B3-14-67
G-BFWD / A8936	Currie Wot	RAF	cn PFA-3009
XS576 / E-125	De Havilland DH.110 Sea Vixen FAW2	Royal Navy	cn 10134
Z2033 / 775	Fairey Firefly Mk.1 named 'Evelyn Tentions' (ex G-ASTL, SE-BRD, Sweden AF)	Royal Navy	cn F5607
XG797 / 227	Fairey Gannet ECM6	Royal Navy	cn F9365
-	Focke-Achelis FA-330A-1 Bachstelze (deployed on U-boot)	Marine	cn 100032
G-CBZP / K5764	Hawker Fury (ex S-Africa AF 215)	RAF	cn 41H-67550
G-HITT / P3717 SW-P	Hawker Hurricane Mk.1 (sent to Russia, recovered late 1990s)	RAF	
G-HURI / P2954 WX-E	Hawker Hurricane Mk.XIIA (starboardside P3935 WX-D)	RAF	cn 72036
WH969 / Z-10	Hawker Sea Hawk FB5 served during Suez crisis	Royal Navy	cn AW6007
G-AWHK / 10 yellow	Hispano HA-1112 M1L Buchon	Luftwaffe	cn 172
-	Nakajima Aircraft C° A6M5 Zero cockpit section only, captured 1945	Japan AF	
G-PRXI / PL983	Supermarine Spitfire PR.XI	RAF	
G-BSKP / RN201	Supermarine Spitfire LF XVI..E	RAF	
G-ASJV / MH434 ZD-B	Supermarine Spitfire Mk.IX (ex Belgian AF SM-41, Cogea, KLu H-105, MH434 – 79 operational missions WWII)	RAF	cn CBAF.IX.552
G-CGYJ / TD314 FX-P	Supermarine Spitfire Mk.IX	RAF	cn CBAF.10492
XV712 / 66	Westland Sea King HAS.6	Royal Navy	cn wa683
XS567 / 434	Westland Wasp HAS.1 (saw action Falkland War)	Royal Navy	cn f.9578

Hall 4 – Battle of Britain

-	Bristol Bloodhound Mk.1 surface-to-air missile	RAF	
E.2581 / 13 HM580	Bristol F.2B Fighter RAF Cierva C.30A autogyro – (Avro built) (ex G-ACUU, G-AIXE)	RAF	cn 726
WZ590 / 49 XH597 WK991 XE627 / T G-HRLI / V7497 SD-X	De Havilland Vampire T.11 Gloster Javelin FAW9 Gloster Meteor F.8 Hawker Hunter F.6A Hawker Hurricane Mk.1 shot down by Bf109 over Kent 28-09-1940	RAF RAF RAF RAF RAF	cn 15165 cn 41H-679985 cn 41H-136172
Z2315 / JU-E	Hawker Hurricane Mk.IIB recovered from Russia	RAF	cn BAPC.643
-	Heinkel He111E recovered from a lake in Norway – tail	Luftwaffe	
XV474 / T 4+.. 501 ZA469 / 029 2699 G-CFGI / N3200 QV	McDonnell Douglas Phantom FGR.2 Messerschmitt Bf109E-3 MiG-21PF Hungarian AF Panavia Tornado GR.4 Royal Aircraft Factory BE.2c Supermarine Spitfire Mk.1A shot down, force landed at beach Sangatte, France 19-04-1940	RAF Luftwaffe RAF RAF RAF	cn 3309 cn 1190 cn 760501 cn BS099 cn 441
V-1 missile XZ197	Luftwaffe replica Westland Lynx AH.7	ArmyAirCorps	cn 100

Hall 5 – Conservation Action

XF708 / 203-C A-549	Avro Shackleton MR.3 FMA IA Pucara (ex ZD487 RAF) (captured during Falkland War)	RAF Argentine AF	cn 050
PN323	Handley Page HP-59 Halifax Mk.VII cockpit only	RAF	
XH669	Handley Page HP-80 Victor K.2 cockpit only	RAF	
-	Heinkel He162A-2 Volksjäger	Luftwaffe	cn 120235
XD826	Vickers Valiant Bk.1 cockpit only	RAF	
-	Battle of Ypres	(repro fibreglass)	

Hall 6 – American Air Museum

238133	Boeing B-17G Flying Fortress (ex F-BDRS)	USAF		
461748 / Y 'Hawk Wild'	Boeing B-29A Superfortress (ex G-BHDK)	USAF		44-61748
0689 25	Boeing B-52D Stratofortress Boeing Stearman PT-17 Kaydet (ex CF-EQS)	USAF USAF	cn 464060	56-0689
493 EC 'Dungan'	Consolidated B-24M Liberator painted as '44-50493'	USAF		44-51228
315509 / W7-T 77-259 / AR 03-120 / CH 70120 17962 66692	Douglas C-47A Skytrain Fairchild Republic A-10A Thunderbolt II General Atomics MQ-1B Predator General Dynamics F-111E Aardvark Lockheed SR-71A Blackbird Lockheed U2CT Dragon Lady (ex Republic of China)	USAF USAF USAF USAF USAF	cn A10-0184 cn A1-165 E-6 cn 2013 cn Item 359	43-15509 77-0259 03-33120 67-0120 61-7962 56-6692
155529	McDonnell Douglas F-4J/UK PhantomII (ex ZE359 RAF)	US Navy		
76-020 / BT 1 B-168 34064 / 8U	McDonnell Douglas F-15A Eagle Nieuport XIII North American AT-16 Harvard IIB North American B-25J Mitchell named 'Lil Critter from the Moon'	USAF USAAF USAF USAF	cn 0199-A172	76-0020 42-12471 44-31171
411631 / MX-V	North American P-51D Mustang named 'Etta Jeanne II'	USAF		
226413 / UN-Z' S-4513	Republic P-47D Thunderbolt (ex N47DD) Spad XIII	USAF -	cn 399-55731	45-49192 replica

Outside

G-ALZO	Airspeed AS-57 Ambassador (ex BEA, Jordanian AF 108)	Dan-Air	cn 5226	
G-AVMU ZE701	BAC 111-510ED One Eleven BAe146 CC2	British AW RAF	cn BAC.148 cn E1029	Queens Flight
G-AOVT	Bristol 175 Britannia	Monarch	cn 13427	
G-BEVT	Britten Norman BN-2A-III Islander	Aurigny	cn 1057	
G-AVGB	Hawker Siddeley HS121 Trident 2E	BEA	cn 2141	
G-ALWF	Vickers Viscount 701	BEA	cn 5	
G-ASGC	Vickers Super VC10	BOAC	cn 853	
G-BEDF / 124485 DF-A	Boeing B-17G Flying Fortress USAF 'Memphis Belle' – 44-85784		cn 8693	
G-BPIV / L6739	Bristol Blenheim Mk.1F (world's only flying aircraft)	RAF	cn 10201	
LN-DHY / WA123 R-A VP-BAZ	De Havilland DH.100 Vampire F3 DHC-6 Twin Otter (British Antarctic Survey)	Canada AF BAS	cn 42380 cn 748	(ex Canada AF)
G-PBYA / 433915	Canso A (PBY-5A) Catalina (ex Canada AF 11005)		cn CV-283	'Miss Picp Up'
V7467 / LE-D G-BTXI / FE695 94	Hawker Hurricane North American AT-16 Harvard IIB (ex Swedish AF Fv16105)	RAF RAF	cn 14-429	replica—Ingangoppaal
G-MRLL / 413521 5Q-B	North American P-51D Mustang Four confirmed kill during WWII	USAF	cn 109-27514	'Marinell' – 44-13521
G-SPIT / MV293 Z	Supermarine Spitfire FR.14E (ex MV268 JE-J, G-BGHB, Indian AF 48)	RAF	cn 6S-649205	
X4178 / EB-K AA937 / AF-O -	Supermarine Spitfire Mk.1 Supermarine Spitfire Mk.V V-1 missile Luftwaffe flying bomb ramp - replica	RAF RAF -	replica replica -	

Wat gebeurde er met Boeing 747-133 msn 21300 / 104

ERIC VAN DER EYKEN

Hieronder zijn levensloop.

REG	AIRLINE	DELIVERED	REMARKS
CF-TOA	Air Canada	27-01-1971	eerste vlucht
CF-TOA	Air Canada	11-02-1971	afgeleverd
C-FTOA	Air Canada	01-01-1974	herregistratie
N749PR	Guinnes Peat Aviation	28-07-1974	gekocht
N749PR	National Airlines	28-07-1984	gehuurd
N749PR	Malaysia Airlines	01-09-1984	gehuurd
N749PR	National Airlines	10-1984	einde huurovereenkomst
EI-BPH	Guinnes Peat Aviation	08-02-1985	herregistratie
EI-BPH	People Express Airlines	12-02-1985	gehuurd
EI-BPH	Guinnes Peat Av.	15-05-1985	einde huurovereenkomst
EI-BPH	Middle East Airlines	24-06-1985	gehuurd
EI-BPH	GPA Group Ltd.	22-09-1985	gekocht
EI-BPH	Flying Tiger Line	22-09-1985	gehuurd
N890FT	First Security Bank of Utah	02-05-1988	gekocht
N890FT	Flying Tiger Line	02-05-1988	gehuurd
N890FT	Federal Express	07-08-1989	fusie
		11-1992	Stored Marana, Arizona
N890FT	Svenska Finans International	30-11-1994	gekocht
N890FT	AAR Engine Sales & Leasing	06-07-1995	gekocht
N890FT	First Security bank of Utah	07-1995	gekocht
		10-1995	Afgebroken

Airbus:

- * **Airbus** maakte op 6 december de **bestellingen en leveringen** van commerciële vliegtuigen voor de maand **november** bekend : de constructeur leverde 84 toestellen af aan 42 klanten en heeft 30 nieuwe bestellingen binnengehaald, waaronder 15 A330neo's en 5 A350-900'en, van nog niet bekengemaakte klanten.
- * De **Tata Group**, eigenaar van **Air India**, maakte op 9 december officieel bekend dat het **bestellingen** heeft geplaatst voor 10 **A350's** en 90 **A320 familievliegtoigen**. Deze bestelling komt bovenop de 40 A350 en 210 A320 familievliegtoigen die Air India in 2023 heeft besteld. Het totale orderboek van Air India voor Airbus-vliegtuigen staat nu op 350 waarvan al zes A350-900'en zijn geleverd. Deze extra 100 Airbus-vliegtuigen zullen Air India helpen tot een luchtvaartmaatschappij van wereldklasse die Indië met alle uithoeken van de wereld verbindt.
- * **Aircalin** maakte op 12 december de bestelling bekend voor twee **A350-900'en** (uitgerust in een drie-klassen configuratie voor 320 passagiers) om de komende jaren het langeafstandsnetwerk van de luchtvaartmaatschappij uit te breiden.
- * Op 14 december heeft **KLM** haar **zevende A321neo** vliegtuig (PH-YHC) in ontvangst/in dienst genomen.
- * Het Roemeense **AnimaWings** nam op 17 december hun eerste (van zes) **A220-300** (YR-CHR – c/n 55316), uitgerust in een tweeklassenconfiguratie met 137 zitplaatsen, op de thuisluchthaven Boekarest in ontvangst. Eerste vlucht staat gepland voor 27 december naar Dubai.
- * Op 18 december heeft **Aer Lingus** op Hamburg-Finkenwerder twee nieuwe **A321XLR** toestellen (EI-XLR, EI-XLT – c/n 11348, 11590), aangedreven door LEAP-1A turbomotoren, in ontvangst genomen. Zoals alle Airbus toestellen kan ook de A321XLR vliegen met tot 50% SAF (duurzame brandstof).

cn 11348 D-AZXY A321-253ny Aer Lingus EDHI 07-06-2024 (met Iberia motorgondel) Foto Erik vanderEyken

- * **China Airlines** kondigde op 19 december de bestelling aan van 10 **A350-1000** vliegtuigen, aangedreven door Rolls-Royce motoren.
- * **Cebu Pacific** heeft op 19 december haar 16de vliegtuiglevering voor 2024, een **A330-300**, in Manila in ontvangst genomen. Dit brengt de huidige vloot van A330neo's op 10 stuks.
- * De **Lufthansa Group** heeft op 20 december vijf **extra A350-1000** vliegtuigen besteld – met levering tus-

sen 2028-2030 -, waardoor de totale bestelling op 15 komt.

- * **Air Canada** tekende op 20 december een contract voor de aankoop van **vijf extra A220-300'en**. Dit volgt op een eerste bestelling in 2016 voor 45 A220-300'en en 15 in 2022. Dit brengt de A220 vloot van Air Canada op 65 vliegtuigen.
- * Op 24 december nam **Cebu Pacific** het **17de vliegtuig voor 2024** – een **A321neo** – op Manila Int'l Airport in ontvangst.
- * **Korean Air** heeft op 27 en 30 december de **eerste twee A350-900** toestellen (HL8597, HL8598 – c/n 681, 689) op Toulouse in ontvangst genomen en overgevlogen naar Busan, Zuid-Korea waar ze in het **nieuwe kleurenschema** zullen geschilderd worden na de overname van Asiana Airlines.
- * **STARLUX Airlines** uit Taiwan heeft op 9 januari een vaste order geplaatst voor nog eens **vijf A350F vrachtvliegtuigen**. Dit brengt het aantal op 10 toestellen die zullen worden geëxploiteerd door STARLUX Cargo op enkele van 's werelds drukste vrachtroutes.
- * **Airbus** maakte op 9 januari de **cijfers over 2024 bekend** :
De constructeur leverde 766 commerciële vliegtuigen af aan 86 klanten over de hele wereld verdeelt als volgt (2023) :
A220 familie 75 (68), A320 602 (571),
A330 familie 32 (32), A350 familie 57 (64)
Totaal 766 (735)
Men mocht tevens 878 bruto bestellingen (826 netto) noteren, waaronder 82 A330's en 142 A350's.

2024 Commercial Aircraft highlights

Delivery target achieved, world's first A321XLR enters service, good widebody order momentum

Deliveries increased year on year

- 4% higher vs 2023
- 14% more A321neo vs 2023
- 60% of single aisle deliveries were A321neo

Milestone widebody orders

- A330neo: Cathay Pacific, Vietjet, Virgin Atlantic
- A350: Delta Air Lines, IndiGo, Korean Air
- A350F: STARLUX Airlines

AIRBUS

Infographic 2024

Foto Airbus

- * Het **Letse AirBaltic** ontving in februari haar **50ste A220-300** (YL-ABX ex C-FPBZ - c/n 55329) op Montreal in ontvangst. Om dit jubileumvliegtuig te vieren werd in 2023 een wedstrijd uitgeschreven. Er werden 840 voorstellen ingediend en meer dan 28.000 leden van het airBaltic-programma namen deel aan de stemming. Het winnend kleurenschema omvat 'een meisje dat door de wolken zweeft met lang golvend haar, bekroond door een traditionele krans en met de Letse vlag aan de bovenkant' – het ontwerp bevat ook verschillende elementen geïnspireerd door het rijke erfgoed van de Baltische Staten.

Airbus Helicopters:

- * Airbus Helicopters en de **minister van Binnenlandse Zaken van Bahrein** hebben op 12 december een contract getekend voor de aankoop van **negen H145** helikopters. Deze helikopters zullen worden geëxploiteerd door het Police Aviation Command voor wetshandavingsmissies en medische missies in

het koninkrijk.

- * De **ADAC Luftrettung** stationeerde op 24 december de **nieuwe vijfbladige H145-D3** (D-HYAV 'Christoph 77' in Mainz, waar het een oudere H145 vervangt.
- * De **Nationale Politie van Japan** heeft op 15 januari twee **H160** helikopters in ontvangst genomen en is daarmee de eerste parapublieke operator van het type in Japan.

ATR:

- * De Chinese verhuurmaatschappij HNCAL (HNCA Aviation Financial Leasing Co) heeft op 10 december een overeenkomst getekend voor de aanschaf van **drie ATR72-600'en** die worden verhuurd aan Cambodia Angkor Air (die vanaf 1 januari 2025 zal worden omgedoopt tot **Air Cambodia**).
- * **Air New Zealand** heeft kort voor Kerstmis haar **30ste ATR toestel** – de ATR72-600 (ZK-MZG) uitgerust met twee PW127XT turbopropmotoren, op Toulouse in ontvangst genomen. Het toestel voerde op 16 januari zijn eerste commerciële vlucht uit – Flight NZ5503 van Christchurch naar Invercargill.
- * **Fiji Airways** verwelkomde op enkele dagen tijd twee ATR72-600 toestellen. Een eerste ATR72-600 op 29 december gevolgd door een twee ATR72-600 op 5 januari, elk met een capaciteit van 68 zitplaatsen.

ATR72-600 Fiji Airways (Fiji Link)

Foto ATR

- * **Abelo en ATR** hebben op 10 januari hun partnerschap versterkt door grote **vlootaanpassingen**. Abelo heeft zijn eerste voor 10 **ATR42 STOL** vliegtuigen **omgezet** in een combinatie van vijf **ATR42-600** en vijf **ATR72-600'en**. Abelo bevestigde tevens de bestelling van drie **extra ATR72-600'en**. (afkomstig van de conversie van drie opties die zijn goedgekeurd op de Dubai Airshow in 2023).
- * **ATR** meldde op 21 januari dat het **Starlink high-speed internetconnectiviteit aan boord van zijn vliegtuigen introduceert**. Na succesvolle testvluchten met het ATR72-600 testvliegtuig is de oplossing gecertificeerd door EASA. Air New Zealand is de eerste klant en zal vanaf 2025 breedband aanbieden op haar binnenlandse vluchten.

Boeing:

- * Boeing leverde in **november** slechts 13 commerciële toestellen af.
- * Boeing heeft op 10 december de **productie van de B737 MAX hervat**. Boeing hervatte een week later de **productie van alle vliegtuigprogramma's** (B767, B777, B-777X), ongeveer een maand na het einde van een zeven weken durende staking in de Pacific Northwest. De FAA zei dat het toezicht zou worden geïntensiveerd naarmate Boeing de productie hervatte.

- * **Boeing** kondigde op 16 december de investering aan van \$ 1 miljard in de **uitbreiding van zijn faciliteiten in Charleston**, South Carolina, waardoor de komende vijf jaar 500 nieuwe banen worden gecreëerd. Deze uitbreiding ondersteunt de **verhoogde productie van de B787 Dreamliner** (B787-8, B787-9 en B787-10) tot 10 toestellen per maand tegen begin 2027.
- * De **Turkse lagekostenmaatschappij Pegasus** heeft op 19 december een historische bestelling geplaatst (totale waarde \$ 36 miljard incl opties) voor 100 **B737 MAX 10** toestellen met levering vanaf 2028 (+ 100 opties). Het grootste model in de 737 MAX-familie, de B737 MAX 10, kan 230 passagiers vervoeren met een actieradius van 5.740 km.
- * **China Airlines** kondigde op 20 december haar plannen aan tot **aankoop** van 10 **B777-9's** en 4 **B777-8F** vrachttoestellen met levering vanaf 2029. De B777-9 zal de vloot van 10 B777-3000ER's vervangen.
- * **KLM** heeft op 31 december haar **elfde B787-10 Dreamliner** (PH-BKO 'Boterbloem' – c/n 42504) in Charleston, South-Carolina in ontvangst genomen. Het toestel maakte de ferryvlucht naar Schiphol in zeven uur en 18 minuten.
- * Boeing maakte op 14 januari de **leveringen voor het 4de kwartaal 2024 bekend (volledig jaar 2024 – 348 toestellen)**:

-B737	36	(265)	-B767	3	(18)
-B777	3	(14)	-B787	15	(51)
- * Boeing **hervatte** op 16 januari de **B777X testvluchten** sinds de vliegtuigbouwer de testvloot in augustus 2024 aan de grond hield vanwege het falen van belangrijke motormontagestructuur. Het orderboek voor de B777X staat momenteel op 481 toestellen.

Boom Supersonic :

- * Boom's XB-1 heeft tijdens zijn 10de vlucht op 19 december een nieuwe stap gezet om Mach 1.0 te bereiken. Chief Test Pilot Tristan 'Gepetto' Brandenburg vloog het prototype naar een maximale hoogte van 32.417 ft en bereikte een snelheid van Mach 0.95 tijdens de 46 minuten durende testvlucht.

Britten Norman:

- * Het in Bremen gevestigde **Evia Aero** heeft op 7 januari een contract getekend voor de aankoop van 15 **BN-2 Islanders** met levering vanaf 2025. Evia Aero is van plan om deze vliegtuigen, zodra ze beschikbaar is, aan te drijven met **waterstofbrandstofcellen**.

De Havilland Aircraft of Canada:

- * **SkyAlyne** heeft op 22 januari drie **DHC8-400'en** besteld die dienst zullen doen als **vliegend klaslokaal** voor het trainen van sensoroperators en wapensysteemofficieren van de **Canadese luchtmacht**. De opleidingen van toekomstige bemanningen van de Canadese luchtmacht worden momenteel volledig gereorganiseerd en zal vanaf 2029 door het trainingsbedrijf SkyLane worden uitgevoerd. Hiervoor heeft het ook al de Grob G120TP, de PC-21 en H135 aangekocht.

Daher:

- * De **EcoPulse demonstrator** voor hybride-elektrische voorstuwingsvliegtuigen die gezamenlijk is ontwikkeld door Daher, Safran en Airbus heeft op 10 december **zijn testcampagne afgerond** en cruciale inzichten opgeleverd om de decarbonisatiedoelstellingen voor het luchtvervoer tegen 2050 te halen; Sinds zijn eerste vlucht op 29 november 2023 vanaf de luchthaven Tarbes-Lourdes-Pyrénées heeft de EcoPulse 100 vliegtuigen gemaakt en zo'n 50 testvluchten.
- * Daher en de ArianeGroup kondigden op 16 december de verlenging en uitbreiding van hun samenwerking aan voor nog eens vijf jaar. Het contract van € 60 miljoen, met een looptijd van vijf jaar, heeft betrekking op alle vestigingen van de **ArianeGroup in Frankrijk**. Het partnerschap bevestigt de rol van Daher als Lead Logistics Provider voor de productielocaties van de ArianeGroup.
- * Daher heeft op 10 januari het 2.100m² grote Fly'In-**technologiecentrum** op de luchthaven van Tarbes-Lourdes-Préneés **ingehuldigd – genaamd Fly'in** – dat zich toelegt op duurzame luchtvaart.
- * Daher **leverde in 2024 85 éénmotorige turboprops af** (+ 11% tov 2023), bestaande uit 54 **TBM-960's** en 26 **Kodiak vliegtuigen** (15 Kodiak 100 Series III en 11 van het nieuwe Kodiak 900 model. Deze groei ging tevens gepaard met 100 nieuwe bestellingen, wat zorgde voor een sterk orderboek met geplande leveringen tot in 2026. Tegen het einde van 2024 had Daher wereldwijd 1.243 TBM's en 365 Kodiaks afgeleverd, goed voor bijna drie miljoen vliegtuigen.

* Het **Canadese Conair** heeft begin januari een contract getekend met Daher Aircraft voor de aankoop van twee **TBM 960's**. De toestellen moeten de operaties van brandbestrijdingsvliegtuigen over bosbranden als geleidingsvliegtuigen coördineren.

TBM960 en Kodiak

Foto Jean-Marie Urlacher

Deutsche Aircraft:

* Deutsche Aircraft liet in zijn nieuwsbrief van 13 december weten dat de uitrol van het D328eco testvliegtuig (taC 1) in Q2 2025 zal plaatsvinden en de eerste testvlucht in Q4. Daarnaast zal de eindassemblagelijnen op de luchthaven van Leipzig/Halle worden ingehuldigd en zal een volledige cockpit/cabine worden gepresenteerd op de Paris Air Show.

Diamond:

- * **Air India** heeft op 20 december een bestelling geplaatst voor drie vierzits Diamond DA42-VI tweemotorige vliegtuigen van het in China gevestigde Diamond Aircraft voor de opleiding van de toekomstige Air India piloten.
- * Diamond Aircraft vierde op 18 december de levering van de eerste **Diamond DA62** aan een **klant in Koeweit**, Dr. Kahlid Khalil Al Tamimi.
- * **Diamond DA62 MPP's** die sinds januari worden geleverd hebben een **verhoogd MTOM** (maximaal startgewicht) van 2.360 kg (2,5 % meer dan voorheen) waardoor klanten extra missieapparatuur kunnen meenemen of 60 kg extra brandstof.

China:

* **Guangzhou Automobile Group C° (GAC)** onthulde op 18 december zijn vliegende auto, de **Govy AirJet**. GAC heeft plannen om tegen 2025 met de luchtwaardigheids certificering te beginnen. Boven is het van plan om productielijnen op te zetten, pre-orders te noteren. GAC is van plan om tegen 2027 te beginnen met demonstratieoperaties voor eVTOL's in maximaal drie steden in de Greater Bay Area van Guangdong-Hong Kong en Macau. De AirJet is een aanvulling op het eerder onthulde AirCar concept van GAC, ontworpen om een afstand van 20 km emissievrij te overbruggen.

* De in China gebouwde **Comac C919** vierde op 19 december zijn **miljoenste passagier sinds de ingebruikname op 28 mei 2023 bij China Eastern Airlines**. De passagiers gingen samen met de bemanning van haar vlucht op de foto en kreeg een model van de C919 als aandenken.

Comac C919 miljoenste passagier

Foto China Eastern

* De Chinese vliegtuigfabrikant **COMAC** kondigde op 17 januari aan dat he de **productiecapaciteit** van zijn **C919** passagiersvliegtuigen dit jaar gaat verhogen naar **50 toestellen per jaar**.

Embraer:

* **Luxair** heeft op 17 december een definitieve order getekend (**omzetting van bestaande opties**) voor twee **E195-E2** toestellen. Dit brengt de vloot op zes E195-E2's en blijven er nog drie opties open (met conversierechten naar de E190-E2. De eerste levering van vliegtuigen (bestelling van 2023) staat gepland voor begin 2026. De nieuwe bestelling is voor 2027.

Embraer E195-E2 Luxair

Foto Embraer

- * Embraer kondigde op 17 december aan dat het zijn aanwezigheid in Europa uitbreidt via een dochteronderneming van de Embraer groep – Embraer Defense Europe - in Lissabon, Portugal die zich toelegt op defensieaangelegenheden.
- * Embraer maakte op 7 januari bekend dat het **31 commerciële vliegtuigen afleverde in het 4de kwartaal 2024** (18 - E195-E2's, 2 - E190-E2's en 11 - E175's). Dit brengt het **totaal aantal** afgeleverde toestellen **voor 2024 op 73 stuks** (39 – E195-E2's, 8 - E190-E2's en 26 - E175's).

Enstrom:

- * Enstrom vierde op 10 december dat de **Japan Ground Self Defense Force** (Japans leger) de **mijlpaal van 100.000 vliegreuren** bereikte met hun vloot van **TH-180B's**. De JGSDF richt zich op rampenbestrijding, civiele bescherming en is de grootste klant tot nu toe met 30 gekochte TH-480B turbinehelikopters.

Enstrom TH-480B JGSDF 100.00 vliegreuren Foto Enstrom

eVTOL/UAM/elektrisch/waterstof):

- * De elektrisch aangedreven **Integral E** (F-WIAE) van de Franse fabrikant **AURO AERO**, uitgerust met een ENGINuS-elektrische motor van Safran, heeft op 3 december zijn **eerste vlucht** smet succes uitgevoerd.
- * **Eve Air Mobility** tekende op 4 december een Lol (intentieverklaring) met **Helicopters Inc;** in de VS voor maximaal 50 eVTOL toestellen, serviceondersteuning en Urban ATM-software.
- * De **Ambitious Air Mobility Group** (AAMG) uit Dubai heeft op 5 december de bestelling bevestigd voor acht **eVTOL Lilium Jet** vliegtuigen (+ 6 opties). Volgens Lilium heeft het nu 108 vaste orders en reserveringen voor de Lilium Jet. Het bedrijf, dat een joint-venture is met de zakenluchtvaartgroep Luxaviation, Sigam Air Mobility en AAMG, wil vanaf 2026 vluchten aanbieden in Zuid-Spanje (Marbella), Benelux (Amsterdam) en Marokko.
- * **Lilium** liet op 5 december weten dat het zich nog steeds voorbereidt om met de eerste van drie full-scale prototypes **in 2025 met vluchttest te beginnen**.
- * **Crisalion Mobility**, een Spaanse pionier op het gebied van geavanceerde elektrische mobiliteitsoplossingen, heeft op 5 december een Lol (intentieverklaring) binnengehaald voor 20 vijf-persoons **eVTOL Integrity** vliegtuigen van **UrbanLink Air Mobility**, gevestigd in Zuid-Florida.

- * **Joby Aviation** voltooide op 17 december een reeks **structurele belastingtests op het staartgedeelte** zijn vierpersoons **eVTOL vliegtuig** in zijn Santa Cruz faciliteit, Californië in anticipatie van FAA-type certificering in 2025.
- * **Archer Aviation** voltooide op 19 december de bouw van een **nieuwe (400.000m² voet) eVTOL productie-faciliteit** nabij Covington, Georgië. Men is ondertussen al begonnen met het implementeren van tooling om begin 2025 te beginnen met de assemblage van zijn eigen **Midnight eVTOL** vliegtuig en wil tegen **eind 2025 twee vliegtuigen per maand** bouwen. Het is de bedoeling om de faciliteit tegen 2030 op te schalen naar een jaarlijkse productie van 650 toestellen.
- * De **Zwitserse startup H55** heeft op 17 december een overeenkomst gesloten met de **Noorse Elfly Group** voor de verkoop van **drie B23 Energic elektrische toestellen** (+ 2 opties). Met deze overeenkomst wordt Elfly ook de exclusieve distributeur van de B23 Energic in Noorwegen, Zweden en Denemarken. H55 is in het voorjaar van 2024 begonnen met het aannemen van bestellingen voor de B23 Energic, waar van de eerste levering in 2026 zal plaatsvinden.
- * Het in München gevestigde **Vaeridion**, een startup voor elektrische vliegtuigen, kondigde op 19 december aan dat het € 14 miljoen heeft opgehaald om de verdere ontwikkeling van zijn **elektrische, batterij-aangedreven Microliner-vliegtuig** te financieren. De Microliner is een conventioneel vliegtuig ontworpen voor het vervoer van negen personen over een afstand van 500km.

Vaeridion Microliner Foto Vaeridion

- * De **New Zealand Air Ambulance Service** heeft op 19 december een bestelling geplaatst voor twee **Beta Alia 250 eVTOL** vliegtuigen (+ 10 opties) met levering in 2028.
- * Een Europees/Amerikaanse investeringsgroep heeft op 24 december een **reddingsdeal** aangekondigd voor het **Duitse** vliegtuigontwikkelaar **Lilium**, de fabrikant van elektrische lucht taxi's. De Duitse recht-bank heeft KPMG aangesteld om te proberen een buy-out deal samen te stellen. Ondertussen zijn wel alle 1.000 medewerkers van Lilium ontslagen. Lilium had in oktober 2024 al faillissementsbescherming aangevraagd.
- * **Joby Aviation** rondde op 24 december de eerste vliegtest onder de Type Inspection Authorization (TIA) af door FAA-piloten met behulp van een FAA-conforme cockpit in een Joby simulator. Vliegtest onder TIA in

- het daadwerkelijke vliegtuig zijn gepland voor januari 2025 vanaf de nieuwe faciliteit in Marina, Californië.
- * Na Lilium heeft nu ook de Duitse eVTOL constructeur **Volocopter GmbH** op 30 december **bescherming tegen schuldeisers ingediend** terwijl het op zoek is naar nieuwe investeerders om het luchtproject te redden. Volocopter blijft ervan overtuigd dat zijn VoloCity eVTOL in 2025 op de markt zal komen.
 - * De in Europa gevestigde startup **Manta Aircraft** maakte op 2 januari bekend dat het zijn revolutionair hybride-elektrische **ANN-6 HeVSTOL-vliegtuig** (voor 5 personen + 1 piloot) gaat aanpassen als reactie op de input van potentiële klanten, met een bereik dat wordt geprojecteerd op meer dan 800km.

Manta ANN-6 at China Airshow 05-12-2024

Foto Manta Aircraft

- * In samenwerking met ondermeer Honeywell **werkt Pipistrel aan aandrijflijnen op basis van waterstofbrandstofcellen** onder het **Hypotrade-programma**. Het programma wil grondtests starten in 2026, gevolgd door vluchttests in 2030, waarbij Pipistrel van plan is om een technologiedemonstratievliegtuig te bieden gemodelld naar het Miniliner (19 persoons) regionaal vliegtuig.
- * De **Technische Universiteit van Vilnius** viert dit jaar de 100ste verjaardag van het eerste ANBO-1 vliegtuig dat in Litouwen is ontwikkeld door ingenieur en piloot Antanas Gustaitis, naar wie het instituut is vernoemd met een speciaal project. Als eerbetoon ontwikkelen de studenten van Vilnius Tech **een elektrisch aangedreven vliegtuig**.
- * Op 2 januari werd bekend dat een **groep investeerders** ruim € 200 miljoen wil **investeren in het insolvente bedrijf Lilium**. De verklaring impliceert dat de groep gelooft dat € 200-300 miljoen voldoende is om het programma door te laten gaan tot certificering. Lilium zou begin 2025 voor het eerst de productiestandaard versie van de zeven-persoons **Lilium Jet** laten vliegen, maar dit schema moet nu met ten minste enkele maanden worden uitgesteld, zelfs als de herstart van het bedrijf plaatsvindt als gepland.
- * **Vertical Aerospace** voerde op 7 januari een **test uit met een bemand VX4 eVTOL** toestel. Het toestel op ware grootte werd bestuurd met piloot Simon Davies aan de stuurknuppel in het Vertical Aerospace testcentrum op Cotswold Airport, VK.
- * Het Britse bedrijf **Aerovolt UK Ltd** heeft op 22 januari een MoU getekend voor de aanschaf van twee **Bristell B23** Energische elektrische vliegtuigen uitgerust met het H55 aandrijvingssysteem. De twee toestellen zullen vanaf 2026 op twee locaties in het VK (Dunkeswell en Goodwood Aerodrome) ingezet

worden voor het duurzaam opleiden van piloten.

- * De **eerste eVTOL testroute** (met behulp van nog niet-gespecificeerde vliegtuigtypes) in **Duitsland zullen vanaf 2026** worden gevlogen.

Lockheed Martin (PZL-Sikorsky):

- * De **Poolse nationale politie** heeft op 3 december zijn vijfde **Sikorsky S-70i Black Hawk** ontvangen – de laatste helikopter uit een bestelling uit 2022 voor twee exemplaren.

PZLMielec S70 voor Poolse politie

Piaggio:

- * Het **Turkse Baykar Makina**, bekend voor de productie van de Bayraktar TB2 en Kizilela drones, heeft op 28 december **goedkeuring gekregen** van de Italiaanse autoriteiten om de luchtvaart- en defensiefabrikant **Piaggio Aerospace over te nemen**. Men is vooral uit op de expertise van Piaggio Aerospace, met name op het gebied van motorproductie.

Rusland:

- * Op 6 januari werd de eerste (van twee) **Mil Mi-171A2** (S3-CPA) geleverd aan de **politie van Bangladesh**.

Piper:

- * **Paragon Flight Training** uit Fort Meyers, Florida heeft op 11 december de **200ste door Piper geproduceerde Pilot 100i** (N43DF - c/n 200) **in ontvangst genomen**. Dit mijlpaal vliegtuig voegt zich bij Paragon's vloot van meer dan dertig Piper Pilot 100i's en één Seminole;
- * Piper Aircraft ontving op 17 december **typecertificering van de UK CAA** (United Kingdom Civil Aviation Authority) voor de M700 Fury, inclusief goedkeuring voor Flight into Know Icing (FIKI). Eerste levering nog gepland voor december.
- * Piper Aircraft mocht op 23 januari een vlootovereenkomsten aankondigen met **FTEJerez** (Flight Training Europe) voor de aanschaf van 20 nieuwe **Piper Archer DX**-vliegtuigen, waarbij de eerste tien toestel reeds in december werden geleverd.
- * **Air India** heeft op 20 december een bestelling geplaatst voor 31 **Archer DX** lesvliegtuigen, een éénmotorig diesel aangedreven trainingstoestel, voor haar **eigen vliegacademie** die het heeft opgericht in Centraal-Indië op de luchthaven van Belora. Levering staat gepland in 2025. De vlootovereenkomst omvat tevens

62 extra opties met levering 2026-2027.

Piper Acher voor Air India foto Piper Aircraft

Tecnam:

- * Op 17 januari heeft Tecnam twee **P2012 Traveller Continental** vliegtuigen afgeleverd aan **Roraima Airways** in Guyana.

Tecnam P2012 Traveller Roraima Airways Foto Tecnam

- * Tecnam en **Bartolini Air** kondigden op 6 december de aankoop aan van zes extra **Tecnam P2008JC** en twee **P2006T NG** tweemotorige vliegtuigen voor het vlootuitbreidingsprogramma van Bartolini Air. Met de acht aangeschafte vliegtuigen zal het in totaal dertig vliegtuigen exploiteren, waarvan 26 Tecnam vliegtuigen.
- * Tecnam kondigde op 17 december de aankoop aan van een nieuwe **P2006T NG** door de gerenommeerde Canavia Spaanse Luchtvaart Academie, gevestigd op de Canarische Eilanden.

Textron (Bell, Beechcraft, Cessna, Hawker, Pipistrel):

- * De tweemotorige Subaru Bell 412EPX helikopter is na de FAA nu ook gecertificeerd door EASA. Het **Kroatische ministerie van Binnenlandse Zaken** is de **eerste Europese klant** voor de **Subaru Bell 412EPX**, die Subaru in Japan bouwt, waarvan het twee exemplaren heeft besteld.
- * **Surf Air** heeft op 5 december vier nieuwe **Cessna Grand Caravan EX** toestellen in ontvangst genomen. Dit zijn de eerste toestellen uit een bestelling van 20 stuks geplaatst in september 2023 (+ 150 opties).
- * **Pipistrel** liet op 6 januari verstaan dat de focus op **korte termijn** ligt op het voltooiën van de **typecertificering** van zijn vier-persoons **Panghera – toestel** dat enkel op avas of loodvrije brandstoffen zal vliegen.

Algemeen:

- * De Poolse vliegtuigfabrikant **Draco Aircraft** streeft naar de **ingebruikname** van de **Draco** voor het jaar **2028**. Draco Aircraft heeft de rechten van de (Poolse) Wilga turboprop overgenomen en wil het toestel, onder de naam Draco, nieuw leven in blazen. De Draco zal uitgerust worden met een **vijfbladige MT-propeller** waarvoor op 20 december een overeenkomst werd getekend en is nu verder in onderhandeling met Pratt & Whitney Canada en Garmin.

Draco vliegtuig Draco Aircraft Foto Draco Aircraft

- * De Duitse fabrikant **Flight Design general aviation GmbH**, gebaseerd op Eisenach, heeft op 4 december het **faillissement** bekend gemaakt als gevolg van de Russische oorlog in Oekraïne waardoor de productie in Kherson grotendeels moest worden stopgezet en het bedrijf in Tsjechië worden geherstructureerd. Flight Design heeft meer dan 1.000 CT(LS) en F2 vliegtuigfamilie gebouwd en werkte aan de elektrisch aangedreven Einmot F2e en de vierzits F4. Men is op zoek naar een investeerder die de opstart van de fabrikant mogelijk maakt.
- * Grondtests met het supersonische experimentele **X-59 QueSST** toestel maakt vooruitgang. Op 12 december hebben ingenieurs van NASA en Lockheed Martin voor het eerst de **X-59 F414-GE-100 motor op de grond met maximale naverbranding getest**.

- * De Duitse vliegtuigfabrikant **General Atomics AeroTec System GmbH** heeft op 12 december het nieuwste **Do228 NG** vliegtuig afgeleverd. Het is het eerste vliegtuig uit de NG-serie dat aan Noord-Amerika werd geleverd. Het betreft een originele Do228-212 die volledig ontmanteld werd en terug opgebouwd (voorzien van ondermeer een nieuwe vleugel voorzien van hardpoints) naar de Do228NG standaard. De nieuwe eigenaar, **General Atomics**, zal het toestel inzetten voor radarsystemen, EO-/IR sensoren en ontwikkelingsprojecten en werd ondertussen naar GA-ASI in San Diego overbracht.
- * **EASA** heeft op 18 december de **AURO AERO** tweezits éénmotorige **Integral R gecertificeerd**. Eerste afleveringen van de acrobatische trainer beginnen in januari 2025.
- * **ICON Aircraft**, constructeur van het **ICON A-5 amfibietoestel**, liet op 29 december verstaan dat 'een deel' (en waarschijnlijk in de toekomst nog meer) van zijn productie zal verplaatsten naar een nieuwe ultramoderne faciliteit in China, maar zal (voorlopig) zijn hoofdkantoor in Vacaville, Californië behouden.
- * **Stratolaunch** kondigde op 10 januari de plannen aan om zijn herbruikbare **Talon-A** hypersonische testbedvliegtuig van de Spirit of Mojave, een aangepaste **B747**, te lanceren in het kader van een nieuwe overeenkomst van \$ 24, miljoen met het Missile Defence Agency (MDA). Door Talon-A lanceringen mogelijk te maken vanaf elke luchthaven die plaatst biedt aan een B747 biedt Stratolaunch zijn klanten wereldwijde operationele flexibiliteit.
- * De Spaanse simulatorenfabrikant **Entrol** heeft op 22 januari twee **H1000 simulatoren**, gemodelleerd naar de cockpit van de Bel 505, aan de Korea Aviation High School geïnstalleerd.

Luchtvaartmaatschappijen:

- * **Qantas** onthulde op 6 december de kerstvliegtoelagen van dit jaar. De luchtvaartmaatschappij heeft speciale schema's toegepast op een **DHC8-400 (VH-QON)** van **Qantas Link** en een **B737-800 (VH-VZX)** van **Qantas**. Ook een A321F vrachttoestel van Qantas Freight zal een speciaal 'Santa's Freight' kleurenschema meekrijgen.
- * Op 4 december onthulde **Neptune Aviation**, één van de grootste luchtbrandbestrijdingsbedrijven in de

Qantas DHC8 en B737 in kerstsmis cs foto Qantas

VS, dat het een **A319 zal ombouwen**, in samenwerking met het in Frankrijk gevestigde Aerotec & Concept, tot **brandblustoestel**. De eerste ombouw zal naar verwachting in 2027 voltooid zijn. De A319 kan maximaal 4.500 gallons meevoeren. Neptune Aviation vliegt momenteel met negen BAE146 toestellen.

* **Swissair** heeft op 4 december besloten om haar **A350-900 vloot uit te breiden van vijf naar 10 toestellen**. Alle tien de vliegtuigen zullen afkomstig zijn van openstaande orders die de Lufthansa Group heeft voor het type bij Airbus. De levering van de eerste batch A350-900'en staat gepland voor de zomer van 2005, de nieuwe 2de batch vanaf 2027. Momenteel bestaat de Swiss langeafstandsvloot uit 14 A330-

300'en, vier A340-300'en en 12 B777-300ER's.

- * Verhuurmaatschappij **BOC Aviation** heeft op 5 december een overeenkomst getekend met **TUI Airways Ltd.** voor de verhuur van 14 **B737 MAX 8** toestellen, aangedreven door LELAP-1B motoren, met levering in 2025-2026. Volgens de huidige planning zullen de toestellen geleverd worden aan **TUI UK**.
- * Op 21 december onthulde het in Minnesota gevestigde **Sun Country Airlines** de **B737 (N809SY)** in de kleuren van de 'Minnesota Golden Gopher Athletics' – ter ere van de sportteams van de Universiteit van Minnesota waarvoor het de voorbije 12 jaar bijna 500 chartervluchten heeft gemaakt.

nieuw kleuren schema Sun Country Airlines foto Sun Country

- * De vrachtdivisie van airBaltic, **airBaltic Cargo**, heeft op 5 december de **krachten gebundeld met cargo-one**. Vanaf de winter 2024 kunnen expediteurs die cargo-one faciliteit gebruiken vracht boeken bij airBaltic Cargo voor algemene lading, bederfelijke en temperatuurgevoelige farmaceutische zendingen over het hele netwerk boeken.
- * **SF Airlines** heeft op 6 december een eerste **B737-800SF vrachttoestel** aan de vloot toegevoegd. SF Airlines beschikt momenteel over een vloot van 85 vliegtuigen (17 B737F's, vier B747F's 43 B757'en en 21 B767F's).
- * De 2de luchtvaartmaatschappij in de DCR (Democratische Republiek Congo) met de naam **Air Congo**, heeft begin december een eerste commerciële lijnvlucht voltooid. Er wordt gevlogen met een **B737-800**. De staatsmaatschappij is mede eigendom/gelanceerd met hulp van Ethiopian Airlines met een aandeel van 49%. De vloot zal de komende jaren groeien tot 10 toestellen (8 B737's en 2 B787'en). De maatschappij, met hoofdzetel in Kinshasa, wil ook gaan vliegen op internationale bestemmingen zoals Parijs, Brussel, Dubai, Johannesburg en Luanda.
- * De nieuwe CEO van **Garuda Indonesia** kondigde tijdens een persconferentie op 6 december aan de vloot in 2025 met 15 tot 20 vliegtuigen te willen uitbreiden. Men is in gesprek met Airbus, Boeing en het Chinese Comac.
- * **Aeroflot** liet op 9 december weten dat het onderhandelt over de aankoop van vijf 2de hands **B737-800BCF vrachtvliegtuigen** van hun verzekeraars die worden ingezet bij de Volga-Dnepr Group onder haar dochteronderneming Atran Airlines. De toestellen staan momenteel opgeslagen op de luchthavens van Moskou. De toestellen waren eigendom van de Ierse verhuurmaatschappij AerCap, maar werden de huurcontracten na de invoering van sancties geannuleerd en ging de eigendom over naar de verzekeringsmaatschappijen. Het zou de bedoeling zijn om de vijf B737 vliegtuigen te **ontmantelen** om de vloot van 42 B737-800'en die door Aeroflot dochteronderneming **Pobedda Airlines** luchtwaardig te houden.

- * De **Braziliaanse lagekostenmaatschappij GOL**, me een vloot van 139 B737 vliegtuigen, diende op 10 december een Chapter 11 herstructureringsvoorstel in bij de Amerikaanse rechtbank. De Abra Group (meerderheidsaandeelhouder) heeft de onderhandeling met de verhuurders over de 139 vliegtuigen en 58 motoren afgerond en plannen ingediend om de schuldenlat van de maatschappij verder af te bouwen. GOL blijft ondertussen verder vliegen.
- * Op 10 december heeft een **taxirobot** op Schiphol– momenteel nog aangedreven door een dieselmotor maar in de toekomst elektrisch, **bestuurd vanuit de cockpit van de KLM B737-800** (PH-BCL) met passagiers aan boord **van de gate naar de Polderbaan gereden**. De taxitijd bedroeg 20 minuten. De taak van de persoon op de taxirobot zal in de toekomst beperkt blijven tot het ontkoppelen van het vliegtuig.
- * **Korean Air** rondde op 12 december de **overname van Asiana Airlines** af. Korean Air heeft \$ 1,05 miljard betaald voor 131.578.947 nieuwe aandelen, of 63,88% van zijn kleinere rivaal en zal het concurrentievermogen van de luchtvaartindustrie van het land versterken.
- * **Malaysia Airlines** onthulde op 20 december de **eerste A330neo** in het Malaysia Airlines Engineering Complex in Sepang. De aanwezige gasten konden ondermeer de verbeterde cabinefuncties ervaren die zijn ontworpen om het comfort en reiservaring van de passagiers verbeteren.

eerste A330neo voor Malaysian Airlines foto Airbus

- * Na een lange periode keerde de **laatste Etihad A380** (A6-APD) die op Teruel, Spanje **stond opgeslagen** op 14 december terug naar de maatschappij.
- * **Skytrans**, een in **Australië gevestigde ACMI provider** en begin 2024 toegetreden tot de Avia Solutions Group, heeft op 15 december haar **eerste A319** in ontvangst genomen.
- * **Challenge Group** heeft op 17 december de toevoeging aangekondigd van een **B747-400F productievrachtvliegtuig**, geregistreerd onder haar Belgian AOC (vliegvergunning). Hiermede wordt de vloot uitgebreid tot tien vrachtvliegtuigen – zes B74-400F's en vier B767-300F vrachttoestellen. De nieuw verworven Boeing 747-400F zal de capaciteit en operationele frequentie van het bedrijf aanzienlijk verhogen, waardoor wordt ingespeeld op de stijgende vraag naar bederfelijke goederen uit Afrika, e-commercezendingen uit China en trans-Atlantische handel.
- * De Oezbeekse vrachtvluchtmaatschappij **My Freightier** heeft op 17 december haar vloot uitgebreid met een zesde **B767-300F** (UK67019), een tot vrachtvliegtuig omgebouwd passagierstoestel (P2F). De 767-300F kan tot 58 ton vervoeren.
- * **Air Canada** maakte op 17 december de plannen onthuld om haar vloot te consolideren, waarbij de **volledige vloot van 41 B737 MAX toestellen** (samen met de 12 MAX vliegtuigen die Air Canada nog in bestelling heeft) zal worden **overgedragen** aan lage-kosten dochtermaatschappij **Air Canada Rouge**. Air

Canada Rouge exploiteert momenteel een vloot van 39 Airbus toestellen (18 A319's, vijf A320's en 16 A321's). Met de overdracht van de MAX toestellen zal de Rouge vloot worden uitgebreid van de huidige 39 vliegtuigen tot meer dan 50 daar een deel van de oudere Airbus vloot met pensioen gaat.

- * **Edelweis Air**, gevestigd op Zürich Airport en onderdeel van de Lufthansa Group, maakte op 18 december de **zomerplannen voor 2025 bekend**. Men zal zeven nieuwe bestemmingen aan haar netwerk toevoegen en de frequenties op andere routes verhogen. Edelweis Air vliegt in de zomer van 2025 naar in totaal 93 bestemmingen in 37 landen.
- * **Pecotax Aviation**, een nieuwe vrachtvluchtvaartmaatschappij in Moldavië, werd op 20 december boven de doopvont gehouden. Er wordt in eerste instantie gevlogen met **één B747F**.
- * **Transavia France** kondigde op 20 december **10 nieuwe routes** aan voor het **zomerseizoen 2025**. Bij **Transavia** is het **vlootvernieuwingsprogramma volop aan de gang** met de vervanging van de oudere B737-700/800'en naar de zuinigere A320neo familievluchtvaartuigen. Ondertussen hebben de eerste vier B737-700'en de vloot verlaten.
- * **Turkish Airlines** is op 22 december opgenomen in het **Guinness World Record boek met de titel 'Most Countries Flown to by an Airline'** (luchtvaartmaatschappij die naar de meeste landen over de hele wereld vliegt) – 120 in totaal.
- * **Ryanair** maakte op 28 december bekend dat het in 2025 tot 29 B737 vliegtuigen in ontvangst zal nemen. Deze extra capaciteit zal Ryanair in staat stellen om van 200 miljoen passagiers in 2024 tot 210 miljoen in 2025 en die meer dan 2.000 banen zal creëren in Europa.
- * De in Florida gevestigde **regionale maatschappij Silver Airways**, opgericht in 2011, heeft op 30 december vrijwillig **Chapter 11** (bescherming tegen schuldeisers) ingediend bij de Amerikaanse US Bankruptcy Court fort he Southern District of Florida. Deze beslissing zal Silver Airways in staat stellen om extra kapitaal aan te trekken en een financiële herstructurering door te voeren. Silver Airways beschikt over een vloot van zeven **ATR42-600**'en en vijf **ATR72-600**'en.
- * **Spirit Airlines** heeft **afscheid genomen van de A319**. De **A319 (N536NK c/n 4422)** maakte zijn laatste commerciële vlucht op 2 januari van Fort Lauderdale Hollywood Int'l Airport naar Houston George Bush Int'l Airport. De **A319 (N535NK – c/n 4403)** maakte op 7 januari zijn laatste vlucht van San Juan Munoz Airport naar Fort Lauderdale. Sindsdien werden beide toestellen resp. op 8 en 10 januari overgevlogen naar Coolidge Municipal Airport voor opslag.

A319 N536NK Spirit Foto Erik vanderEyken

- * **Wizz Air** kondigde op 31 december aan dat het tot 2026 gedwongen zal zijn om ongeveer **40 A320neo**

vliegtuigen in zijn vloot aan de grond te houden, omdat het worstelt met problemen met Pratt & Whitney. In het bijzonder noemt de maatschappij problemen met poedermetaalproblemen op de PW1100G-JM turbofan (GTF) motoren. Als gevolg van de vereiste inspecties verwacht de maatschappij op elk moment 40 vliegtuigen uit dienst zal moeten houden. De maatschappij heft ook een commerciële ondersteuningsovereenkomst getekend met P&W die 'zowel operationele ondersteuning als een compensatiepakket' zal bieden.

- * **AirBaltic** maakte op 2 januari bekend dat het door de **blijvende problemen met de Pratt & Whitney PW1424G motoren** het **4.60 vluchten zal moeten schrappen in het komende zomerseizoen**. Momenteel staan vier A220-300 vliegtuigen geparkeerd omdat de motoren een (ongepande) inspectie moeten ondergaan. De route Tallinn-Hamburg wordt volledig geschrapt en op 21 andere routes wordt de frequentie verminderd.
- * Lagekostenmaatschappij **easyJet** liet op 3 januari verstaan dat het, in samenwerking met **verffabrikant Manieuwics Aviation Coatings**, een nieuw, **lichtgewicht verf heeft getest** voor zijn vliegtuigen. Het gewicht per vliegtuig wordt met 27 kg vermindert. Ondertussen werden al 38 vliegtuigen door MAAS Aviation op Maastricht van de nieuwe verf voorzien. easyJet verwacht een brandstofbesparing van 1.296ton en daarmee samenhangend vermindering van 4.095t CO₂ uitstoot.
- * **Ryanair Holding Plc** maakte op 4 januari de **cijfers over de maand december** bekend : de luchtvaartmaatschappij vervoerde 13,6 miljoen passagiers (+ 8% tov 2023) bij een bezettingsgraad van 92%. Ryanair voerde in december meer dan 77.382 vluchten uit.
- * **Aerolitalia** heeft op 5 januari een '**wet-lease**' overeenkomst getekend met Marathon Airlines voor één **Embraer E175** (SX-ASK – c/n 17000330).
- * Op 5 januari heeft **Jet2** de **laatste twee B757's** (G-LSAI, G-LSAK) **met pensioen gestuurd** na een laatste commerciële vlucht (G-LSAI Flight LS812) Genève-Manchester. De toestellen worden vervangen door A321neo's.
- * Op 6 januari ontving **Maldivian** haar **eerste wide-body vliegtuig**. De **2de hands A330-203** (8Q-IAB ex 9H-PAX, PH-AOM – c/n 1161) werd die dag op de luchthaven van Malé door de brandweer en dansers verwelkomd.

1st A330 Maldivian Foto Airbus

* Volgens het On-Time Performance Report van Cirium voor 2024 zijn de Spaanse luchtvaartmaatschappijen **Iberia Express (84,69%) en Iberia (81,58%) uitgeroepen tot de meest punctuele maatschappijen in Europa in 2024.**

* Volgens een persbericht van 6 januari verwacht de luchtvaartalliantie **Oneworld in 2025 twee nieuwe leden – Oman Air op 30 juni 2025 als 14de lid en Fiji Airways eind 2025 als 15de lid** - te verwelkomen tot het internationale luchtvaartpartnerschap. Ook STARLUX Airlines wordt getipt als een toekomstig Oneworld lid.

* **Emirates**, de officiële **hoofdpartner van Real Madrid**, onthulde op 8 januari een **speciaal kleurenschema** op één van zijn **B777** vliegtuigen. Op het opvallend embleem staan enkele van de topspelers van de club, waaronder Kylian Mbappé, Vncicius Junior, Luka Modric, Jude Bellingham, Lucas Vazquez en Federico Valverde.

special colours A380 'REAL MADRID' van Emirates Airlines foto Emirates Airlines

* **DAE** (Dubai Aerospace Enterprise Ltd) heeft op 7 januari de ondertekening aangekondigd van een **definitieve** overeenkomst voor de **overname** van 100% van de **Nordic Aviation Capital** bedrijvengroep-NAC, een verhuurmaatschappij van vliegtuigen die meer dan 30 jaar geleden werd opgericht. Op pro-forma basis zal de DAE vloot bestaan uit ongeveer 750 vliegtuigen in eigendom of in beheer die worden verhuurd aan ongeveer 170 maatschappijen in 70 landen.

* **Ascend Airways UK** – dochteronderneming van Avia Solutions Group, de grootste ACMI (aircraft, crew, maintainacne en insurance) aanbieder - liet op 7 januari verstaan dat het de vloot uitbreidt met een **B737 MAX 8** toestel, welke nu nog verhuurd is aan SmartLynx (ook een dochteronderneming van Avia Solutions Group).

* **Transavia** maakte op 7 januari bekend dat het in de loop van de **zomer 2025 een nieuwe A321neo** in dienst zal nemen geschilderd in een '**retro**' **kleurenschema** voor de **60ste verjaardag** van de maatschappij die op 21 oktober zal gevierd worden.

* Het Roemeense **Hello Jets** maakte op 8 januari bekend dat het de vloot gaat uitbreiden met twee gehuurde (ex AirAsia Indonesia) **A320-200's** (PK-AXR – c/n 2881 en M-ABTG – c/n 2885). De toestellen moeten eind januari in dienst treden.

- * **Turkish Airlines** maakte op 8 januari de cijfers over 2024 bekend : de maatschappij vervoerde in 2024 **83,4 miljoen passagiers** (+ 2,1% tov 2023) waarvan 31,7 miljoen internationale passagiers (+ 6,4%). De maatschappij vervoerde ook twee miljoen ton vracht en post (+ 20,6% tov 2023). Eind 2024 exploiteerde de maatschappij 492 vliegtuigen. (+ 342 in bestelling).
- * **Air Algerie** maakte op 13 januari bekend dat het de bestelling voor twee **A350-1000 toestellen in december 2024 heeft geannuleerd** en ter compensatie **drie extra A330-900 toestellen heeft aangekocht**. Dit betekent dat de luchtvaartmaatschappij in totaal acht A330-vliegtuigen zal ontvangen.
- * **Challenge Group** kondigde op 14 januari de huur aan van twee extra, tot vrachttoestel omgebouwde, **B777-300ERSF** toestellen van AerCap aan. Daarmede is Challenge Group de eerste Europese exploitant van dit type vliegtuig, de 'Big Twins' genaamd.

twee B777-300ERSF 's voor Challenge Group foto Challenge Group

- * In samenwerking met O-Well Corp. heeft **Japan Airlines** een verf ontwikkeld die de huid van haaien nabootst en die in de 2de helft van januari voor het eerst werd getest op een internationale langeafstandsroutes op een **B787-9** Dreamliner (JA868J).. De maatschappij gaat ervan uit dat de B787-9 ongeveer 119 ton brandstof per jaar bespaart en de CO₂ uitstoot met 381 ton per jaar op een typische langeafstandsroute zoals Tokio-Frankfurt.
- * Het **Spaanse LEVEL** maakte op 15 januari bekend dat het de **A330-900n** (CS-TKH – c/n 1963) van Iberojet gaat 'wet-leasen' om zijn trans-Atlantische diensten tussen Barcelona en New York/JFK tussen 1 juni en 30 september uit te voeren.
- * De **eerste A380** (9H-GLBOL ex B-6140) van **Global Airlines**, compleet in het **nieuwe kleurenschema**, werd op 15 januari onthuld in de Elbe Flugzeugwerke-fabriek in Dresden. Het toestel behoudt wel de cheatline van de vorige eigenaar China Southern. Het vliegtuig zal worden geëxploiteerd door **HiFly Malta Airlines**.
- * **ITA Airways** maakt nu ook deel uit van de **Lufthansa Group**. Lufthansa is sinds 17 januari, naast Air Dolomiti, nu ook minderheidsaandeelhouder van 41% in ITA Airways en behoudt opties voor de hele overname. In 2024 vervoerde ITA Airways 18 miljoen passagiers met een vloot van 77 vliegtuigen (A220, A320, A330 en A350's) op 55 bestemmingen.
- * Op 22 januari werd bekendgemaakt dat de 40 **B737 MAX 8** toestellen die de **Lufthansa Group** in de-

cember bestelde zullen **geëxploiteerd worden door Lufthansa's lagenkostenmaatschappij Eurowings**. De toestellen zullen tussen 2027 en 2032 geleverd worden. De toestellen vervangen er de A319'en en de oudste A320's.

- * **Broward Aviation Services**, een gespecialiseerde leverancier van vliegtuigonderdelen, heeft op 23 januari de (ex Tway Air) **B737-8Q8WL** (HL8294 - c/n 32798) aangekocht van AerCap voor **ontmanteling**.
- * De **eerste UPS MD-11F** (N271UP ex JAL JA8581 – c/n 48572-556) is op 24 januari **gesloopt** op Victorville, Californië.

N271UP MD-11F UPS foto archief Wim Venken

- * **Breeze Airways**, gelanceerd in 2021 op het verbinden van secundaire steden in de VS, meldde op 24 januari dat het voor het eerst een volledige kwartaal (Q4 2024) winst heeft geboekt. Breeze Airways beschikte eind 2024 over een vloot van 46 vliegtuigen (waaronder 33 A220-300'en).
- * De **Cathay Pacific Group** vervoerde in 2024 een **record aantal van + 28 miljoen passagiers** (+ 30,07% tov 2023). Cathay Cargo vervoerde in 2024 in totaal 1,5 miljoen ton vracht (+ 11% tov 2023).

- * Gulfstream Aerospace heeft begin december het **1.000ste paar vleugels gemaakt** in de fabriek in Savannah, Georgia – deze zijn bedoeld voor een G600. Om de productiekwaliteit te verbeteren en de afhankelijkheid van leveranciers te verminderen, besloot Gulfstream sinds 2012 de vleugelproductie voor zakenvliegtuigen, met uitzondering van de G280 vervaardigd door IAI in Israël, zelf te vervaardigen.
- * **UAS Charter** heeft zijn vloot op 5 december uitgebreid met een **Bombardier Global Express**.
- * **Bombardier** vierde op 9 december de levering van het **200ste Global 7500 zakenjet** toestel en onderstreept hiermede het succes van dit recordbrekende ultralangesafstandsplatform. De wereldwijde Global 7500 vloot heeft al meer dan 200.000 vliegreizen gemaakt. De Global 7500 heeft een bereik van 15.233 km.
- * Twee **milieudemonstranten** die in juni 2023 een **Cessna CJ1+** op **Sylt Airport**, Noord-Duitsland met **rode verf hebben bespoten**, zijn op 8 december door de districtrechtbank van Niebl, tot **respectievelijk zes en zeven maanden gevangenisstraf**. Boetes van respectievelijk € 2.100 en € 1.600 werden opgelegd aan een ander paar demonstranten van de Letzte Generation groep. Een verdachte werd vrijgesproken

op grond van het feit dat hij als fotojournalist bij het protest was.

- * **Royal Jet**, een Executive Charter-bedrijf uit Abu Dhabi heeft op 12 december een MoU (Memorandum of Understanding) getekend voor de aankoop van maximaal negen **Airbus ACJ320neo** toestellen (een vaste bestelling voor 3 stuks + 6 opties).
- * **DC Aviation** uit Stuttgart heeft op 12 december een bestelling geplaatst voor een **Dassault Falcon 2000LXS** met levering in het 2de kwartaal 2025.
- * De **Bombardier BD100-1A10 Challenger 300** (LV-GOK – c/n 20227) van **New Lines SA** overschreed op 18 december, bij de landing op San Fernando Airport, Buenos Aires, de landingsbaan, ging door de omheining over de langskomende straat waarbij de linkervleugel afbrak en kwam tot stilstand tussen de naburige huizen waarna brand uitbrak. Beide piloten kwamen hierbij om het leven.
- * De **Ierse regering** maakte op 19 december bekend dat het de **Learjet 45 (258)** vervangt door een **Dassault Falcon 6X** met levering nog voor eind 2025. Naast vluchten voor de overheid kan het toestel ook ingezet worden voor MedEvac-operaties.
- * Vliegtuigbouwer **Cirrus Aircraft** leverde op 23 december zijn **600ste Vision Jet** (Cirrus SF50) éénmotorige privéjet af. De volledig composiet Vision Jet is de eerste en enige éénmotorige jet die FAA-certificering heeft ontvangen. De Vision Jet is uitgerust met een Cirrus Airframe Parachute-systeem en is ook voorzien van het Safe Return Garmin Emergency Autoland-systeem. De zakenjet kan tot maximaal zeven passagiers vervoeren.
- * Kort voor de jaarwisseling nam **Qatar Executive** nog twee ultralangeafstands **Gulfstream G700**'en in Savannah, Georgia in ontvangst. Met de overdracht van deze twee toestellen groeit de G700 vloot van Qatar Executive uit tot zes toestellen.
- * **Embraer** maakte op 7 januari de **levering over het 3Q 2024** bekend : de constructeur leverde 44 (3-Phenom 100, 19-Phenom 300, 13 Praetor 500 en 9 Praetor 600) zakenjets af wat het totaal voor **2024 op 130 zakenjets brengt**.
- * **Dassault Aviation** maakte op 8 januari de **cijfers over 2024** bekend : de constructeur leverde 31 zakenjets af (vijf meer dan in 2023, maar vier minder de geplande 35 voor 2024). Dassault gaf geen overzicht van welke modellen zijn geleverd. Klanten bestelden in de afgelopen 12 maanden 26 nieuwe Falcons (3 meer dan in 2023 en een totaal orderboek eind december 2024 voor 79 vliegtuigen).
- * Op 9 januari kwam de **Cessna 525 Citation CJ2+** (PR-GFS – c/n 525-0663) na de landing op Ubatuba Airport niet tijdig tot stilstand, stak een weg over en kwam op het nabij gelegen strand tot stilstand waarna het toestel in brand vloog.
- * **Tamarack Aerospace**, de fabrikant van **Active Winglets**, vierde op 12 januari de installatie van het '**200ste paar winglets**' op een Cessna Citation familiejet – de Cessna 525 Citation CJ2+ van Drew Forham.
- * Volgens Hagerty Jet Group **steeg de Gulfstream 2de handsmarkt vorig jaar met 20%** waarmee het jaar eindigde met 261 Gulfstreams die van eigenaar wisselden tegenover 2017 in 2023. De **topverkoper was de G550**, waarvan de productie eindigde in juli 2021, met 64 verkopen (tov 5 in 2023 en 37 in 2022).
- * **NetJets** maakte op 16 januari bekend dat het in 2024 ongeveer **19,4 miljoen gallons SAF** (duurzame brandstof) heeft gekocht – een verdubbeling tov 2023.

- * Twee vliegtuigen van **LATAM Airlines** hebben op 3 december schade opgelopen nadat ze **betrokken waren bij een botsing op de grond** op Congonhas Airport in Sao Paulo, Brazilië. De vleugeltip van de **A320neo** (PR-XBG) raakte de staart van de **A319** (PT-TMS) terwijl deze voorbij taxiede.
- * Op 9 december kwamen de **Piper PA28-181** (N90874) en de **Cessna 172S** (N497SJ) in volle vlucht met elkaar in botsing in de buurt van Pahokee, Florida. Beide toestellen konden veilig landen en alle inzittenden overleefden het incident.
- * De **EC135 P2+** (TC-HYD) medevac helikopter van het **Turkse ministerie van Volksgezondheid** stortte op 22 december neer op het terrein van het Mugla Training and Research Hospital nadat het in zeer dichte mist tegen het ziekenhuisgebouw was aangevlogen, Antalya . Alle vier de inzittenden (twee piloten, arts en verpleegster) kwamen hierbij om het leven.
- * Het neuswiel van de **ATR72** (G-CMMK) van **Aer Lingus Regional** klapte op 22 december in na een harde landing op Belfast City Airport. Het toestel maakte een positioneringsvlucht waarbij enkel twee piloten en twee cabineleden aan boord waren tijdens het voorval.

ATR72 G-CMMK Aer Lingus Regional Foto : internet

- * Op 29 december crashte de **B737-800** (HL8088 – c/n 37541-3012) van **Jeju Air** tijdens een noodlanding op Muan Int'l Airport in Zuid-Korea. Het toestel maakte een buiklanding, wegens het niet uitklappen van het landingsgestel, en botste tegen een ILS-lokalisatieantenne-array die een betonnen muur was ingebouwd waarna het in brand vloog en 178 van de 181 inzittenden om het leven kwamen. Oorzaak zou een birdstrike zijn.

B737-800 HL8088 Foto : archief Erik vandereyken

- * Bij de crash op 23 december van een **Piper PA42-1000 Cheyenne 400** (PR-NDN) in Gramado, zuid-Brazilië, kwamen tien familieleden om het leven. Het toestel stortte kort nadat het opgestegen was neer in Gramado, 10 km van Canela.
- * Op 25 december stortte de **Embraer E190** (4K-AZ65) van **Azerbaijan Airlines** neer in Kazachstan waarbij 38 van de 67 inzittenden om het leven kwamen. Volgens de regering van Azerbeïdjan werd vlucht J2 8432 geraakt door raketsherven van een Russisch luchtafweersysteem tijdens een droneaanval op Grozny terwijl het toestel boven Grozny vloog ((het toestel was onderweg van Baku Int'l Airport). Ondanks verschillende verzoeken van de piloten van de E190 om een noodlanding kreeg het bevel om naar Aktau, Kazachstan over de Kaspische Zee uit te wijken. (waarschijnlijk hoopten de Russen dat het beschadigde toestel in zee zou neerstorten en het dan om een banaal ongeval zou gaan). Het Kremlin bevestigde op 28 december dat de Russische luchtverdediging in actie was op 25 december boven Grozny toen de E190 probeerde te landen waarna Putin zich publiekelijk verontschuldigde voor het feit dat het tragisch incident plaatsvond in het Russische luchtruim. Ondertussen eist Azerbeïdjan nu echter dat de Russen schuld bekennen en met compensatie over de brug komen.

Embraer E190 4K-AZ65 Azerbaijan Airlines Foto :archief Erik vandereyken

- * De **KLM B737-800** (PH-BXM) maakte op 28 december een **noodlanding op Oslo Torp Sandefjord Airport** nadat het toestel kort na het opstijgen vanaf Oslo-Gardemoen Airport een hydraulische storing had ondervonden. Bij de noodlanding gleed het toestel van de baan en kwam in kwam in het gras tot stilstand. Niemand van de 176 passagiers en zes bemanningsleden lipt verwondingen op.
- * Nog op 28 december klapte tijdens de landing op St. John Int'l Airport het linker hoofdlandingsgestel in van de **Air Canada Express DHC8-Q402** (-GPNA) – vlucht uitgevoerd door **PAL Airlines** - waardoor het vliegtuig slipte en brand veroorzaakte.

- * **Rolls-Royce** liet op 5 december weten dat het verwacht in 2025 eindelijk een **Trent XWB-motor met verbeterde prestaties** in gebruik te kunnen nemen op de Airbus A350-900, na het behalen van **EASA certificering**.
- * In december kwam de **eerste Trent 1000** motor, één van de twee motoren die de B787 aandrijft, toe in

de Rolls-Royce faciliteit van **Dahlewitz**, ten zuidoosten van Berlijn **voor revisie**. Om voldoende capaciteit te garanderen voor het onderhoud en revisie van de Trent 1000 motoren, heeft Rolls-Royce € 67,5 miljoen geïnvesteerd in zijn werkplaatsen in het VK en Duitsland, waarvan de helft in Dahlewitz wat voor 300 nieuwe banen zorgt. Men is van plan om de extra capaciteit in Dahlewitz op lange termijn ook te gebruiken voor de Trent XWB-84 motor, die de A350-900 aandrijft.

- * **Rolls-Royce** kondigde op 14 december aan dat zijn **nieuwe F130-motor met succes de fase van Critical Design Review (CDR)** heeft doorstaan. Hierdoor is de weg vrijgemaakt voor de laatste ontwikkelings-, test- en productie- inspanningen en een nieuwe stap voor de levering van de **F130 motor voor de verbeterde B-52J aan de USAF**.
- * **EASA** heeft op 21 december de **Pratt & Whitney GTF (PW1100G-JM)** motor voor de **A321XLR gecertificeerd**. **Klanten van de A321XLR hebben nu de keuze** tussen de LEAP-1 van CFM Int'l en de turbofan PW1100G-JM van Pratt & Whitney. Van de huidige A321XLR klanten hebben 13 klanten voor de PW GTF gekozen voor in totaal 217 toestellen.
- * **EASA** heeft op 14 januari, na de VS en Canada, nu ook de **Pratt & Whitney PW454D turbofanmotor**, de motor voor de Cessna Citation Ascend, **goedgekeurd**. De PW454D is een verbeterde versie van de PW454C en beschikt over een nieuwe hogedrukcompressor, een verbeterde hogedrukturbine en een aangepaste uitlaatgasmenger, die naast het brandstofverbruik ook de geluidsemissies vermindert.
- * **Hermeus**, een luchtvaart- en defensiebedrijf dat gespecialiseerd is in hogesnelheidsvliegtuigen, heeft op 14 januari officieel zijn nieuwe High Enthalpy Air-Breathing Test Facility (**HEAT**) **ingehuldigd** met een reeks succesvolle test van de **Pratt & Whitney F-100 motor**. Bovendien zal de F100 dienen als de turbinekern van de Chimera-motor van Hermeus, een op turbines gebaseerde gecombineerde cyclusmotor die Mach 5, hypersonische snelheden kan bereiken. De HEAT faciliteit bevindt zich op de luchthaven van Cecil in Jacksonville, Florida.

Hermes HEAT F-100 motortest faciliteit Foto P&W

- * Pratt & Whitney maakte op 21 januari bekend dat het een innovatiecentrum in Houten, Nederland gaat bouwen. Er zullen onder andere alternatieve brandstoffen worden uitgetest en de verdere ontwikkeling van technologieën om een energie-efficiëntere en duurzame luchtvaart mogelijk te maken.
- * De Franse bedrijven **Turbotech**, **Safran** en **Air Liquide** maakten op 16 januari bekend dat ze september 2024 met succes de **eerste gasturbine getest hebben die wordt gevoed met vloeibare waterstoftanks** en bedoeld voor de markt voor lichte vliegtuigen. Deze test maakt deel uit van het BeautyHyFuel-project, dat wordt beheerd door Turbotech en Elixir Aircraft en bedoeld is om de oplossingen voor waterstof

voor de algemene luchtvaart te evalueren. De test vonden plaats op de testlocatie van de Campus Technologies Grenoble van Air Liquide.

FACTS & FIGURES **LUCHTHAVENS**

- * SOF Connect, de exploitant van **Sofia Int'l Airport** maakte op 29 november de ambitieuze **uitbreidingsplannen van de luchthaven bekend**. Er zal € 250 miljoen geïnvesteerd worden in de bouw van een gloednieuwe terminal (T3), naast de huidige Terminal 2 zodat de capaciteit zal vergroot worden tot 20 miljoen passagiers per jaar (in 2023 7,2 miljoen). Het masterplan voorziet tevens in de oprichting van drie vertiportgebieden voor de exploitatie van eVTOL vliegtuigen.
- * **Eurowings** voegt **nieuwe bestemmingen** toe vanuit **Keulen/Bonn Airport** vanaf het komende zomerseizoen. Nieuw op het programma is Funchal-eiland Madeira (3 april), Bastia-Corsica (12 april), Klagenfurt (2 mei) en Erbil (7 mei).
- * Sinds 14 december vliegt **Trade Air**, in samenwerking met MySky 24, de **route Keulen/Bonn-Pristina, Kosovo** 2x wekelijks met de **A320**.
- * **Virgin Galactic** en de Italiaanse burgerluchtvaartautoriteit (**ENAC**) hebben op 16 december een overeenkomst getekend om de **haalbaarheid** van het **lanceren van ruimtevluchten** vanaf de **ruimtehaven Grottaglie** in Zuid-Italië te onderzoeken.
- * **London-Heathrow Airport** kondigde op 18 december een **investeringsplan van £ 2,3 miljard aan voor 2025/26**. Het zal worden gebruikt om de capaciteiten van alle vier de passagiersterminals te verbeteren, inclusief bagageafgiftesystemen. Het investeringsprogramma zal de service, veerkracht, passagierservaring en duurzaamheid voor alle passagiers op Heathrow verbeteren.
- * **TRIWO AG** als nieuwe eigenaar van **Hahn Airport** investeert in de toekomst van de luchthaven. In de voorbije negen maanden werd **Apron A volledig gerenoveerd** en biedt plaats aan zes B737/A320 parkeerposities.
- * Baan 08/26 op de gloednieuwe luchthaven Navi Mumbai verwelkomde op 30 december zijn 1ste commerciële vliegtuig – een IndiGo A320. De nieuw toegekende IATA code is NMI.
- * Kort voor de jaarwisseling 2024/25 kon de **luchthaven van Düsseldorf de 20 miljoenste passagier** verwelkomen. De lagekostenmaatschappij **easyJet** kondigde aan dat het met ingang van het **zomerseizoen 2025** drie routes (Dusseldörf-Milaan, London/Gatwick en Edinburgh) zal vliegen.
- * De **luchthaven Keulen-Bonn** maakte op 3 januari de cijfers over 2024 bekend : de luchthaven zag een terugkeer (voor het eerst sinds 2019) naar de dubbele cijfers, **meer dan 10 miljoen passagiers, in 2024 (+ 3% tov 2023)** met de meest populaire bestemmingen Antalya, Palma de Mallorca, Istanbul en Londen. Ook werd bijna 840.000 ton vracht behandeld. (iets minder dan de 870.000 ton in 2024). Voor 2025 verwacht men 10,6 miljoen passagiers te verwelkomen.
- * **Stuttgart Airport** groeit weer. Op 4 januari maakte de luchthaven de **cijfers over 2024** bekend. In 2024 maakte 9,1 miljoen passagiers gebruik van de luchthaven (+ 8% tov 2023) wat nog steeds onder het recordjaar 2019 ligt met 12,73 miljoen passagiers.
- * **Hamburg Airport sloot 2024 af** met een aanzienlijke groei van het aantal passagiers. In 2024 maakte 14,83 miljoen passagiers gebruik van de luchthaven (+ 9% tov 2023). In vergelijking met het recordjaar 2019 heeft de luchthaven al 86% van de omzet bereikt.
- * Het aantal passagiers op **Weeze Airport** groeide in **2024 tot 1.970.864 passagiers**. Palma de Mallorca was en blijft ook in 2025 de bestemming bij uitstek met 16 wekelijkse vluchten in het zomerseizoen 2025.
- * **Hamburg Airport** maakte op 6 december de **cijfers over 2024** bekend : in 2024 gebruikte 14,83 miljoen passagiers gebruik van de luchthaven (+ 9% tov 2023). Met 127.000 start en landingen steeg het aantal vliegbewegingen met 5,5% tov 2023.
- * Voor het eerst in de geschiedenis maakten in 2024 meer dan drie miljoen passagiers (3.132.707) gebruik van **Dortmund Airport**. Met 320.000 passagiers was oktober de drukste maand van het jaar.
- * Het aantal passagiers op de **luchthaven van Nürnberg** bereikte in 2024 bijna het niveau van voor de crisis met 4,028 miljoen passagiers (+ 2,5% tov 2023). Voor het eerst sinds de Corona-crisis heeft de luchthaven de grens van 4 miljoen passagiers overschreden. Met dit cijfer bereikt het 96% van de omzet van het recordjaar 2019.
- * In **2024** maakten ruim 25,5 miljoen passagiers gebruik van **BER (Berlijn Branderburg Airport)**. Een **nieuw record** voor de luchthaven en een stijging van 10,4% tov 2023. De drukste dag van het jaar was

- 27 september met 99.579 passagiers. De meeste passagiers (5,2 miljoen +18,4 tov 2023) reisden met **Ryanair, easyJet** (4,1 miljoen + 5,7% tov 2023) en **Eurowings** (2,1 miljoen +11% tov 2023). De **luchtvracht** steeg met 30% tov 2023 tot 44.275 ton. Het aantal **pr** steeg van 176.649 in 2023 naar 191.718 in 2024.
- * Het **jaar 20024** was een succesvol jaar voor de **luchthaven van München**. Zowel het aantal passagiers als vrachtafhandeling zin met dubbele cijfers gestegen tov 2023. In 2024 maakten 41.668.000 passagiers gebruik van de luchthaven (+ 12,2% tov 2023). Het langeafstandsverkeer groeide zelfs met 17%. Vanaf **München Airport vliegen 96 luchtvaartmaatschappijen naar 224 bestemmingen in 66 landen. Ook de vracht) en luchtpost** groeide naar 307.600 ton tov 277.189 ton in 2023. Het aantal bewegingen steeg van 302.150 in 2023 naar 327.200 in 024 (+ 8,3%).
- * **Vilnius Airport** voerde op 11 januari een grootschalige test uit van zijn nieuwe vertrekkerterminal, waarbij meer dan 1.000 vrijwilligers als passagiers optraden voor gesimuleerde vluchten. De nieuwe terminal zal de passagierscapaciteit verdubbelen tot 2.400 per uur. De laatste fase voorafgaand aan de grote opening van de terminal op 4 februari 2025.
- * De **luchthaven Paderborn/Lippstadt** verwelkomde in 2014 818.378 passagiers (+ 13,1% tov 2023). Lufthansa kondigde aan dat het met ingang van mei stopt met de populaire verbinding Paderborn/Lippstadt naar München die + 120.000 passagiers genereerde.

Paderborn-Lippst Airport resultaat 2024 Foto Paderborn-Lippst Airport

- * **Atlanta Hartsfield-Jackson Int'l Airport** bleef ook in 2024 de **drukste luchthaven ter wereld** met 62,7 miljoen passagiers (+ 2% tov 2023), Dubai Int'l is 2de met 62 miljoen passagiers gevolgd door Tokio-Haneda als 3de met 55,2 miljoen passagiers. De snelst groeiende luchthaven is Shanghai Pudong, China met 29%.
- * Overheid zwicht voor de druk van de luchthaven. De Britse kondigde op 17 januari aan dat **London-Heathrow Airport een vrijstelling heeft gekregen voor transitpassagiers voor het betalen van ETA**. Het ministerie van Binnenlandse Zaken bevestigde dat passagiers die op de luchthaven aan de luchtzijde reizen, tijdelijk zijn vrijgesteld van de "Electronic Travel Authorization (ETA)-regeling die vanaf 2 april

voor alle reizigers (ook EU) naar het VK van toepassing zal zijn.

- * London Heathrow maakte op 13 januari de cijfers over 2024 bekend : de luchthaven sloot een recordjaar 2024 af met 83,9 miljoen passagiers (+ 3 miljoen tov 2023). December 2024 was de drukste maand ooit, met meer dan 7 miljoen passagiers, waaronder 160.000 reizigers op de eerste kerstdag. Topbestemmingen waren New York, Los Angeles, Dublin en Madrid. De luchthaven verwerkte tevens meer dan 1,5 miljoen ton vracht (+ 10% tov 2023).
- * In 2024 maakten 66,8 miljoen passagiers gebruik van de luchthaven Amsterdam-Schiphol (+ 8% tov 2023), waarvan 24,3 miljoen transferpassagiers. Het vrachtvolume bedroeg 1,49 miljoen ton (+ 8% tov 2023). Schiphol verbindt Nederland met 301 bestemmingen. Dit plaatst het in Europa op de 2de plaats en wereldwijd op de 5de plaats in termen van het aantal verbindingen.

- * Begin december maakte de eerste **Eurofighter Typhoon**, uitgerust met de **E-Scon Radar Captor-E radar**, een **eerste vlucht** in Spanje. De radar zal ingebouwd worden in de 38 Eurofighters die de Luftwaffe in 2020 heeft aangekocht onder het Quardriga-programma en ook de Spaanse luchtmacht zal 20 Eurofighers, besteld onder het Halcon-project, hiermee uitrusten.
- * Op 3 december presenteerde Textron Bell de eerste twee (van zes) **Bell 407GX** (AE-340 ex NN318JT c/n 56412, AE-341 ex N318LB) bestemd voor het **Argentijns leger**. Ze vervangen er de SA315B Lama helikopters
- * **Embraer en de Braziliaanse luchtmacht** hebben op 3 december een **overeenkomst** getekend om gezamenlijke studies te ontwikkelen die gericht zijn op het **uitbreiden van de capaciteiten van het C-390 Embraer Millenniu platform** voor inlichtingen-, bewakings- en verkenningmissies (**ISR**), met een focus op maritieme patrouilles.

Embraer – Braziliaanse luchtmacht C-390 missie uitbreiding Foto Embraer

- * De **Indische regering** heeft op 4 december toestemming gegeven voor de **aanschaf van nieuwe EW**

apparatuur voor elektronische oorlogsvoering voor de **Sukhoi Su-30MIK**-gevechtstoestellen van de Indische luchtmacht, evenals lokaal geproduceerde helikopters voor de Indische kustwacht.

- * Op 4 december crashte een **Iraanse straaljager** in het zuiden van het land, waarbij de twee piloten om het leven kwamen. Het toestel voerde een testvlucht uit nadat het vliegtuig gereviseerd was. De crash vond plaats in de buurt van de stad Firouzabad, zo'n 770 km ten zuiden van Teheran. De staatsmedia vermeldde geen type vliegtuig of oorzaak van de crash.
- * Airbus Defense leverde op 8 december op Sevilla de eerste (van twee) **A400M** (21 red - c/n 139) af aan de **luchtmacht van Kazachstan**.

cn 139 A400M Kazakhstan AF Foto Airbus Defense

- * De **US Army** heeft op 4 december een bestelling (ter waarde van \$ 135 miljoen) geplaatst bij Boeing (Lot 3) voor drie **extra CH-47F Block II Chinooks** (een verbeterde versie die zorgt voor meer lift, meer laadvermogen en een groter bereik). Boeing leverde de eerste productie CH-47F Block II Chinook af aan de US Army in juni 2024 gevolgd door een 2de in september.
- * **Nigeria** bevestigde op 4 december de aankoop van 12 (**ex Franse luchtmacht**) **Alpha Jet E** toestellen. Es van de twaalf Alpha Jets worden gereviseerd en in gebruik genomen, terwijl de overige zes als reserveonderdelenbron dienen.
- * **Canada en Zwitserland** kondigden op 5 december aan dat ze de **vliegdemostraties van respectievelijk het CF-18 Hornet Demonstration Team en de F/A-18 Swiss Hornet Solo Display zullen opschorten voor het airshowseizoen van 2025** om middelen te concentreren op modernisering en training. Beide landen (Canada vanaf 2025 en Zwitserland vanaf 2027) introduceren de F-35 Lightning II.
- * Op 4 december zette **Argentinië** een stap in de modernisering van zijn luchtverdediging met de komst van zijn **eerste F-16**, vervoerd vanuit Aalborg, Denemarken aan boord van een C-130 Hercules (TC-66) van de Argentijnse luchtmacht. Deze tweezits F-16B zal niet vliegen maar is gereserveerd voor grondtraining en gestatineerd op VI Air Brigade in Tandil. Argentinië heeft 24 (ex Deense luchtmacht) F-16A/B MLU (Modernized Upgraded) toestellen aangekocht
- * De laatste Europese gebruiker van de MiG-21, **Kroatië**, heeft op 6 december de laatste **MiG-21 toestellen met pensioen gestuurd**. De toestellen worden vervangen door de Dassault Rafale.
- * **Turkije** kondigde op 6 december de overname aan van (**ex RAF**) **C-130J Hercules toestellen** waarvan er 15 sinds juni 2023 in Cambridge staan geparkeerd. De **Turkse luchtmacht** koopt de twaalf **Lockheed Martin C-130J-30 Super Hercules** met verlengde romp. Het is nu afwachten of Turkije de bestaande C-130 Hercules vloot gaat moderniseren met het lokaal ontwikkelde ERCIYES-programma – de eerste

- C-130 (de ex Saudi AF 451 c/n 65-0451) staat op Kayseri klaar om gemoderniseerd te worden.
- * Op 6 december, tijdens het staatsbezoek van de emir van Qatar aan het VK, kondigde de **Qatarese regering** haar voornemen aan om 12 **extra Eurofighter Typhoon** gevechtstoestellen aan te kopen (totaal nu 36 stuks). Het contract, ter waarde van £ 2,8 miljard, zal de productiefaciliteiten van BAE Systems in Samlesbur en Warton ten goede komen.
 - * Lockheed Martin is op 6 december **officieel begonnen** met de productie, in de faciliteit van Fort Worth, Texas, van de **eerste Lockheed Martin F-35A Lightning II** (MG-01) bestemd voor de **Luftwaffe**.
 - * **RTX's Raytheon** kreeg op 6 december een contract toegewezen (ter waarde van \$ 590 miljoen) van de **US Marines** voor het **Next Generation Jammer Mid-Band (NGJ-MB) systeem**. Het NGJ-MB systeem bestaat uit twee pods die op een **EA-18G Growler vliegtuig** worden gemonteerd. Het contract omvat 13 sets van elk twee pods – negen sets voor de US Marines en vier voor de Australische luchtmacht. De NGJ-MB is een geavanceerd elektronische aanvalssysteem dat vijandelijke technologie, inclusief communicatiemiddelen en luchtverdedigingssystemen, ontwijkt, verstoort.
 - * Op 7 december heeft de **eerste KLu piloot** de mijlpaal van **1.000 vliegreuren op de Lightning II overschreden**. Het 1.000ste vlieguur werd gemaakt door 'Smiley' Commandant van het 322ste Squadron, tijdens een trainingsvlucht over Estland.
 - * Met een ceremonie begin december vierden Northrop Grumman en Frankrijk de officiële **start van de productie** in zijn fabriek in St. Augustinus, Florida van de eerste (van 3) **E-2D Advance Hawkeye** voor de **Franse marine** ter vervanging van de huidige E-2C Hawkeye 2000 die sinds 1998 in gebruik zijn. Eerste levering staat gepland voor 2027.
 - * De **Australische luchtmacht** heeft tijdens een inheemse rookceremonie op 9 december, om de sterke band tussen de First Nations-volkeren en de regio Townsville te bevestigen, vier CH-47F Chinooks een eigen naam gegeven
 - * De **Namibische luchtmacht** heeft op 16 december officieel twee Chinese **Shaanxi Y-9E** middelgrote transportvliegtuigen (NAF-1962, NAF-....) op Grootfontein AFB, Namibië in ontvangst genomen. De Y-9E is de exportvariant van de Y-9 (gebaseerd op de Antonov An-12).

Y-9E NAF-1962 Namibian AF Foto : Namibian AF

-**Chinook A15-311** kreeg de naam 'Capable', **Chinook 312** de naam 'Charriot', **Chinook 313** de naam 'Cunning'.

- hoogtepunt** van de ceremonie was de naamgeving van de **vierde Chinook A15-314 'Gadaragi'**, een naam gegeven door het Wulgurukaba volk, de traditionele eigenaren van het land waarop RAAF Townsville is gevestigd.
- * Op 9 december kwamen twee **Bell UH-1H Iroquois** helikopters van het **Turkse leger** in botsing over het Keciörlu district, Isparta, Middellandse zeegebied. Eén Bell UH-1H Iroquois stortte neer, waarbij alle zes inzittenden om het leven kwamen. Het andere toestel kon veilig landen.
- * Het **Portugese ministerie van defensie** tekende op 16 december een contract voor de aankoop van 12 **Embraer A-29N Super Tucano** trainer- en licht aanvalsvliegtuigen voor rekening van de Portugese luchtmacht. De A-29N is een aan de NAVO aangepaste versie van Embraer's EMB 314 Super Tucano turbopropvliegtuig.

Portugal – Embraer ondertekenen contract A-29N super Tucano Foto Embraer

- * Het **Slovaaks ministerie van defensie** heeft op 10 december een intentieverklaring getekend waarbij de **Embraer C-390 Millennium** de optie is die het best past bij de toekomstige militaire transportbehoefte van Slovaakije. Het Slovaakse ministerie van defensie zal in januari 2025 formele stappen zetten in de richting van de aankoop van drie C-390's. De C-390, die de twee C-27J Spartans zullen vervangen, kan 25 ton vracht vervoeren over een afstand van 2.815 km.
- * De **eerste B757** die is **aangepast voor systeemtest van het toekomstige FCAS** (Future Combat Air System) gevechtstoestel van het **VK** heeft op 10 december een **eerste reeks vluchttests voltooid**. De ombouw van het vliegtuig, met de **bijnaam Excalibur**, werd uitgevoerd door 2Exel. Exalibur is een vliegend laboratorium voor nieuwe sensoren, antennes en communicatiesystemen die worden ontwikkeld als onderdeel van het GCAP (Global Combat Air Program). Het VK, Italië en Japan zijn betrokken bij het GCAP. Het **Tempest gevechtsvliegtuig** is slechts onderdeel van het FCAS-systeem, dat ook onbemande vliegtuigen omvat. Volgens het schema van het GCAP-programma zal de Tempest vanaf 2035 in gebruik komen.
- * De **laatste EMD** (Engineering Manufacturing Development) **T-7A Red Hawk** (APT-5 - 21-7005) maakte op 13 december zijn eerste vlucht van de Boeing faciliteit in St. Louis, Missouri. De testvloot opereert vanaf Edwards AFB, Californië.

- * Luchtmaarschalk Shaikh Abdul Hannan, hoofd van de **luchtmacht van Bangladesch**, maakte op 15 december bekend dat Bangladesh de aankoop van 16 **Chinese J-10C** multifunctionele straaljagers ter vervanging van zijn verouderde F-7MB squadron.
- * Rusland voltooide op 15 december de levering van zes **Sukhoi Su-30SME** gevechtsvliegtuigen aan **Myanmar** onder een contract van 2018.
- * **China** is op 15 december begonnen met de **laatste proefvaarten** van het **Fujian (Type 003)** vliegdekschip, het eerste in eigen land ontworpen en gebouwde, vliegdekschip (85.000 ton) uitgerust met elektromagnetische katapulten in de buurt van de monding van de Yangtze rivier.
- * General Atomics (GA-ASI) kondigde op 16 december de verkoop aan van drie **MQ-9B SkyGuardian** Remotely Piloted Aircraft (RPA) systemen, inclusief twee grondcontrolestations, aan het **Poolse ministerie van defensie** voor ISR (inlichtingen-, bewakings- en verkenning) missies;
- * **Skydweller Aero** zet zijn Autonomous Maritime Patrol Aircraft (AMPA) vliegtuig voort van het **Skydweller onbemand luchtsysteem (UAS)** op zonne-energie met operationele militaire ladingen geïntegreerd aan boord. De onbemande vliegtuigen van Skydweller zullen worden gebruikt voor ultralange missies (16-23 uur tot een hoogte van 33.000 voet) zonder ecologische voetafdruk.
- * De **Spaanse regering** heeft op 20 december een contract getekend met NETMA (NAVO Eurofighter and Tornado Management Agency) voor de **aankoop** van 25 **Eurofighter Typhoon** straaljagers. De order, bekend als het Halcon II-programma, omvat de levering van 21 éénzits en vier tweezits toestellen ter vervanging van een deel van de F-18 vloot. Ze zullen vanaf 2026 deel uitmaken van de huidige vloot van 70 vliegtuigen van de Spaanse luchtmacht.

Spanish AF Eurofighter Halcon II programma Foto Airbus Defense

- * De nieuwe door **Hensoldt ontwikkelde ECRS Mk.1 radar**, bedoeld voor de nieuwbouw **Duits-Spaanse Eurofighter Tranche 4** toestellen, wordt momenteel **als radarus gemonteerd op de DLR Airbus A320 ATRA** (Advanced Technology Research Aircraft) testbed (D-ATRA). De nieuwe radar vliegt al in prototypevorm op een Spaanse Typhoon Instrumented Production Aircraft.
- * Op 18 december bezochten twee **RAF Eurofighter Typhoon FGR Mk.4's** (ZK413, ZK437), na een gezamenlijke oefening in Qatar, Mürted AFB Command nabij Ankara. Dit gaf de **Turkse luchtmacht** de mogelijkheid de toestellen van dichtbij te bekijken vooraleer het tekenen van een vast contract tot aankoop van de Eurofighter door Turkije.

- * Embraer heeft op 18 december een contract getekend met de **Braziliaanse luchtmacht** voor de levering van een nieuwe **MAFFS II** (Modular Airborne Fire Fighting System) eenheid. Dit wordt de tweede eenheid voor de Braziliaanse luchtmacht, dat snel kan worden geïnstalleerd op elk KC-390 multi-missievliegtuig. Het MAFFS II brandbestrijdingsapparaat kan per vlucht 12.000 lt in 7 seconden droppen.
- * De **Luftwaffe vierde** op 19 december **10 jaar vliegen met de A400M Atlas**. Op 19 december 2014 kwam de eerste A400M (54+01) toe bij LTG62 (Lufttransportgeschwader 62) op Wunstorf. Ter gelegenheid van de 10de verjaardag was de eerste A400M voorzien van een bijbehorende stickers op de voorste romp en achterklep. In de afgelopen tien jaar heeft de A400M meer dan 19.000 ton vracht vervoerd, meer dan 50.000 vliegers gemaakt en zijn er meer dan 5.700 luchttankoperaties uitgevoerd.
- * De **Slowaakse minister van defensie** kondigde op 19 december de aankoop aan (ter waarde van € 150 miljoen exclusief bewapening) van 12 **2de hands** (ex US Army) **Sikorsky UH-60 Black Hawk** helikopters voor de Slowaakse luchtmacht. In eerste instantie wilde men de AH-1Z Viper aankopen maar wegens een aanzienlijk prijsverschil werd voor de Black Hawk gekozen. De Black Hawks zijn tweedehands, gemoderniseerde helikopters aangeboden door ACE Aeronautics LLC, Guntersville, Alabama en zullen worden toegevoegd aan de huidige vloot van negen UH-60M Black Hawks die vliegen bij 51st Air Wing.
- * Het Britse bedrijf **Babcock** kondigde op 19 december de aankoop aan van 11 **L-39 Albatros** vliegtuigen van Apache Aviation. Dit initiatief heeft tot doel de internationale opleidingsacademie voor gevechtspiloten van het bedrijf, gevestigd op een voormalige militaire basis in Dijon, Frankrijk te versterken. De toestellen dienen als platforms voor realistische gevechtsscenario's tijdens operationele oefeningen.

Babcock France L-39 Foto Babcock

- * Op 20 december crashte de **US Marine Corps Sikorsky CH-53E Super Stallion** (BuNo 162518 – c/n 65-530) in de buurt van Camp Pemberton, Californië. De helikopter landde na een motorbrand. De vier bemanningsleden konden veilig uit de brandende helikopter ontsnappen.
- * Airbus Helicopters leverde op 20 december de **eerste** (van de tweede reeks) **NH90** helikopter in de **Standard 3 configuratie aan Spanje**. De tweede batch omvat 23 NH90-helikopters, waarvan 16 in Standard 3-configuratie. Hiervan zullen er tien worden toegewezen aan de Spaanse luchtmobiele strijdkrachten (FAMET), zes aan de luchtmacht en zeven (aangepaste versie) aan de Spaanse marine. Leveringen zullen plaatsvinden tussen december 2024 en 2028.
- * De **Australische luchtmacht** heeft op 19 december de **laatste 3** (van 72 bestelde) **F-35A Lightning II's** (A35-068, A35-069 en A35-071) op RAAF Williamtown verwelkomd. De toestellen werden vanaf Nellis

- AFB rechtstreeks overgevlogen naar Australië en onderweg door een KC-30 MRTT van brandstof voorzien.
- * **Northrop Grumman** is op 19 december geselecteerd als hoofdaannemer voor de **levering van de volgende generatie NC3** (nucleaire commando-, controle- en communicatie) **E-130J vliegtuigen** voor de **TACAMO-missie** (Take Charge and Move Out) van de **US Marines**. De E-130J is gebaseerd op de Lockheed Martin C-130J-30 Super Hercules en zal de verouderde E-6B Mercury vloot vervangen. De TACAMO-missie zorgt voor een betrouwbare communicatieverbinding tussen de verschillende entiteiten (waaronder Witte Huis, Pentagon) en de vloot onderzeeërs.
 - * Enkele maanden na de evaluatie van de Turkse Hurjet-trainer prototype in Spanje tekende **Spanje** op 20 december een **MoU** met Turkije over de aankoop van de **TAI Hurjet-trainer** ter vervanging van de verouderde SF-5M trainingsvloot. Verdere details ontbreken.
 - * Het **Pentagon** heeft **Lockheed Martin** op 21 december een **contract toegewezen** (ter waarde van \$ 11,76 miljard) voor de productie/levering van **145 F-35 Lightning II** straaljagers.
Het contract omvat :
 - 48 F-35A's voor de USAF,
 - 16 F-35B en 5 F-35C's voor de USMC,
 - 14 F-35C's voor de US Navy
 daarnaast zijn 15 F-35A's en 1 F-35B bestemd voor non-US programma partners en nog eens 39 F-35A's en 7 F-35B's voor buitenlandse FMS (Foreign Military) klanten
De aankondiging komt te midden van hernieuwde kritiek op het F-35-programma door Elon Musk, oprichter van SpaceX en Tesla. Musk, die herhaaldelijk de levensvatbaarheid van bemande straaljagers in twijfel heeft getrokken, bekritiseerde het ontwerp van de F-35 in een recent bericht op zijn platform, X.
 - * De **Chinese dronefabrikant, Poly Technologies**, heeft op 22 december een enorme overheidsorder bekendgemaakt voor **bijna één miljoen lichtgewicht kamikaze-drones voor het PLA** (Chinese leger), die tegen 2026 moeten worden geleverd. Details over het specifieke type of de technische specificaties van de drones werden niet bekendgemaakt.
 - * **UAC** (United Aircraft C°), onderdeel van Rostec, heeft op 23 december een **nieuwe batch Su-57 Frelon en Su-34 Fulback** gevechtsvliegtuigen geleverd aan het **Russische ministerie van defensie**. Dit zou het totaal opgeleverde Su-34 Fulbacks en Su57 Frelons op respectievelijk 12 en 5 stuks brengen voor het jaar 2024.
 - * **KAI** (Korean Aerospace Industries) tekende op 23 december een **overeenkomst** (ter waarde van \$ 94 miljoen) met **Irak** voor de levering van **KUH-1 Surion transporthelikopters**. Volgens de overeenkomst zal KAI tegen maart 2029 twee helikopters en een uitgebreid logistiek pakket leveren. De Surions zullen worden gebruikt voor het Iraakse ministerie van Binnenlandse Zaken en tevens voor gespecialiseerde brandbestrijdingsmissies.
 - * Kort na de Spaanse bestelling heeft **Italië** op 23 december een contract getekend voor de levering van **24 extra Eurofighter Typhoon (Tranche 4)** straaljagers ter vervanging van eerdere Tranche 1 toestellen. De toestellen zullen, net als de huidige vliegtuigen van Italië, worden geassembleerd in de Leonardo productiefaciliteit in Turijn, Italië.
 - * De eerste **twee F-35A Husarz's** van de **Poolse luchtmacht** landden op 23 december op **Ebbing AN** in Fort Smith, Arkansas. De eerste acht (van de 32 bestelde) F-35A's blijven tot 2027 op de Ebbing ANG voor de training van de toekomstige piloten en technici.
 - * Zweden heeft op 24 december het **einde van het NH90 retrofitprogramma** gevierd op de Airbus faciliteit van Marignane, Frankrijk. De Zweedse strijdkrachten kunnen nu negen NH90's (HPK14 E) inzetten voor troepentransport en SAR missies en negen NH90's (NPK14 F) in de anti-duikboot versie met sonar.
 - * Het Russische ministerie deelde op 24 december mee dat de **Russische luchtmacht in 2024 24 nieuwe toestellen in ontvangst heeft genomen** (10 – Sukhoi Su-34M bommenwerpers, 6 – Sukhoi Su-35S gevechtstoestellen, 6 - Sukhoi Su-57 5de generatie straaljagers en 2 – Sukhoi Su-30 multi-role toestellen) tov 27 toestellen in 2022 en 24 in 2023.
 - * **Embraer** heeft op 27 december een contract getekend met een **niet nader genoemde klant** voor de verkoop van twee **C-390 Millennium** multi-missie vliegtuigen. Het contract omvat ook een uitgebreid trainings- en ondersteuningspakket en de levering van reserveonderdelen.
 - * **Oostenrijk** bevestigde op 28 december dat het in onderhandeling is over de aanschaf van 12 Leonardo **M-346FA** lichte straaljagers ter vervanging van de Saab 105 vliegtuigen die eind 2020 buitend

dienst werden gesteld. De Oostenrijkse regering is van plan de M-346FA jets voornamelijk te gebruiken voor het opleiden van piloten, het ondersteunen van grondtroepen en het verbeteren van de luchtverdedigingscapaciteiten.

- * De **Royal Navy** wil meer **drones vanaf schepen gebruiken** bij de jacht op onderzeeërs en andere missies. **Leonardo UK** presenteerde op 8 januari de **Proteus-technologiedemonstrator**. De onlangs gepubliceerde concepttekening toont een vliegtuig met de achterste giek en de voorste rotor van de AW09, een hoofdrotor met vijf bladen en openingen aan de onderkant van de romp, waaruit Sonar boeien en/of effectoren kunnen worden gedropt.

Leonardo Proteus demonstrator Foto Leonardo H

- * Op 28 december werden de **eerste beelden** vrijgegeven van een **testvlucht van China's potentiële 6de generatie jager**. De nieuwe jet leek ongeveer even groot als het J-20S achtervolgingsvliegtuig (met een lengte van +- 70 ft) heeft een staartloos ontwerp met vijf stuurvlakken aan de achterkant van de vleugel. Het vreemdste aspect is dat de jager zijn de drie luchtinlaten – één bovenop de romp en andere aan elke kant van de onderste romp.
- * Als onderdeel van het moderniseringsprogramma heeft de **Filipijnse luchtmacht** op 28 december de **OV-10 Bronco** en **Bell AH-1S** officieel **uit dienst genomen** met een ceremonie op Danilo Atienza AFB in Cavite. De toestellen worden respectievelijk vervangen door de Embraer A-29B Super Tucano en de TAI T129 ATAK helikopter.
- * **Ural Civil Aviation Plant** (UZGA) leverde op 28 december de eerste twee productie **UTS-800 turbo-prop trainingsvliegtuigen** (06 en 07 red) af aan de **Russische luchtmacht**. Het toestel is ontworpen om verouderde modellen zoals de L-39 te vervangen. De UTS-800 heeft ontwerpovereenkomsten met de Diamond DART-450T. Hoewel het prototype en de twee geleverde toestellen uitgerust zijn met General Electric H80-200 motoren, wordt verwacht dat toekomstige productiemodellen de VK-800SM motor van Russische makelij, die momenteel in ontwikkeling, zullen bevatten. Het prototype maakte zijn eerste vlucht op 28 oktober 2023.
- * Embraer kondigde op 30 december een vaste bestelling aan voor zes **A-29 Super Tucanos** lichte aanvals- en geavanceerde trainingstoestellen geplaatst door een **niet nader genoemde klant** met levering in 2026.
- * De **Irish Air Corps** heeft op 30 december een contract getekend (ter waarde van € 91,7 miljoen) voor de aankoop van vier Airbus **H145M** helikopters ter vervanging van de bestaande EC135 vloot. Leveringen staan gepland voor 2027.
- * Op 30 december maakte de in eigen land ontwikkeld/gebouwde **TAI** (Turkish Aerospace Industries)

- Hürkus II** trainingstoestel (TUS-A013) zijn **eerste vlucht**.
- * **Lufthansa Technik** kreeg eind december een contract toegewezen (ter waarde van € 60,3 miljoen) voor de **inbouw van het DIRCM-systeem** (Directed Infrared Countermeasures-zelfbeschermingssysteem) bij drie **A350-900** en zes **C-130J Super Hercules** toestellen van de **Luftwaffe**. Het DIRCM-systeem kan het vliegtuig beschermen tegen naderende raketten met een infraroodzoekkop, zoals de schouderbasis MANPADS.
 - * Embraer tekende op 31 december een contract met een **niet nader genoemde nieuwe klant in Afrika** voor vier **A-29 Super Tucano** vliegtuigen. Het eerste toestel zal al in 2025 aan de **Turkse luchtmacht** worden afgeleverd waarvan het er 55 exemplaren in bestelling heeft.
 - * De **Zweedse luchtmacht** heeft eind december drie **extra Grob G120TP's** (Zweedse aanduiding **SK40**) in ontvangst genomen. Dit brengt het totaal op 13 stuks. De G120TP vervangt er de Saab 105 die bijna 60 jaar in dienst waren.
 - * De Commandant van de **SriLankaanse luchtmacht** bevestigde op 5 januari dat het in het eerste kwartaal van dit jaar acht (**ex US Marines**) **Bell TH-57 Sea Ranger** helikopters in dienst zal nemen. Sri Lanka betaalt een zeer redelijke prijs voor de toestellen (\$ 60.000 voor de eerste vier helikopters en de andere vier gratis).
 - * De **Indische Kustwacht** verloor op 5 januari de **HAL Dhruv Mk.3** (CG859). De helikopter crashte tijdens de landing op Porbandar Airport, Gujarat waarbij de drie inzittenden omkwamen.
 - * **Lockheed Martin** blijft de F-35 Lightning II Stealth verder ontwikkelen om te reageren op de bedreigingen van morgen. Vandaag is de technologie beschikbaar waarbij een F-35 piloot met een tablet op het kniebord tegelijkertijd met acht drones kan samenwerken.
 - * Een **Luftwaffe A400M** heeft begin januari een **US Marines V-22 Osprey** rotorvliegtuig in de lucht bijgetankt.
 - * De **Pakistaanse luchtmacht** verloor op 7 januari de **Nanchang K-8P** (08-09-821) jettrainer in Risalpur. De piloot kwam hierbij om het leven.
 - * Een **USAF F-16 Fighting Falcon** verloor op 7 januari een **brandstoftank** in een woonwijk nabij Eglin AFB, Florida. Het betrokken vliegtuig behoorde toe aan de 96th Test Wing die nieuwe technologieën test en evalueert voor de USAF.
 - * Volgens sommige media van 8 januari zou **Marokko** het **eerste Afrikaanse land** worden dat de **F-35** zal aanschaffen. Men zou in onderhandeling zijn voor de aankoop van 32 F-35 Lightning II's.
 - * De **US Army** heeft op 8 januari Airbus US Space & Defense een contract (ter waarde van \$ 315 miljoen) toegekend voor ondersteunende diensten met betrekking tot zijn **UH-72 Lakota-helikopters**.
 - * De Franse fabrikant **Dassault Aviation** heeft vorig jaar zijn doelstellingen voor leveringen van het **Rafale** gevechtvliegtuig overschreden met de levering van **21** toestellen (14 voor de Franse luchtmacht, 7 voor export) tot 13 in 2023.
 - * **Italië** heeft op 9 januari een contract getekend met **Tanzania** in Dar-es-Salaam voor de verkoop van twee **Leonardo C-27J Spartan** transportvliegtuigen als onderdeel van een intergouvernementele overeenkomst.
 - * Op 9 januari ontving **Griekenland** zijn **24ste (en laatste) Rafale F3R** gevechtstoestel (18 ex Franse luchtmacht en 6 nieuwe toestellen). Aangedreven door twee Snecma M88-2-motoren, biedt het aanpassingsvermogen aan moderne operationele vereisten. De actieve elektronisch gescande array-radar, gecombineerd met de Talios-richtcapsule en het AGCAS-systeem voor het vermijden van grondbotsingen, verbetert de precisie en overlevingskansen. Uitgerust met geavanceerde wapens zoals de METEOR-, SCALP- en AM39 Exocet-raketten, is de Rafale een veelzijdig platform dat in staat is om complexe missies aan te kunnen.
 - * Op 10 januari stelde de **USAF 56th Rescue Squadron** de eerste twee **Sikrosky HH-60W Jolly Green II** (14488, 14494 FT) reddingshelikopters voor op **Aviano AFB, Italië**. De eenheid moet tegen oktober 2025 over zes helikopters beschikken. Het is de enige USAF eenheid uitgerust voor CSAR (Combat Search and Rescue) missies in Europa en Afrika.
 - * De **Franse strijdkrachten** intensiveren hun samenwerking in de pilotenopleiding met de **commerciële aanbieder Babcock**. Het Franse DGA (Direction générale de l'armement) heeft op 11 januari een overeenkomst getekend (ter waarde van € 795 miljoen) met Babcock, voor een termijn van 17 jaar, voor de **voortgezette vliegopleiding** vanop de basis (BA701) Salon de Provençe. Babcock zal de opleiding van de piloten voor de **Franse luchtmacht en marine overnemen** en koopt hiervoor 22 nieuwe **Pilatus PC-7 MKX** turbotoestellen en 12 vluchtsimulators aan..
 - * Op 12 januari landden drie nieuwe **Deense Lockheed Martin F-35A Lightning II's**, na een ferryvlucht vanop Luke AFB, Arizona met een tussenstop op de Azoren, op **Sledding Srup AFB, Denemarken**. De

Deense luchtmacht beschikt nu over 17 F-35A's, waarvan er 11 nu in Denemarken vliegen. De overige zes blijven op Luke AFB, voor de opleiding van piloten en technici.

- * De VS keurde op 13 januari de verkoop van **Bell 412EP** helikopters en bijbehorende ondersteuning aan **Zambia** goed. Zambia zou mogelijk tussen 10 en 38 eenheden kunnen aanschaffen. De **Zambiaanse luchtmacht** exploiteert momenteel een vloot van utility-helikopters, waaronder 12 Amerikaanse Bell 205's, 2 Bell 206's, 2 Bell 212's, 5 Russische Mil Mi-17's en 7 Chinese Harbin Z-9's en heeft twee Enstrom 480's in bestelling.
- * Het **ministerie van defensie van Uruguay** heeft op 14 januari een contract getekend voor de aankoop van vijf **Embraer A-29 Super Tucano** vliegtuigen (omzetting van opties in een vaste order). De overeenkomst omvat ook missieapparatuur, geïntegreerde logistieke diensten en een vluchtsimulator.

A-29 Super Tucano Uruguay AF Foto Embraer

- * Het **Filipijnse ministerie van defensie** bevestigde op 15 januari de aankoop van 12 **extra FA-50 (Block 20) Fighting Eagle** lichte aanvalsvliegtuigen van KAI (Korea Aerospace Industries) voor de oprichting van een 2de gevechtsskader.
- * Op 17 januari leverde Airbus Helicopters twee **H225M** helikopters af aan de DGA (Franse Directoraat-generaal Bewapening). Deze helikopters zijn de eerste van acht die in 2021 zijn besteld en bestemd voor de **Franse luchtmacht** ter vervanging van de Puma's die momenteel in dienst zijn in overzeese gebieden (Frans Guyana, Djibouti en Nieuw-Caledonië).
- * De eerste (van twee) **Airbus A400M** (c/n 148) bestemd voor de **Indonesische luchtmacht** staat sinds 20 januari op de FAL (Final Assembly Line) in Sevilla.
- * Op 20 januari heeft het **leger van Ecuador**, na 44 jaar trouwe dienst, afscheid genomen van zijn **laatste SA342L Gazelle** (AEE-373) helikopter. In totaal werden 40 exemplaren geleverd in verschillende configuraties.
- * **Nieuwe vertraging in de T-7A Red Hawk** jettrainer voor de **USAF**. De USAF zijn van plan om 350 vliegtuigen aan te schaffen ter vervanging van de Northrop T-38C Talon. Boeing heeft tot nu toe vijf testvliegtuigen aan de USAF overhandigd. Verschillende technische problemen, ander andere met de software en de schietstoel, leidden echter tot een vertraging in de productie. De USAF zal nu nog vier testtoestellen ontvangen om het testprogramma te versnellen. IOC (Initial Operation Capability) staat nu gepland voor 2027.
- * Het Japans Acquisition, Technology and Logistics Agency (ATLA) maakte op 21 januari bekend dat het **Kawasaki Heavy Industries** (KHI) een contract heeft toebedeeld (reeds in oktober 2024 gegund) voor de productie van 17 **CH-47J/JA Chinook** helikopters (12 CH-47JA voor rekening van het **Japanse leger**

en vijf CH-47J's voor rekening van de **luchtmacht**. De nieuwe Chinooks zullen beschikken over de Block II-configuratie, die structurele en ontwerpverbeteringen omvat, zoals opnieuw ontworpen brandstof-tanks, een versterkte romp en een verbeterde aandrijflijn. Deze verbeteringen zijn bedoeld om het laadvermogen en de algehele prestaties van het vliegtuig te vergroten

- * De **USAF** stuurde **acht Lockheed Martin C-130 MAFFS** naar **Los Angeles** om de brandweer in de regio Los Angeles te ondersteunen bij hun **brandbestrijdingsoperaties**. Het is voor het eerst dat alle acht C-130 MAFF's (Modular Airborne Fire Fighting System) in één regio worden ingezet. Het vliegtuig en hun bemanningen en het bijbehorende ondersteuningspersoneel zijn afkomstig van de 146e Airlift Wing uit Californië - deze zijn al meer dan een week in gebruik - van de 152e luchtbruggevel en het 192e Airlift Squadron uit Nevada, de 153e Airlift Wing en het 187th Airlift Squadron uit Wyoming, evenals de 302^e Airlift Wing en de 731^e Airlift Wing. Voor de duur van hun werking zijn de acht Hercules gestationeerd op de March Air Reserve Base in Riverside County, ten oosten van het grootstedelijk gebied van Los Angeles.

Lockheed Martin C-130 MAFFS USAF Foto USAF

- * Op 21 januari maakte het **DLR A320 ATRA** (Advanced Technology Research Aircraft) onderzoeksvliegtuig (D-ATRA), uitgerust met een **Eurofighterneus**, een **eerste vlucht**. Het toestel zal de **nieuwe AESA Mk.1 e-scanradar voor de Eurofighter testen** die zal worden aangeschaft als onderdeel van het Halcon-1 programma voor de Spaanse Eurofighter en het Quadriga-programma voor de Luftwaffe Eurofighter.

Oorlog: (Syrië, Yemen, Oekraïne, Rode Zee,...)

- * **Oekraïne** mocht op 7 december een **tweede batch van vier** (ex Deense luchtmacht) **F-16 toestellen** (totaal nu 10 stuks) in ontvangst nemen. Deze straaljagers worden gebruikt om kruisraketten en drones van Rusland te onderscheppen. De door Denemarken geleverde F-16's zijn uitgerust met lucht-luchtraketten zoals de AIM-9 Sidewinder voor korteaafstandsgevechten en de AIM-120 AMRAAM voor doelen op middellange afstand. Denemarken zal in totaal 19 F-16's leveren aan Oekraïne.
- * Op 7 december verscheen er een video waarbij twee **Oekraïense Mi-8 helikopters** een **Russische Shahed-136 kamikaze drone neerschoten**. De vrijgegeven video laat duidelijk zien dat helikopterbemanningen geen haast hebben om de drone neer te schieten zodra deze in zicht verschijnt. Lange tijd

begeleiden helikopterpiloten alleen een doelwit dat laag over een dichtbevolkt gebied vliegt. Pas als de drone boven het bos is, beginnen ze hem neer te schieten met een machinegeweer aan boord

- * De **USAF** verloor op 9 december een **General Atomics MQ-9A Reaper** boven **Syrisch grondgebied** in de buurt van Tell Tamer gecontroleerd door het Koerdische SDF (Syrian Democratic Forces). De SDF zou de drone hebben neergehaald in de veronderstelling dat het een Turkse drone was. De overblijfselen van de Reaper werden door US troepen vernietigd.

- * Tijdens het omverwerpen van het Assad regime werden volgende toestellen van de Syrische luchtmacht vernietigd :

03-12	Aero Vodochody L-39ZA Albatros	2128	Aleppo
08-12	SA365 Dauphin 2	YK-ALA	Mezzeh AFB, Damascus
09-12	SA342L Gazelle	1307, 1310, 1312, 1313	Mezzeh AFB
		1315, 1316, 1337, 1340, 1346, 1363	
09-12	MiG-23	?	Shayrat AFB, Homs

- * Op 14 december verloor de **Oekraïense luchtmacht** de **Sukhoi Su-25** (27 blue – c/n 25508106029). Het toestel werd neergeschoten door een Russisch S-400 luchtverdedigingssysteem tijdens een 'close air support' missie in de Kherson Oblast waarbij de 24 jaar oude piloot om het leven kwam.
- * Het Amerikaanse Centrale Commando bevestigde dat er op 20 december grote aanvallen werden uitgevoerd tegen Houthi controlecentra en raketopslagfaciliteiten in het westen van Jemen. De operatie werd echter ontsierd door een incident met eigen vuur waarbij een **US Navy F/A-18F Super Hornet per ongeluk werd neergeschoten door de kruiser USS Gettysburg (CG64)**, onderdeel van de Truman Carrier Strike Group. De twee piloten konden zich met hun schietstoel in veiligheid brengen. Het misverstand vond plaats tijdens de landing van de FA-18 op het vliegdekschip USS Harry S. Truman. Volgens het Russische persagentschap TASS hebben de Houthi een aanval uitgevoerd op de Amerikaanse/Britse oorlogsschepen met het gebruik van acht kruisraketten en 17 drones en daarbij de F/A-18 straaljager neergeschoten.
- * **Oekraïense troepen** hebben met succes **FPV-drones** (first-person view) **uitgerust met miniatuurkannonen**, waardoor ze Russische onbemande luchtvaartuigen (UAV's) tijdens de vlucht kunnen onderscheppen en vernietigen. De eerste geregistreerde gevallen van deze 'drone-shotguns' in actie tonen Oekraïense drones die Russische Mavic-UAV's, bewapend met granaten, aanvallen en neerschieten.
- * In een poging om kosteneffectieve antwoorden op militaire problemen te vinden, heeft **Oekraïne** een **aantal Aeroprakt A-22 LSA toestellen omgebouwd om als UAV's te dienen**. Met Kerstmis werd een aangepaste Aeroprakt A-22 neergeschoten door Russische luchtverdedigingstroepen in Grozny, Tsjet-sjenië met behulp van een Pantsir-luchtafweersysteem. Dezelfde dag werd een ander Aeroprakt A-22 toestel neergeschoten door Russische luchtverdedigingstroepen in Malgobek, Ingoesjetië. De A-22 is bekend in de VS als Valor, in de VS als Australië als Foxbat en Sharik in Oekraïne.
- * **Oekraïne** schreef op 31 december 2024 geschiedenis, toen een van zijn **Magura V5 zeedrone uitgerust met R-73 SeaDragon raketten** een Russische **Mil Mi-8 helikopter neerhaalde** boven de Zwarte Zee nabij Kaap Tarkhankut. Volgens onbevestigde inlichtingen werd ook een tweede helikopter beschadigd raakte die echter naar zijn thuisbasis kon terugkeren.
- * Het Koerdische SDF (Syrian Democratic Forces) maakte op 2 januari bekend dat het met succes een Turkse Bayraktar TB-2 gevechtsdrone heet neergeschoten in de buurt van de Qaraqozak-brug in het noorden van Raqqa, Syrië.
- * Volgens een artikel van 4 januari van het **Russische persagentschap TASS** hebben de Russische strijdkrachten sinds het begin van de '**speciale militaire operatie**' 651 Oekraïense vliegtuigen, 283 helikopters, 39.207 onbemande luchtvaartuigen, 59 grond-luchtraketsystemen, 20.208 tanks en andere gepantserde voertuigen vernietigd.
- * **Frankrijk** leverde begin januari een eerste reeks (drie tot zes ex Franse luchtmacht) **Dassault Mirage 2000-5F** gevechtsvliegtuigen aan **Oekraïne**. De toestellen zijn uitgerust voor het afvuren van westerse SCALP raketten.
- * Het Oekraïense luchtmachtcommando onthulde op 7 januari dat een **Oekraïense F-16 piloot zes Russische kruisraketten had neergeschoten tijdens één enkele gevechtsmissie** op 13 december 2024. Rusland voerde een massale luchtaanval uit met bijna 200 drones en 94 raketten. De F-16 schoot naar verluidt een paar Russische raketten neer met zijn AIM-120 AMRAAM middellangeafstandsraketten en vervolgens een ander paar met korteaafstandsraketten van AIM-9 Sidewinder. Zonder verdere raketten en weinig brandstof, werd de piloot vervolgens opgedragen om terug te keren naar de basis, maar zag een andere raket op weg naar Kiev met meer dan 650 kilometer per uur. Hij onderschepte dit doel en

opende het vuur met zijn M61A1-kanon.

- * De **Sikorsky S-61N** (N703HG – c/n 61-703) crashte op 10 januari in de buurt van Sèdjè Dénou, Senegal. De helikopter was gecharterd door het **AFRICOM** (United States Africa Command) en voerde een medische evacuatie uit ter **ondersteuning van de strijdkrachten van Benin**.

- * **Saudia Group** heeft op 18 december een nieuwe **evenementenruimte 'BLDV Runway'** genaamd, in het **centrum van Riyad** met drie gepensioneerde **Saudia B777 vliegtuigen** (HZ-AKG, HZ-AKK, HZ-AKP), geopend. De nieuwe zone - beslaat 140.000m², 13 winkels, 13 interactieve ervaringen en vijf restaurants - met als thema een landingsbaan van een luchthaven, is nu open voor het publiek van 40000 personen per periode van twee maanden.
- * Het in Duxford gevestigde **TFC** (The Fighter Collection) onthulde op 26 december dat het de Belgische heeft de **Sabena Old Timers Foundation Westland Lysander Mk.IIIA** (OO-SOT 'V9723' - V9546 – c/n Y1530) aangekocht. Het toestel werd op 9 december geregistreerd (G-LYZY) bij de eigenaar Patina Ltd.
- * Op zijn **leveringsvlucht naar het Pima Air and Space Museum** in Tucson, Arizona is de **Martin Mars (C-FLYK 'Philippine Mars')** op 15 december gedwongen om terug te keren. De vliegboot ondervond tijdens de vlucht van Sproat Lake, Canada problemen met motor nr4, waardoor ze een noodlanding moesten maken op Patricia Bay, ten westen van Victoria In'l Airport (de thuisbasis van het zusterschip (C-FLYL 'Hawaii Mars')). Na een motorwissel (no 4 met een motor van de 'Hawaii Mars' keerde het toestel op 10 januari terug naar haar voormalige thuishaven Sproat Lake om het vliegtuig voor te bereiden op een tweede poging naar de VS.

- * De **Museum of the American GI**, gelegen in College Station, Texas heeft op 7 januari de collectie uitgebreid met de voormalige Mississippi Machinery Museum **Douglas C-53 Skytrooper** (ex United Airlines NC49543, USAAF 42-68745 – c/n 11672).
- * De **Vulcan tot he Sky Trust** (VTST) liet op 15 januari verstaan dat het zijn toekomst, na langlopende gesprekken met de City of Doncaster Council, veilig heeft gesteld. De iconische **Vulcan XH558**, die sinds 2011 op **Doncaster Sheffield Airport** is gestationeerd, kreeg te maken met onzekerheid nadat de huurovereenkomst met Peel Holdings in juni 2023 zou aflopen. Deze uitdaging werd nog verergerd door

het nieuws over de op handen zijnde sluiting van de luchthaven, waardoor de liefdadigheidsinstelling op zoek ging naar een nieuw huis.

- * Het **HARS Aviation Museum**, gevestigd in de voormalige RAAF hangar op Parkes Airport, meldde op 8 januari dat de restauratie van de pas verworven **Vampire** (A79-830) vordert. Die dag werd de romp gekoppeld aan de vleugel en staartbomen.

Vampire A79-830 HARS

Foto HARS Aviation Museum

- * Op 12 januari werd de romp van de **Kenya Airways B737-700** (5Y-KQH) op een vrachtwagen vanaf Jomo Kenyatta Int'l Airport vervoerd naar zijn nieuwe thuis, de **Mangu High School**, als onderdeel van de 100ste verjaardag van het luchtvaartonderwijs. De romp zal de scholieren in staat stellen theorie in praktijk om te zetten als onderdeel van hun luchtvaartopleiding.
- * De volledig gerestaureerde **Lockheed L-1649A'Super Star'** (ex TWA N7316C – c/n 1018) werd op 18 januari uit de **Lufthansa Technik** hangaar in Hamburg gereden. Het toestel zal in 2026 op de luchthaven van Frankfurt worden tentoongesteld als onderdeel van de viering van het **honderdjarig bestaan van Lufthansa**.

PRODUCTIELIJSTEN

bestellingen

01/11	niet bekend gemaakte klant	10 x	A321neo
07/11	niet bekend gemaakte klant	15 x	A330-900
27/11	niet bekend gemaakte klant	5 x	A350-900
19/12	Air Canada	5 x	A220-300
19/12	niet bekend gemaakte klant	1 x	A350-900
23/12	niet bekend gemaakte klant	6 x	A320neo
23/12	niet bekend gemaakte klant	4 x	A321neo
24/12	Royal Jet	3 x	A320neo
26/12	Air Algerie	3 x	A330-900
27/12	niet bekend gemaakte klant	2 x	A220-100
30/12	niet bekend gemaakte klant	49 x	A320neo
30/12	niet bekend gemaakte klant	26 x	A321neo

afleveringen : november - december 2024

A220

04/11	airBaltic	A220-300	55308	YL-ABW
13/11	Air France	A220-300	55305	F-HPNO
13/11	Delta Air Lines	A220-300	55307	N327DU
14/11	Breeze	A220-300	55300	N240BZ
21/11	Breeze Airways	A220-300	55313	N243BZ
23/11	Air Canada	A220-300	55306	C-FDUW
27/11	QantasLink	A220-300	55312	VH-X4E
29/11	jetBlue	A220-300	55315	N3241J
30/11	ITA Airways	A220-100	50080	EI-MVE
10/12	jetBlue	A220-300	55322	N3247J
12/12	ITA Airways	A220-300	55317	EI-HHT
12/12	Breeze Airways	A220-300	55318	N244BZ
13/12	AnimaWings	A220-300	55316	YR-CHR
18/12	AnimaWings	A220-300	55321	YR-FUN
18/12	Bulgaria Air	A220-100	50081	LZ-VIE
19/12	Croatia Airlines	A220-300	55324	9A-CAI
22/12	ITA Airways	A220-100	50082	EI-MVF
29/12	Air France	A220-300	55327	F-HPHP
30/12	jetBlue	A220-300	55320	N3244J

A319-A320-A321

04/11	United Airlines	A321-271nx	12175	N14521
05/11	United Airlines	A321-271nx	12101	N14517
06/11	Avianca	A320-251n	12289	N904AV
06/11	flyadeal	A320-251n	12301	HZ-FBJ

06/11	Spirit	A321-271nx	12055	N740NK
07/11	Turkish Airlines	A321-271nx	12075	TC-LPL
07/01	Pegasus	A321-251nx	12047	TC-RFI
07/11	United Airlines	A321-271nx	12103	N14520
08/11	IndiGo	A321-251nx	12327	VT-ICI
08/11	Loong Air	A320-251n	12421	B-32JV
08/11	China Southern	A320-251n	12294	B-32JL
08/11	AirAsia Thai	A321-251nx	12135	HS-EAE
13/11	American	A321-253nx	12260	N470AN
14/11	Air Cairo	A320-251n	12273	SU-BVM
14/11	Frontier	A321-271nx	12261	N656FR
14/11	Swiss	A320-271n	12338	HB-JDH
14/11	Korean Air	A321-272nx	12021	HL8589
15/11	JetSmart	A320-271n	12039	CC-DIP
15/11	American	A321-253nx	12262	N47AN
15/11	United Airlines	A321-271nx	12131	N24256
15/11	United Airlines	A321-271nx	11965	N24519
15/11	Starflyer	A320-251n	12233	JA29MC
16/11	United Airlines	A321-271nx	11706	N24508
16/11	Hong Kong Express	A321-251nx	12083	B-KKL
20/11	Delta Air Lines	A321-271nx	11874	N522DT
20/11	United	A321-271nx	11814	N24510
20/11	Indigo	A320-251n	12038	VT-IXP
21/11	IndiGo	A321-251nx	12129	VT-ICL
21/11	Saudi Arabian Airlines	A321-251nx	12314	HZ-ASAK
22/11	IndiGo	A321-251nx	12222	VT-ICK
22/11	IndiGo	A321-251nx	11929	VT-ICW
22/11	Jetstar Airways	A320-251n	12328	VH-ASA
22/11	TAP-Air Portugal	A320-251n	12211	CS-TVO
22/11	VietJetAir	A321-271nx	12186	VN-A546
24/11	Sichuan Airlines	A320-271n	12317	B-21Q
25/11	China Eastern	A320-251n	12264	B-32K9
26/11	Volaris	A321-271nx	12277	XA-VUO
26/11	Asiana Airlines	A321-251nx	12033	HL8584
26/11	Transavia France	A320-251n	12153	F-HXSI
26/11	China Southern	A321-25nx	12420	B-32K1
26/11	China Airlines	A321-271nx	12078	B-18118
27/11	Spring Airlines	A320-251n	12326	B-32J004
27/11	Turkish Airlines	A321-271nx	12065	TC-LPM
27/11	AirAsia	A321-251nx	12116	9M-VAG
27/11	Pegasus	A321-251nx	12095	TC-RFI
27/11	VietJetAir	A321-271nx	12241	VN-A543
28/11	China Express	A320-271n	12168	B-32JW
28/11	Sichuan Airlines	A320-271n	12311	B-32JR
28/11	Spring Airlines	A320-251n	12138	B-32HZ
28/11	IndiGo	A321-251nx	1219	VT-ICM
28/11	Jet2	A321-251nx	12295	G-HLYH
29/11	IndiGo	A321-251nx	12091	VT-ICG
29/11	Volaris	A320-271n	12181	N552VL
29/11	Pegasus	A321-251nx	12071	TC-RFF
30/11	China Southern	A321-251nx	12194	B-32JK
30/11	Hainan Airlines	A320-251n	12313	B-32HB

02/12	United	A321-271nx	12208	N54525	20/12	Cathay Pacific	A321-251nx	12251	B-HPS
02/12	Condor	A320-271n	12303	D-ANCY	20/12	American	A321-253nx	12282	N472AN
03/12	VietJetAir	A321-271nx	11107	VN-A545	21/12	Spirit	A321-271nx	12324	N739NK
03/12	Wizz Air	A321-271nx	12219	HA-LGR	23/12	LATAM Airlines Brasil	A320-271n	12259	PR-XBT
03/12	China Southern	A320-251n	12299	B-32J6	23/12	easyJet	A320-251n	12193	G-UZED
03/12	Spirit	A321-271nx	12335	N741NK	23/12	China Eastern	A321-251nx	12230	B-32KC
03/12	Icelandair	A321-271nx	12213	TF-IAA	23/12	United	A321-271nx	12056	N14527
03/12	China Southern	A321-25nx	12270	B-32JZ	23/12	Aegean Airlines	A321-271nx	12381	SX-NAP
04/12	Hainan Airlines	A320-251n	12167	B-32HS	23/12	Cebu Pacific	A321-271nx	12172	RP-C4149
04/12	Frontier	A321-271nx	12276	N657FR	24/12	China Southern	A319-153n	12267	B-32JJ
04/12	China Eastern	A320-251n	12249	B-32KG	24/12	VietJetAir	A321-271nx	12199	VN-A548
05/12	Volaris	A321-271nx	12206	XA-VUM	24/12	Frontier	A321-271nx	12297	N662FR
05/12	China Eastern	A321-251nx	12318	B-32KD	24/12	JetSMART	A320-271n	12283	CC-DIR
06/12	United	A321-271nx	12204	N44522	24/12	IndiGo	A321-251nx	12170	VT-ICH
06/12	Jet2	A321-251nx	12127	G-SUNM	26/12	Sichuan Airlines	A320-271n	12212	B-32K8
06/12	Vientam Airlines	A320-272n	12298	VN-A515	26/12	Frontier	A321-271nx	12216	N658FR
06/12	IndiGo	A321-251nx	12165	VT-ICZ	27/12	Hainan Airlines	A320-251n	12347	B-32K5
07/12	AirAsia	A321-251nx	12225	9M-VAF	27/12	China Eastern	A320-251n	12309	B-32KM
07/12	jetBlue	A321-271nx	12274	N2193J	28/12	LATAM Airlines Brasil	A320-271n	12398	PS-LHD
07/12	Hainan Airlines	A320-251n	12263	B-32H6	29/12	Vietnam Airlines	A320-272n	12253	VN-A514
07/12	Spring Airlines	A320-251n	12434	B-32JT	30/12	IndiGo	A321-251nx	12373	VT-NCA
09/12	Korean Air	A321-272nx	12111	HL8590	30/12	China Eastern	A320-251n	12350	B-32KN
10/12	United	A321-271nx	12120	N14529	30/12	IndiGo	A321-251nx	12232	VT-ICY
10/12	KLM	A321-252nx	12238	PH-AXC	30/12	VietJetAir	A321-271nx	12010	VN-A547
10/12	IndiGo	A321-251nx	12245	VT-IWQ	30/12	Sichuan Airlines	A320-271n	12386	B-32KL
11/12	Sky Airline	A320-251n	12319	CC-DBN	31/12	China Eastern	A320-251n	12361	B-32KE
11/12	China Southern	A321-251nx	12281	B-32KD	31/12	IndiGo	A321-251nx	12358	VT-IWT
12/12	Latam Airlines Brasil	A320-271n	12205	PR-XBS	31/12	China Southern	A321-251nx	12322	B-32K2
12/12	Jet2	A321-251nx	12161	G-HLYI	31/12	IndiGo	A321-251nx	12143	VT-IMV
13/12	AirAsia	A321-251nx	12154	9M-VAH	31/12	China Eastern	A320-251n	12352	B-32LF
13/12	China Eastern	A320-251n	12275	B-32KH	31/12	VietJetAir	A321-2741nx	12315	VN-A549
14/12	Jetstar Airways	A320-251n	12229	VH-A5B	31/12	LATAM Airlines Brasil	A320-271n	12371	PR-XBU
14/12	Latam Airlines Chile	A320-271n	12237	CC-BHI	31/12	Saudi Arabian Airlines	A321-251nx	12370	HZ-ASAJ
14/12	Transavia	A321-252nx	12287	PH-YHC	31/12	SkyAirline	A320-25n	12320	CC-DBO
14/12	AirAsia	A321-251nx	12258	9M-VAE					
14/12	Hong Kong Express	A321-251nx	12147	B-KKM	A330				
16/12	Pegasus	A321-251nx	12124	TC-RFK					
16/12	Wizz Air	A321-271nx	12196	HA-LGQ	12/11	United Arab Emirates AF	A330-243MRTT	2023	1303
17/12	Hainan Airlines	A320-251n	12271	B-32H7	28/11	Malaysia Airlines	A330-941	2080	9M-MNG
17/12	Korean Air	A321-272nx	12134	HL8591					
17/12	IndiGo	A321-251nx	12329	VT-IWS	10/12	Kuwait Airways	A330-941	2081	9K-API
18/12	easyJet	A320-251n	12357	G-UZEE	18/12	Cebu Pacific	A330-941	2071	RP-C3909
18/12	Aer Lingus	A321-253ny	11590	EI-XLT	21/12	Virgin Atlantic	A330-941	2077	G-VPIE
18/12	Aer Lingus	A321-253ny	11348	EI-XLR	24/12	Corsair	A330-941	2075	F-HTEK
18/12	Asiana Airlines	A321-251nx	12340	HL8586	27/12	Condor	A330-941	2079	D-ANRQ
19/12	Deer Jet	A319-153n ACJ	12185	9H-LLL	31/12	Delta Air Lines	A330-941	2082	N433DX
19/12	Saudi Arabian Airlines	A321-251nx	12136	HZ-ASAL					
19/12	IndiGo	A321-251nx	12155	VT-IWR	A350				
19/12	KLM	A321-251nx	12254	PH-AXD					
19/12	Juneyao Airlines	A320-271n	12310	B-32JU	05/11	Ethiopian Airlines	A350-1041	691	ET-BAW
19/12	Delta Air Lines	A321-271nx	12109	N587DT	08/11	Singapore Airlines	A350-941	697	9V-SJI
19/12	IndiGo	A321-251nx	12155	VT-IWR	23/11	Delta Air Lines	A350-941	687	N525DN
19/12	Sky Airline	A320-251n	12344	CC-DBP	25/11	Emirates	A350-941	684	A6-EXA
20/12	Turkish Airlines	A321-271nx	12364	TC-LPG	26/11	Lufthansa	A350-941	672	D-AIXX
20/12	JetSMART	A321-271nx	12244	CC-DIQ					

06/12	Ethiopian Airlines	A350-1041	702	ET-BAX	23/12	American Airlines	B737-8 MAX	44508/9022	N315UA
06/12	Japan Airlines	A350-1041	683	JA08WJ	23/12	Allegiant Air	B737-8200 MAX	68003/8917	N812NV
12/12	Starlux Airlines	A350-941	698	B-58507	27/12	Air China	B737-8 MAX	60942/8221	B-225Z
16/12	Air Caraïbes Atlantique	A350-1041	600	F-HAJP	28/12	Air India Express	B737-8 MAX	61143/7493	VT-BWD
17/12	Finnair	A350-941	708	OH-LWT	30/12	Shenzhen Airlines	B737-8 MAX	61151/7856	B-20DZ
24/12	Delta Air Lines	A350-941	709	N526DN					
27/12	Korean Air	A350-941	689	HL8598	B767				
27/12	Lufthansa	A350-941	692	D-AIXY					
30/12	Korean Air	A350-941	681	HL8597	10/12	Federal Express	B767-300F	67539/1343	N254FE
31/12	Ethiopian Airlines	A350-941	710	ET-BAY					
31/12	Emirates	A350-941	690	A6-EXB	B777				

Bestellingen

00/11	Alaska Airlines	5 x	B737 MAX
00/11	USAF	15 x	B767-2C / KC-46A
00/11	BOC Aviation	14 x	B737 MAX
00/11	niet bekend gemaakte klant	15 x	B737 MAX
00/12	Alfavail LP	1 x	B777-300ER
00/12	Fly Dubai	30 x	B787-9
00/12	Pegasus	100 x	B737 MAX
00/12	niet bekend gemaakte klant	3 x	B737 MAX
00/12	niet bekend gemaakte klant	8 x	B767-300F

Afleveringen

B737

06/11	United Airlines	B737-9 MAX	43446/8993	N77588
19/11	Jin Air	B737-8 MAX	63442/8879	HL7216
21/11	Allegiant Air	B737-8200 MAX	68005/8962	N814NV
21/11	American Airlines	B737-8 MAX	44494/8986	N356TX
24/11	Allegiant Air	B737-8200 MAX	68004/8940	N813NV
25/11	United Airlines	B737-8 MAX	67628/9024	N17358
26/11	WestJet	B737-8 MAX	60555/9014	C-GXWJ
27/11	LOT	B737-8 MAX	66369/8995	SP-LVP
27/11	COPA Airlines	B737-8 MAX	62702/8990	JP-9802CMP
05/12	Southwest Airlines	B737-8 MAX	68458/9017	N8934Q
10/12	Aeromexico	B737-8 MAX	66641/8933	XA-SRI
10/12	GOL	B737-8 MAX	44025/8869	PS-GOL
12/12	Malaysia Airlines	B737-8 MAX	66371/9008	9M-MVF
13/12	United Airlines	B737-9 MAX	68826/8976	N77585
16/12	GOL	B737-8 MAX	44033/9013	PS-GRH
16/12	GOL	B737-8 MAX	44032/9000	PS-GRD
17/12	COPA Airlines	B737-8 MAX	62705/9034	HP-9803CMP
17/12	TUI Airways	B737-8 MAX	44636/8997	G-TUOB
18/12	Southwest Airlines	B737-8 MAX	42597/8920	N8925Q
20/12	American Airlines	B737-8 MAX	44505/8992	N357TY

afleveringen

ATR42-72

06/11	Federal Express Swiftair	ATR72-600F	1764	EC-OIF
22/11	Air Caraïbes	ATR72-600	1705	F-OSIL
21/12	Air New Zealand	ATR72-600	1709	ZK-MZG
24/12	Air Tahiti	ATR72-600	1672	F-OPFS
26/12	Fuji Link	ATR72-600	1707	DQ-FLB

ARJ21 - C909

02/11	COMAC	C909	10156	B-657Y
26/11	China Express Airlines	C909	10168	B-657U
29/11	Chengdu Airlines	C909	10151	B-658C
29/11	Chengdu Airlines	C909	201	B-658A

02/12	Air China	C909	10163	B-657C
11/12	China Southern Airlines	C909	10165	B-657R
18/12	China Express Airlines	C909	10169	B-657V
25/12	Air China	C909	10166	B-657D

C919

05/11	Air China	C919-100ER	00021	B-919Y
28/11	China Eastern Airlines	C919-100STD	00015	B-657T
19/12	China Southern Airlines	C919-100STD	00022	B-657X
27/12	Air China	C919-100ER	00023	B-919Z
31/12	China Eastern Airlines	C919-100STD	00016	B-658E

afleveringen

Embraer 170-175

22/11	American Eagle	EMB175LR	170 00977	N316GS
25/11	Reliance Industries	EMB175LR	170 00976	VT-JMR
04/12	United Express	EMB175LR	170 00978	N775YX
05/12	American Eagle	EMB175LR	170 00979	N324ES
05/12	United Express	EMB185LL	170 00974	N626SY
12/12	United Express	EMB175LL	170 00980	N627SY
16/12	American Eagle	EMB175LR	170 00981	N325DM
19/12	United Express	EMB175LR	170 00982	N776YX
23/12	United Express	EMB175LL	170 00983	N628SY
27/12	American Eagle	EMB175LR	170 00984	N328DS
27/12	United Express	EMB175LL	170 00986	N629SY

Embraer 190-E2

15/11	KLM Cityhopper	EMB195-E2	190 20153	PH-NXT
15/11	KLM Cityhopper	EMB195-E2	190 20156	PH-NXU
29/11	KLM Cityhopper	EMB195-E2	190 20158	PH-NXV
29/11	KLM Cityhopper	EMB195-E2	190 20161	PH-NXW
13/12	AZUL	EMB195-E2	190 20160	PS-ADA
19/12	SCOOT	EMB195-E2	190 20165	9V-THF
20/12	AZUL	EMB195-E2	190 20157	PS-AEZ
26/12	AZUL	EMB195-E2	190 20162	PS-ADC
26/12	AZUL	EMB195-E2	190 20164	PS-ADD
28/12	Binter Canarias	EMB195-E2	190 20163	EC-OKB
31/12	Porter Airlines Canada	EMB195-E2	190 20155	C-GKXW

boven : HZ-NS52 // A320-251neo // Flynas // Brussel 14 jan 2025 // Paul Sanders
 onder : EC-LUO // A320-232 // Vueling // 10 jan 2022 // Eric Van der Eyken

boven : VH-A7D F-WJXL // H175 // Oostende 21 jan 2025 // Michrl Vanddaele
 onder : EC-JZM // A321-212 // Iberia // Barcelona 9 jan 2025 // Eric Van der Eyken

boven : N196ZZ // Beech 300 SKA // Malaga 13 jan 2025 // Eric Van der Eyken
 onder : SP-DLV // Cessna 525 CJ1 // Barcelona 10 jan 2024 // Eric Vander Eyken

boven : 9K-APF // A330-841neo // Kuwait Airways // Barcelona 9 jan 2024 // Eric Vandereyken
 onder : SP-LNG // EMB195AR // LOTI // Barcelona 9 jan 2024 // Eric Van der Eyken

